

ÅRSRAPPORT 2011

NØKKELTALL EGENKAPITALBEVIS HOL SPAREBANK

Morbank	2011	2010
1. Børskurs 31.12. (Pr. egenkapitalbevis)	72,75	89,00
2. Antall utstedte egenkapitalbevis 31.12. (Hele tusen)	400	400
3. Innskutt egenkapital (Hele tusen)	40.000	40.000
4. Overkursfond (Hele tusen)	118	118
5. Utjevningsfond (Hele tusen)	2.893	2.983
6. Egenkapitalbevisbrøk 1.1.	25,23	25,87
7. Egenkapitalbevisbrøk 31.12.	24,38	25,23
8. Kontantutbytte pr egenkapitalbevis (kroner)	5,00	3,70
9. Kontantutbytte pr egenkapitalbevis i % av børskurs 31.12.	6,87	4,16
10. Kontantutbytte i % av egenkapitalbeviserens andel av korrigert årsoverskudd	104,71	49,80
11. Effektiv avkastning (%)	-12,64	-5,41
12. Fortjeneste pr. egenkapitalbevis (kroner)	4,78	7,43
13. Bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis (kroner)	115,07	114,37
14. P/E (Kurs/Fortjeneste)	15,22	11,98
15. P/B (Kurs/Bokført egenkapital)	0,63	0,78
16. Egenkapitalrentabilitet (%)	3,50	5,98

Forklaringer

- Innskutt egenkapital, utjevningsfond og overkursfond i prosent av den totale egenkapitalen justert for fond for urealiserte gevinster.
- Utbytte i prosent av egenkapitalbeviserens andel av korrigert årsoverskudd (morbank) Korrigert årsoverskudd utgjør resultat for regnskapsåret korrigert for overføringer fra og til fond for urealiserte gevinster. Egenkapitalbeviserens andel regnes ut på grunnlag av egenkapitalbevisbrøken 1.1.
- Utbytte pr egenkapitalbevis pluss kursstigning 1.1 - 31.12. i prosent av børskurs 1.1.
- Egenkapitalbeviserens andel av morbankens årsoverskudd dividert på antall utestående egenkapitalbevis 31.12. Utvannet resultat pr egenkapitalbevis utgjør det samme
- Innskutt egenkapital, utjevningsfond, overkursfond samt andel av fond for urealiserte gevinster dividert på antall utestående egenkapitalbevis pr 31.12.
- Børskurs 31.12 dividert på fortjeneste pr egenkapitalbevis
- Børskurs 31.12 dividert på bokført egenkapital pr egenkapitalbevis
- Resultat etter skatt i prosent av gjennomsnittlig egenkapital

ÅRET 2011

2011 ble et forandringens år for Hol Sparebank. I tråd med bankens strategiplan, ble det gjennomført en merkevareprosess, som både kan ses i form av ny logo og profil, og forhåpentlig oppleves i form av en mer aktiv og synlig lokalbank.

Ved å fornye og tydeliggjøre bankens identitet, mål og verdier, ønsker vi å styrke vår posisjon som den personlige lokalbanken i Hol. Bankens nye logo uttrykker på en god måte det vi står for – med Skarvet som symbol på soliditet, trygghet, tradisjon og kultur, og med farger og et snitt som symbol på en moderne, frisk, aktiv og engasjert lokalbank.

I bunn for dette ligger et grunnsyn om at langsiktig lønnsomhet og avkastning på finanskapitalen, krever utvikling av både human- og kundekapitalen. Det er godt dokumentert at bedrifter med de mest tilfredse kundene er vinnerne over tid. En fornøyd kunde er en lønnsom kunde. Men det kommer ikke av seg selv. Det forutsetter to ting – tydelighet og etterrettelighet. Dersom vi er tydelige på hva vi kan og vil levere, vil kundene ha rette forventninger, og holder vi det vi da lover, blir forventningene innfridd og kundene fornøyd. Samsvar mellom opplevelse og forventninger er nøkkelen til tilfredshet. Og fornøyde kunder er nøkkelen til fornøyde eiere og lokalsamfunn.

Men samtidig som tydelighet gjør at kundene kan velge oss av de riktige grunnene, betyr det også at vi ikke kan være alt for alle. Prøver vi på det, blir vi utydelig og ingen blir riktig fornøyd. Vi vil derfor framover arbeide videre med å tydeliggjøre oss som den personlige lokalbanken, til gode for både kunder, medarbeidere, lokalsamfunn og eiere.

Trond Erik Birkeland
Banksjef

INNHold

Nøkkeltall egenkapitalbevis Morbank	side	3
Årsberetning	side	6
Eierstyring og selskapsledelse	side	22
Nøkkeltall	side	26
Resultatregnskap	side	27
Balanse	side	28
Endringer i egenkapital	side	29
Kontantstrømpstilling	side	30
Noter til regnskapet	side	32
Erklæring fra styret og daglig leder	side	80
Kontrollkomiteens beretning	side	81
Revisjonsberetning	side	82
Bankens administrasjon	side	84

ÅRSBERETNING FOR REGNSKAPSÅRET 2011

MAKROØKONOMISK UTVIKLING I 2011 OG UTSIKTENE FREMOVER

Fjoråret var et begivenhetsrikt år med mange hendelser som fikk betydning for den globale økonomien, først den arabiske vår hvor etablerte regimer ble styrtet, og senere det tragiske jordskjelvet og tsunamien i Japan, mens vi i Norge gjorde et nytt stort oljefunn i Nordsjøen. Året var ellers preget av krise i Hellas og Italia, og generell fornyet uro knyttet til europeiske lands kredittverdighet, en uro som toppet seg i ukene før jul og som fortsetter inn i 2012.

Samlet sett avtok den økonomiske veksten og vekstutsiktene svekket seg markert. Mange land må stramme kraftig inn i offentlige budsjetter samtidig som husholdningene i en rekke land tynges av høy arbeidsledighet og lav lønnsvekst – især i euroområdet.

I Norge holdt aktiviteten seg godt oppe gjennom hele 2011, drevet av lav rente, høy aktivitet i oljenæringen og sterk befolkningsvekst. Det er likevel tegn til at den svake veksten internasjonalt nå også rammer norsk økonomi. Blant annet preges eksportrettet industri av svak etterspørsel fra utlandet og fallende priser på eksportvarer. På den andre siden er aktiviteten i bedrifter som leverer til oljenæringen og innen bygg- og anlegg fortsatt høy, og det er nå klare tegn til en todeling i norsk industri.

Gjeldskrise i Europa

Statsgjeldskrisen i Hellas, Italia og flere europeiske land, samt utsikter til svak vekst internasjonalt førte til stor usikkerhet i finansmarkedene, især i eurosonen, og rentene på statsobligasjoner i land med svake statsfinanser økte kraftig. Med økte risikopåslag i pengemarkedet ble bankenes finansieringssituasjon forverret, og nye låneopptak skjer nå til risikopåslag som vi sist så i forbindelse med finanskrisen for tre år siden. Dette fører til dyrere finansiering også for norske banker.

Svak vekst og finansuro har blitt møtt med meget ekspansiv pengepolitikk, og styringsrentene er nå nær null prosent i flere store industriland som Storbritannia og USA. Den Europeiske sentralbanken (ESB) senket styringsrenten med til sammen 0,50 prosentpoeng siden oktober 2011. Styringsrenten er nå på 1 prosent, noe som ser ut til å vedvare i lang tid framover.

Oppgang i norsk økonomi

Aktiviteten i norsk økonomi hadde samlet sett en oppgang i 2011, og BNP for fastlands-Norge økte samlet sett med om lag 2½ prosent. Sysselsettingen steg og arbeidsledigheten holdt seg stabil på rundt 3¼ prosent, som er et meget lavt nivå både i historisk og i internasjonalt perspektiv. Husholdningenes disponible inntekter økte samtidig bl.a. som følge av lave renter, økt sysselsetting og klar reallønnsvekst. Privat konsum hadde likevel en svak vekst i 2011.

Forsiktige forbrukere

Etter en solid oppgang i husholdningenes konsum i 2010, har konsumet utviklet seg svakt gjennom 2011. Den svake utviklingen kommer til tross for god reallønnsvekst, lav rente og lave strømpriser.

Husholdingene velger nå i økt grad å spare i stedet for å øke sitt konsum, og spareraten har dermed nådd høye nivåer. Denne utviklingen må ses i sammenheng med de usikre økonomiske tidene og økende pessimisme blant husholdningene. Ifølge TNS Gallups trendindikator falt stemningen i husholdningene gjennom 2011 og var på et meget lav nivå i 4. kvartal 2011. Særlig vurderingen av landets økonomi er kraftig svekket.

Høy aktivitet i boligmarkedet

Etter finanskrisen har boligprisene i Norge steget markert. Boligprisene økte videre i 2011 og i desember var prisene 8,5 prosent høyere enn ett år tidligere. Etterspørselen etter boliger har de siste årene økt raskere enn tilbudet. Et lavt rentenivå, god inntektsvekst blant husholdningene og høy befolkningsvekst har bidratt til raskt økende boliggetterspørsel.

Boligbyggingen tok seg imidlertid opp gjennom 2011. Fra januar til november i fjor ble det igangsatt 24 pst. flere boliger enn i samme periode i 2010. Oppgangen i boligbyggingen vil framover bidra til en bedre balanse i boligmarkedet, og således dra ned prisveksten.

Økt gjeldsvekst

Etter å ha nådd et bunnivå på under 4 prosent i mars 2010, har gjeldsveksten tatt seg gradvis opp gjennom både 2010 og 2011. I november 2011 var veksten i innenlands bruttogjeld (K2) samlet sett på 6,6 prosent på tolv månedersbasis, mot 5,8 prosent ett år tidligere.

Husholdningenes gjeldsvekst er nå oppe i over 7 prosent på tolv månedersbasis og på sitt høyeste nivå siden desember 2008. Husholdningenes gjeldsbelastning (gjeld i prosent av disponibel inntekt) er

på over 200 prosent i snitt, og vokser raskere enn disponibel inntekt, noe som øker husholdningenes gjeldsbelastning ytterligere.

Gjeldsveksten i foretakene er meget konjunkturfølsom og falt kraftig i kjølvannet av finanskrisen. Siden begynnelsen av 2010 har gjeldsveksten til foretakene tatt seg opp igjen og var på 4,6 prosent i november 2011 (på tolv månedersbasis). Økte lånekostnader og strammere utlånspraksis vil trolig dempe foretakenes gjeldsvekst fremover.

Solid oppgang i handelsoverskuddet

Den positive utviklingen i bytteforholdet med utlandet fortsatte å øke i 2011, og har gitt Norge store inntekter de siste årene. Denne utviklingen skyldes at Norge er nettoeksportør av varer der prisene har økt kraftig, bl.a. olje og gass, sjøtransport og metaller. Samtidig har økt import fra lavkostland bidratt til en markert nedgang i prisveksten på importerte varer og tjenester. Handelsoverskuddet med utlandet nådde en topp i 2008 på nær 450 milliarder kroner. Holder oljeprisen seg på dagens høye nivå vil handelsoverskuddet øke ytterligere.

Mer ekspansiv finanspolitikk

Norge har en meget gunstig statsfinansiell situasjon på grunn av de store oljeinntektene fra Nordsjøen. Det gjør at Norge har stor fleksibilitet i finanspolitikken og kan øke offentlige utgifter for å dempe nedgangsp perioder i økonomien.

Bruken av oljeinntekter vil ifølge statsbudsjettet øke med 10 milliarder kroner fra 2011 til 2012. Ifølge finansdepartementets egne beregninger vil imidlertid budsjettet virke om lag nøytralt på økonomien, grunnet sammensetningen av pengebruken. Som følge av den siste tids finansuro og svakere vekstutsikter internasjonalt har imidlertid regjeringen antydnet at budsjettoplegget for 2012 trolig vil endres i mer ekspansiv retning.

Lav rente og sterk krone

Norges Bank har et mål om en årsvekst i konsumprisene som over tid er nær 2,5 prosent. For å motvirke de negative virkningene fra finanskrisen reduserte Norges Bank styringsrenten markert i 2008 og 2009 til en bunn på 1,25 prosent i juni 2009, det laveste nivået noensinne. Fra slutten av 2009 og frem til mai 2011 ble styringsrenten gradvis hevet igjen, med til sammen 1 prosentpoeng, i tråd med oppgangen i økonomien. Som følge av finansuro, økte risikopåslag og svekkede utsikter for internasjonal økonomi ble imidlertid renten satt ned med 0,50 prosentpoeng på rentemøtet i desember 2011 og er nå på 1,75 prosent. Det er ventet at renten holder seg på et lavt nivå også fremover.

Konsumprisveksten falt markert i 2010 og holdt seg på et lavt nivå gjennom fjoråret. Lav prisvekst internasjonalt bidrar sammen med en sterk krone til fallende importpriser. Samtidig er det meget lav prisvekst på innenlandsk produserte varer og tjenester som følge av lavt kostnadspress. Den underliggende prisveksten, målt ved KPIXE (prisstigning korrigert for avgiftsendringer og uten midlertidige endringer i energipriser) har variert mellom 0,8 og 1,6 prosent det siste året og var i november på 1,0 prosent.

Kronekursen svekket seg under finanskrisen, men har i ettertid styrket seg igjen. En høy kronekurs svekker norsk konkurransekraft og gjør det vanskeligere for norske bedrifter å selge sine varer til utlandet. En særnorsk renteoppgang kan gi enda sterkere krone, og mulighetene for norske renteendringer er derfor i stor grad avhengig av rentenivået hos våre handelspartnere.

Svake aksjemarkeder

Aksjemarkedene har vært preget av svakere vekstutsikter og nervøse investorer og aksjeprisene falt markert gjennom hele 2011. Den internasjonale børsindeksen S&P Global 1200, som inkluderer om lag 70 prosent av verdens aksjemarkeder, falt med 5 prosent i 2011, mens Oslo Børs hovedindeks falt med hele 12,5 prosent.

Sistnevnte til tross for både lavere renter og stigende oljepris. Med fjorårets skuffelse friskt i minne, kan vi bare slå fast at børsen sjelden har vært så attraktivt priset som den var ved utgangen av 2011. Vi kan derfor være forsiktige optimister med tanke på 2012 og tiden framover.

LOKALE FORHOLD

Arbeidsledigheten i Hallingdal og i Hol har vært lav også i 2011, og det har de seneste årene vært behov for arbeidskraft utenfra, både innen bygg og anlegg, turist og servicenæringen. Aktiviteten i markedet for fritidseiendommer er fortsatt beskjeden, dog er det en økning i antall planlagte og påbegynte utbyggingsprosjekter. I sum gjør dette at prisene fortsatt er lavere enn i toppårene 2007 og 2008. Det er kjøpers marked, spesielt for fritidsleiligheter og hytter i den øvre prisklasse. I annet halvår tok omsetningen seg noe opp, spesielt for fritidsboliger i den lavere og midlere prisklasse.

Befolkningstallet i Hol har gått ned de siste årene. Dette skyldes nok en generell urbanisering, lite innflytting av personer som melder flytting, at ungdom flytter ut som følge av utdanning og arbeid samt strukturendringer i reiselivsbransjen og derav færre arbeidsplasser.

Arbeidet med nye Geilo sentrum er godt i gang, og vil gjøre Geilo mer attraktiv som bygdeby og turiststed og for Hol kommune. Dette gjelder utvikling av Geilo både som et handelssenter og faktorer som trivsel, arkitektur, parkering for biler og trafikk m.v. Hol kommune er også utpekt som en av fem nasjonalparkkommuner i Norge, med Geilo som nasjonalparklandsby. Dette gir en unik mulighet for å videreutvikle kommunen og Geilo som turiststed.

I Hol kommune er det ca. 5.000 fritidseiendommer. Byggingen av disse og eiernes bruk av disse eiendommene har medført opprettholdelse av sysselsetting og et grunnlag i tillegg til etterspørsel fra lokalbefolkningen når det gjelder kjøp fra varehandelsbedrifter samt etterspørsel fra tjenesteytende næringer.

Generelt er økonomien svak i mange lokale bedrifter, med liten egenkapital og svak likviditet og lønnsomhet. I tillegg er nøkkelmannrisikoen stor i en rekke av bedriftene. Men høy arbeidsinnsats fra eiere, lavt privatforbruk og bra økonomistyring er positive faktorer. Finanskrisen har medført få konkurser og tvangssalg i Hol kommune i 2011, og det forventes ingen økning i tvangssalg i 2012.

Høy sysselsetting og lavt rentenivå har medført at personmarkedet i Hol har klart seg godt i 2011. Lavere renteutgifter har medført økning i disponible inntekter, og enkelte har også nedbetalt gjeld i større grad. Vi er ikke kjent med at det har vært tvangssalg av boligeiendommer i Hol i 2011.

Hol er en god kommune å bo i, og Hol kommune rangerer høyt blant landets kommuner når det gjelder kommunale tjenester og enkelte andre faktorer.

BANKENS VERDIGRUNNLAG, MÅL OG STRATEGIER

Bankens verdigrunnlag er innarbeidet i en strategiplan 2011 – 2013, i tillegg til det som følger av lover og regler, herunder også bankens egne etiske regler. Strategiplanen gjennomgås minimum årlig. I tråd med denne er det i 2011 gjennomført en merkevareprosess for å fornye og revitalisere bankens verdier og identitet. Det er bankens mål å framstå synlig og tydelig som den personlige og troverdige lokalbanken, gjennom å være hjelpsom, personlig, trygg og aktiv både i lokalt marked og lokalsamfunn.

Banken lever av og med lokalsamfunnet og vil framover engasjere seg aktivt for å bidra til at Hol kommune skal være et attraktivt og trygt sted å vokse opp og å leve i.

Bankens hovedformål er å tilby gode finansielle løsninger for å dekke både privatpersoner og næringslivets behov. Dette skal skje i samsvar med de lovregler som gjelder for sparebanker.

Banken har som mål å være en selvstendig lokalbank i Hol kommune og delta i Terra-Gruppen AS for å sikre lønnsomme produkter og lave innkjøpskostnader. Banken vil være en fullservicebank innenfor pengeplassering, kreditt, betalingsformidling og forsikring.

BANKENS VIRKSOMHET I 2011

2011 ble et regnskapsmessig tilfredsstillende år for Hol Sparebank med et overskudd før skatt for mor-banken på 8,6 mill. kroner.

Sammenlignet med 2010 har rentenettoen vært noe høyere, bl.a. som følge av minimering av funding-behov og to renteendringer, samt noe høyere vekst enn de siste årene. Markedsutvikling for bankens verdipapirer hadde samlet en svak økning. Tap på utlån og garantier er redusert i forhold til 2010. Totale driftskostnader er økt noe, bl.a. som følge av den gjennomførte merkevareprosess og omprofilering, samt kostnader i forbindelse med vedlikehold og opprustning av bankens lokaler og bygninger. Dette ses imidlertid på som investeringer i fremtidig inntjening.

Banken har en sterk posisjon som lokalbank for privatpersoner og næringslivskunder i Hol kommune. Dette er også bankens primærområde. Banken har også kunderelasjoner til utflyttet ungdom fra Hol, hyttekunder og mange andre som ønsker å benytte en lokalbank øverst i Hallingdal.

Bankens utlånsvekst i 2011 var på 3,5 prosent mot 1,9 prosent i 2010. Banken har også i 2011 hatt fokus på å redusere enkelte store engasjementer, styrke kvaliteten i utlånsmassen med god kredittvurdering samt å redusere mislighold ved refinansieringer og salg. Finanstilsynet kom i desember med nye retningslinjer for god utlånspraksis, med bl.a. et minimumskrav til egenkapital på 15 %. Retningslinjene er implementert i bankens rutiner for utlån.

Innskudd fra publikum økte med 6,0 prosent i 2011, mot 1,6 prosent i 2010. Grunnet økte priser på funding, har konkurransen på innskuddsiden vært stor gjennom hele året.

Norges Bank sin styringsrente ble i sommer satt opp med 0,25 prosent, og Hol Sparebank satt som følge av økte markedsrenter opp renten på innskudd og utlån med 0,15 prosent senere i høst. I desember satt Norges Bank ned styringsrenten med 0,5 prosent, som nå er 1,75 prosent. I etterkant av dette har vi sett et betydelig fall i Nibor, mens spreadene fortsatt er store. Det er derfor på kort sikt ikke grunnlag for Hol Sparebank å redusere rentene.

Bankens likviditet og funding anses å være god. Innskudd fra publikum som finansierer utlån til publikum var 83,3 prosent pr. 31.12.2011 mot 81,3 prosent pr. 31.12.2010. I løpet av 2011 har banken innfridd sitt lån i Statens Finansfond på 25 mill kroner.

Bankens brutto mislighold på lån over 90 dager var pr. 31.12.2011 på 66,6 mill. kroner mot 56,0 mill. pr. 31.12.2010. Tap på utlån og garantier utgjorde 0,13 prosent av brutto utlån pr. 31.12, mot 0,19 prosent i fjor.

Når det gjelder forsikring, har banken pr. 31.12.2011 opparbeidet et premievolum på ca 6,1 mill. kroner på skadeforsikringer mot 5,5 mill. pr. 31.12.2010. Premievolum på personforsikringer var pr. 31.12.2011 på 0,5 mill. kroner mot 0,45 mill. i 2010. Utbetalte provisjonsinntekter til Hol Sparebank fra forsikrings-salg var 0,7 mill. kroner i 2011.

Innen betalingsformidling kan nevnes at antall transaksjoner ble redusert med 2 prosent i 2011. Antall betalingskort er redusert med 2,8 prosent til 5.423 stk ved utgangen av året. Antall avtalegiro og e-faktura betalere er fortsatt økende, og nettbankavtaler i prosent av antall kunder har i 2011 økt til 65,4 prosent.

Provisjonsinntekter fra salg av aksjefond, kort og betalingsformidling, samt kurtasje fra aksjehandel utgjorde 0,9 mill. kroner mot 0,8 mill. kroner i 2010.

Antall kunder er stabilt på ca 8.600.

Bekreftelse om fortsatt drift

Med bakgrunn i bankens økonomi og soliditet bekrefter banken at det er grunnlag for fortsatt drift.

TERRA-GRUPPEN – ET LEDENDE FINANSKONSERN OG BANKALLIANSE

Finanskonsernet Terra-Gruppen er eid av 78 selvstendige og lokalt forankrede norske sparebanker og OBOS (Oslo Bolig- og Sparelag). Hol Sparebank er aksjonær i Terra-Gruppen med en eierandel i Terra-Gruppen på 1,14 %. Sammen med de andre aksjonærene i Terra-Gruppen utgjør aksjonærbankene derfor en av Norges største finansgrupperinger, med en samlet forvaltningskapital på om lag 280 milliarder kroner.

Stor og solid kundemasse

Bankene som er tilsluttet Terra-Gruppen har totalt ca. 750 000 kunder og de har landets høyeste kundetilfredshet og lojalitet – både i personmarkedet og bedriftsmarkedet - blant banker med fysisk kunde-kontakt i Norge. Terrabankene har samlet en betydelig distribusjonskapasitet med 190 bankkontorer i 105 kommuner. Slik sett bidrar Terra og sparebankene til mangfold i finansnæringen, lokal verdiskaping og nærhet til kundene.

Konkurransedyktige produkter til bankene

Terra-Gruppens produktselskap har siden selskapet ble etablert i 1997 levert konkurransedyktige produkter og tjenester som dekker aksjonærbankenes behov. De viktigste produktselskapene er Terra BoligKreditt som bidrar til bankenes funding med boliglån og Terra Forsikring som leverer skade- og personforsikring. Terra Finans og Kredittbank (tidligere Terra KortBank og Terra Finans) produserer løsninger innen debet- og kredittkort og leasing og salgspantlån, mens Terra Forvaltning leverer fondsprodukter for personkunder og bankene. Terra Markets leverer aksje- og obligasjonshandel samt analyse og korporatetjenester og Terra Aktiv Eiendomsmegling driver meglerkjedene Terra og Aktiv.

Terra-Gruppen har vokst kraftig siden starten - gjennom etableringer, organisk vekst og oppkjøp. I 2011 ble konsernets produktselskap organisert i tre divisjoner for å hente ut synergier på tvers av produktselskap og for å oppnå en bedre utnyttelse av konsernets ressurser. Videre bidrar organiseringen til å videreutvikle Terra som en salgs- og markedsrettet produkt- og tjenesteleverandør for bankene.

Stordriftsfordeler i Terra Alliansen

Terra-Gruppens datterselskap Terra-Alliansen bidrar til at Hol Sparebank og de andre bankene oppnår gode vilkår for effektiv drift og strategiske og økonomiske gevinster. Gjennom Terra Alliansen får Hol Sparebank levert fellestjenester innen IT, betalingsformidling og kompetanseutvikling gjennom Terra-Skolen. Terra-Gruppen er største aksjonær i SDC som leverer bankenes IT-systemer og Terra Alliansen utøver et tett samarbeid med SDC (Skandinavisk Data Center AS) innen drift og utvikling.

Med et profesjonalsert prosjekt og utviklingsmiljø leverer Terra Alliansen også nye digitale løsninger som kundeløsninger på nett og mobil – og integrerte løsninger som effektiviserer kunde og saksbehandlersystemene i bankene.

Utover disse fellestjenestene leverer Terra-Gruppen tjenester innen økonomi- og regnskapsservice, merkevarebygging og kommunikasjon. I tillegg arbeider Terra-Gruppen med å fremme bankenes næringspolitiske interesser gjennom dialog med relevante myndigheter.

RESULTATUTVIKLINGEN FOR MORBANKEN

Regnskapsprinsipper

Konsern- og selskapsregnskapet er utarbeidet i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) som fastsatt av EU.

Driftsresultatet

Driftsresultatet før skatt for 2011 ble et overskudd på 8,6 mill. kroner, mot et overskudd på 13,2 mill. kroner i fjor. I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjorde resultatet 0,38 prosent.

Rentenettoen er økt i 2011 med ca. 0,8 mill til 38,1 mill. kroner. Netto provisjonsinntekter var i 2011 6,0 mill. kroner. Netto gevinster og oppskrivninger på verdipapirer utgjorde 0,2 mill. kroner mot 3,2 mill. kroner i 2010. De samlede driftskostnadene økte i 2011 med 2,7 mill. til 34,7 mill. kroner.

Driftsresultatet før tap på utlån og garantier og netto gevinster/tap på aksjer, andre verdipapirer og rentebærende verdipapirer er redusert fra 13,7 mill. i 2010 til 11,0 mill. kroner i 2011. Tap på utlån og garantier er 2,6 mill. i 2011 mot 3,6 mill. kroner i 2010.

Styret er av den oppfatning at årets resultat er tilfredsstillende. Året er preget av lavere netto gevinster på verdipapirer, lavere tap på utlån og noe høyere driftsutgifter. Resultatet har medført et overskudd som styrker bankens soliditet samt gir grunnlag for utbytte på egenkapitalbevisene.

Bankens skattekostnad er beregnet til 2,2 mill. kroner, slik at resultatet etter skatt ble 6,5 mill. kroner. Dette tilsvarer en egenkapitalrentabilitet på 3,5 prosent.

Disponering av årets resultat

Korrigert årsoverskudd:

Årsresultat etter skatt	kr	6.460.734,-
+ overføring fra andre reserver (utvidet resultat)	kr	1.003.870,-
+ overføring fra fond for urealiserte gevinster	kr	107.639,-
Grunnlag for beregning av utbytte	kr	7.572.243,-

Styret forslår følgende disponeringer når det gjelder årets overskudd:

Utbytte kr 5,00 pr. bevis	kr	2.000.000,-
Overført fra utjevningsfond	kr	89.760,-
Avsetning til sparebankens fond	kr	5.662.003,-

Gaver til allmennyttige formål forelås å utgjøre kr 387.000,-. Dette beløpet blir belastet bankens gavekonto som i regnskapet er oppført under gjeld, og inngår ikke som en del av årets overskuddsdisponering.

Banken har formulert følgende utbyttepolitikk:

"Forstandskapet fastsetter etter forslag fra styret hvert år utbytte på egenkapitalbevisene på bakgrunn av årets resultat. Hol Sparebank har som mål for sin virksomhet å oppnå resultater som gir god avkastning på den samlede egenkapitalen. Det tas sikte på at egenkapitalbeviserne skal ha en andel av overskuddet som tilsvarer deres andel av egenkapitalen. Hol Sparebank vil vektlegge et konkurranse-dyktig kontantutbytte."

Inklusive overkursfondet og utjevningfondet var egenkapitalbevisbrøken ved begynnelsen av 2011 på 25,23 prosent. Som følge av økningen i sparebankens fond i 2010 samt avsetningen til utbytte vil egenkapitalbevisbrøken bli redusert til 24,38 prosent ved begynnelsen av 2012. I § 2b-18 i Finansieringsvirksomhetsloven står nevnt at institusjonen ved disponering av utbyttedmidler skal legge vekt på at forholdet mellom grunnfondskapitalen og eierandelskapitalen ikke endres vesentlig. Banken mener å ha oppfylt denne bestemmelsen gitt denne endringen i egenkapitalbevisbrøken. Det henvises til note 32.

Ved beregning av utbytte for 2011 har banken gjort en avveining mellom behovet for å gi eierne et utbytte som overstiger risikofri rente på en måte som reflekterer den reelle risiko, opp mot bankens soliditet. Denne avveiningen gir et utbytte pr. bevis på kr 5,-. For å kunne gi dette utbyttet har banken måttet overføre 89.760,- fra utjevningfondet. Fondet vil etter utbytteutdeling være på 2.893.249,- kroner.

Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter

Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter ble på 38,1mill. mot 37,2 mill. kroner i 2010.

Andre driftsinntekter

Netto gevinster og oppskrivninger på verdipapirer samt netto gevinster på valuta var 0,2 mill. mot 3,2 mill. kroner i 2010. Inntekter fra utbytter har falt med 0,5 mill. kroner i 2011 sammenlignet med 2010. I inntekter fra utbytter inngår utbytte på egenkapitalbevis og aksjer. Netto provisjonsinntekter var på netto 6,0 mill. mot 6,3 mill. kroner i 2010.

Driftskostnader før tap på utlån

Samlede driftskostnader før tap på utlån utgjorde 34,7 mill. mot 32,1 mill. kroner i 2010.

Økningen skyldes i hovedsak to forhold som begge anses å være ekstraordnære: Banken gjennomførte en merkevareprosess for å fornye verdier og identitet, og således styrke bankens posisjon som en sterk og tydelig lokalbank. I tillegg – og sammenhengende med dette, ble det gjennomført et betydelig vedlikehold av bankens bygg og lokaler. Driftskostnadene før tap på utlån utgjorde pr. 31.12.2011 1,53 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

De samlede personalkostnadene ble 17,2 mill. mot 15,8 mill. kroner i 2010. Øvrige administrasjonskostnader ble 6,9 mill. mot 6,4 mill. kroner i 2010.

Driftskostnader før tap på utlån i prosent av netto rente- og kredittprovisjonsinntekter og netto driftsinntekter var 75,6 prosent pr. 31.12.2011 mot 65,5 prosent året før.

Tap og tapsavsetninger

Låne- og garantiporteføljen er gjennomgått og vurdert i samsvar med forskrift fra Finanstilsynet om regnskapsmessig behandling av tap på utlån og garantier. Det er etter styrets oppfatning etablert gode interne kontrollrutiner.

Banken hadde i 2011 netto 2,6 mill. i tap på utlån mot 3,6 mill. kroner i 2010.

I 2011 er det foretatt individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier med 4,8 mill. kroner, mot 7,4 mill. i 2010. Gruppenedskrivningene er økt med 0,6 mill. kroner. Det er konstatert tap på utlån med 2,7 mill. kroner. Tilbakeføring av tidligere individuelle nedskrivninger er 2,8 mill. kroner.

Samlet er individuelle tapsnedskrivninger og gruppenedskrivninger på samme nivå, 26,0 mill. kroner, pr. 31.12.2011 som pr. 31.12.2010.

Styret anser tapsnedskrivningene for å være tilstrekkelige i forhold til porteføljens risiko og kjenner for øvrig ikke til lån eller garantier som vil kunne føre til store tap for banken i 2012.

MORBANKENS BALANSE

Forvaltningskapitalen

Forvaltningskapitalen var pr. 31.12.11 på 2.364,4 mill. kroner, som er en økning på 103,8 mill. kroner fra 2010 eller 4,6 prosent. I 2010 var det en reduksjon på 99 mill. kroner eller -4,2 prosent.

Innskudd

Pr. 31.12. var samlet innskudd fra kunder 1.649,3 mill. kroner. Dette er en økning på 93,0 mill. kroner eller 6,0 prosent. I 2010 var det en økning i innskudd på 24,6 mill. kroner eller 1,6 prosent.

Av de samlede innskudd fra kunder utgjør privatmarkedet, representert ved lønsmottakere og pensjonister, 755,4 mill. mot 705,8 mill. kroner i 2010. Innskudd fra næringsliv og offentlig sektor utgjør 893,9 mill. mot 850,5 mill. kroner i 2010.

Pr. 31.12.2011 hadde banken fastrenteinnskudd på 36,7 mill. kroner, som er en økning på 14,3 mill. kroner fra forrige årsskifte.

Ved årets slutt var gjeld til kredittinstitusjoner 148,1 mill. kroner. Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer utgjorde 252,5 mill. kroner. Ovennevnte innlån har en løpetid på fra 10 mnd. til 4,5 år. Banken har også et ansvarlig lån på 50 mill. kroner som har en løpetid på 10 år fra mars 2008 og et fondsobligasjonslån på 40 mill. kroner opptatt i 2006.

Utlån

Brutto utlån var pr. 31.12.11 1.981,0 mill. kroner. Dette er en økning på 66,8 mill. kroner eller 3,5 prosent i fra 2010.

Av samlet utlånsportefølje utgjorde lån til privatmarkedet (boliglån, lån til fritidseiendommer, biler, etc.) 1.432,9 mill. kroner, som tilsvarer en vekst på 94,2 mill. kroner eller 7,0 prosent i forhold til 2010. Utlån til næringslivet var pr. 31.12. på 548,1 mill. kroner, en reduksjon på 24,5 mill. kroner eller 4,8 prosent.

Garantier

Bankens samlede garantiansvar var pr. 31.12.11 på 51,1 mill. mot 49,7 mill. kroner i 2010.

Verdipapirer

Bankens beholdning av plasseringer i verdipapirer var pr. 31.12.2011 211,4 mill. kroner, mot 213,9 mill. kroner ved forrige årsskifte.

Obligasjonsporteføljens gjennomsnittlige løpetid er ved årsskiftet 2,9 år mot 2,8 år ved forrige årsskifte. Obligasjoner er frivillig klassifisert til virkelig verdi over resultat. Obligasjonsbeholdningen er vurdert til markedsverdi.

I løpet av året er beholdningen av rentebærende verdipapirer redusert med netto 25,3 mill. kroner. Obligasjonsporteføljen er vesentlig plassert i banksektoren. Ca. 42 prosent av obligasjonene løper til fast rente og resten til flytende rente.

Beholdningen av aksjer, egenkapitalbevis, pengemarkedsfond og aksjer tilgjengelig for salg m.v. er økt med 23,3 mill. kroner. Det er resultatført realisasjoner, oppskrivninger og tilbakeføringer av nedskrivninger på ca. 0,2 mill. kroner. Verdien av bankens beholdning av aksjer, andeler og egenkapitalbevis var 115,3 mill. kroner ved årsskiftet.

Som følge av gjeldssituasjonen til mange land i Europa, samt usikkerhet rundt banksektoren i disse landene, har spreadene på nye lån i markedet økt. Dette har også hatt følger for bankenes innlån med derav økning i innlånskostnadene.

Det er utarbeidet retningslinjer for forvaltning og handel med verdipapirer. Bankens styre har fastsatt maksimumsrammer for disse aktiviteter. Det foretas en løpende kontroll av at virksomheten holdes innenfor disse rammer.

SOLIDITET

Ved årsskiftet hadde konsernet en netto ansvarlig kapital på 244,0 mill. kroner. Risikovektet kapitalkrav beløp seg til 104,0 mill. kroner. Kapitaldekningen for konsernet Hol Sparebank var pr. 31.12.2011 på 18,76 prosent og kjernekapitaldekningen på 14,66 prosent. Det henvises også til note 37. I bankens ICAAP og strategiplan er målene for kapitaldekning og kjernekapitaldekning henholdsvis 18 og 14 prosent for konsernet.

KONSERNSELSKAP

Sparebanken eier 88,3 prosent av aksjene i Fremstad AS, som således er et datterselskap. Pålydende verdi av aksjeposten er kr 265.000,- og bokført verdi er kr 348.347,-. Selskapets aksjekapital er på kr 300.000,-.

Banken har videre et leieboerinnskudd i selskapet bokført til 3,65 mill kroner. Banken mottok i 2011 renteinntekter på leieboerinnskuddet etter en rentesats på 6 prosent. AS Fremstad noterte et årsoverskudd for 2011 på 0,03 mill. kroner etter skatt. Selskapets egenkapital var pr. 31.12.2011 på 0,29 mill. kroner.

Datterselskapets regnskap er omarbeidet til IFRS i utarbeidelsen av konsernregnskapet.

KONTANTSTRØMOPPSTILLINGEN

Konsernet hadde en positiv netto kontantstrøm fra virksomheten på 22,5 mill kroner i 2011. Forskjellen i forhold til driftsresultatet skyldes i vesentlig grad økt innskudd fra kunder og endringer i verdipapirbeholdningene.

Likvide midler er i hovedsak økt som følge av økte kundeinnskudd. Som en følge av dette er kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter redusert i 2011. For 2010 var netto tilførsel av obligasjonslån -75 mill. kroner. Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved utgangen av året var 11,8 mill. kroner mot 11,9 mill. kroner i 2010.

FINANSIELL RISIKOSTYRING

Bankens aktiviteter medfører ulike typer finansiell risiko: markedsrisiko, kredittrisiko og likviditetsrisiko. Den finansielle risikoen reduseres ved bruk av rutiner og rammer i tillegg til de lovregler som gjelder.

Styret har vedtatt prinsipper for risikostyring gjennom bankens instruksverk, policy for intern kontroll og etablerte nøkkelkontroller. Bankens administrasjon har ansvar for å følge opp den daglige risikostyringen. Styret holdes løpende orientert gjennom månedlige rapporter. Internkontrollen er det vesentligste hjelpemiddelet for å redusere den operasjonelle risikoen. Banken har en løpende oppfølging av denne. Bankens internrevisjon rapporterer jevnlig til styret.

Markedsrisiko

Markedsrisiko består for banken av kursrisiko, renterisiko og valutarisiko.

Bankens plasseringer i verdipapirer kan oppdeles i egenkapitalinstrumenter og renteinstrumenter. Egenkapitalinstrumentene består av bl.a. aksjer, aksjefond, egenkapitalbevis og plasseringer i eiendom. Porteføljen var pr. 31.12 på 63,3 mill. kroner. Ca 5,0 mill. kroner av denne porteføljen utsettes direkte for

svingninger på Oslo Børs og internasjonale børser. Ved en gjennomsnittlig 30 prosent reduksjon i kurser vil porteføljen av aksjer og egenkapitalbevis gi en resultateffekt på ca. -1,5 mill. kroner.

Bankens portefølje av obligasjoner pr. 31.12. på 95,2 mill. kroner, påvirkes av endringer i korte og lange renter, samt margin/spreader. Fastrenteobligasjoner utgjør ca. 42 prosent av den totale portefølje, og denne andelen påvirkes ved endringer i lange renter. Sensitiviteten i obligasjonsporteføljen kan klassifiseres ved eksponering ved 1 prosent endring i rente. Denne eksponeringen var 0,8 mill. kroner pr. 31.12, mens bankens ramme for dette er 4 mill. kroner.

Porteføljen av flytende rente obligasjoner på ca 58 prosent påvirkes av utvikling i NIBOR. Høyere korte markedsrenter gir høyere avkastning på denne porteføljen og lavere når markedsrentene faller. Bankens innlån utover innskudd samt ansvarlige lån og fondsobligasjonslån er knyttet opp mot NIBOR. Banken har også ordinære innskudd og utlån som er knyttet opp mot NIBOR. Når rentene stiger, vil den negative effekten på bankens resultat være størst, siden banken har en større andel på passivasiden. Når NIBOR faller får det motsatt effekt.

Bankens rentenetto påvirkes av rentemargin på utlån/innskudd og renteavkastning på obligasjoner og renter på innlån. Rentemarginen utlån/innskudd påvirkes av rentenivå og konkurranse. Rentenettoaen var 31.12.11 på 1,68 prosent mot 1,63 prosent i 2010. Rentemarginen var 2,14 prosent pr. 31.12 mot 2,30 prosent året før.

Styret har utarbeidet rutine for plasseringer i verdipapirer med angivelse av totale rammer for plasseringer og rammer for plasseringer i type verdipapirer, bransjer og selskaper. Det foreligger også ramme for durasjon i obligasjonsporteføljen.

Når det gjelder valutarisiko, har banken ikke plasseringer i valutainnskudd og heller ikke egne valutalån.

Markedsrisikoen når det gjelder valutalån, anses for å være liten. Markedsrisikoen når det gjelder utlån og verdipapirer samt innlån anses for å være middels.

Kredittrisiko

Kredittrisiko for banken oppstår som følge av plasseringer i utlån og garantier samt i verdipapirer.

Banken har i strategiplan og budsjett fastsatt rammer og tall for vekst i utlån. Strategiplan omhandler også rammer for størrelse og antall store engasjementer. Det foreligger som nevnt verdipapirrutine.

Store engasjementer blir rapportert på egne lister til adm. og styret, samt på styrerapporter. Administrasjonen har ansvar for å følge opp utviklingen i store engasjementer. Pr. 31.12 utgjorde de 20 største engasjementene 249,9 mill. av totale utlån på 1.981,0 mill. kroner. Banken har fastsatt rammer for utlån til jordbruk, skogbruk og fiske, bygge- og anleggsvirksomhet, overnattings- og serveringsvirksomhet samt omsetning og drift av fast eiendom.

Kredittrisiko oppstår på utlån/garantier som følge av mislighold eller hendelser som må medføre nedskrivninger. Banken gjennomgår portefølje av utlån og garantier og foretar individuelle nedskrivninger. Gruppenedskrivninger på utlån og garantier foretas med basis i risikoklassifiseringer samt makroutvikling og lokalutvikling. Brutto mislighold over 90 dager på utlån pr. 31.12 var 66,6 mill. kroner, som utgjør 3,4 prosent av totale utlån. Tapsnedskrivninger var 26,0 mill. kroner, tilsvarende 1,31 prosent av totale utlån mot 1,36 prosent i fjor.

Kredittrisiko i obligasjonsportefølje oppstår som følge av konkurs, gjeldsforhandlinger eller makrohendelser. Som følge av denne risiko benyttes rammer i rutine og plasseringer for å spre risiko på mange selskaper.

Kredittrisiko på utlån anses å være middels, og kredittrisiko på verdipapirer anses å være lav.

Likviditetsrisiko

Bankens likviditetsrisiko er risikoen for ikke å kunne betale gjeld ved forfall.

Økonomiansvarlig og banksjef har den daglige oppfølgingen av likviditet. Likviditetsrapportering inngår i den månedlige styrerapporten. Virkemidler i likviditetsstyringen er bl.a. likviditetsrapporter, likviditetsbudsjetter, likviditetsindikatorer, innskuddsdekning, trekkfasiliteter, funding og oversikt over utlån/innskudd og innlån fra markedet. Det foretas stresstesting.

Likviditetsindikator 1 viser pr. 31.12.2011 tallet 107,5 som representerer et positivt avvik i forhold til Finanstilsynets referansegjennomsnitt.

Forfallsoversikt over innlån og ansvarlig lån/fondsobligasjonslån viser forfallsdatoer fra april 2012 til mars 2018. Trekkfasiliteter i andre banker har ikke vært benyttet i 2011. Ca. 97 prosent av verdipapirer i handelsporteføljen pr. 31.12.2011 er vurdert som likvide verdier.

Banken fokuserer på oppfølging av likviditet. Likviditetssituasjonen anses som god. Banken har en innskuddsdekning på 83,3 prosent. Fra 3. kvartal 2011 rapporterer banken i henhold til de framtidige LCR (Liquidity Coverage Ratio) kravene. Kravene var pr. 31.12. ikke oppfylt, men banken har en plan for å møte dette. Dette vil primært være ved å binde innskudd større enn 1 mill. EUR. Det vil bli iverksatt tiltak for dette i 2012.

Likviditetsrisikoen anses for å være lav.

EGENKAPITALBEVIS

Hol Sparebank hadde 366 egenkapitalbevisiere ved utgangen av 2011. Kursen på egenkapitalbevisene var pr. 31.12. kr 72,75. Kursen på egenkapitalbevisene har gjennom året ligget i område 70,00 til 100,00. Omsetningen på Oslo Børs i 2011 var 14.262 bevis eller 3,6 prosent av totalt antall utstedte bevis.

Det er utarbeidet finansiell kalender for 2012, som er oversendt Oslo Børs.

EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Banken har til hensikt å følge Norsk anbefaling om eierstyring og selskapsledelse utgitt av Oslo Børs m.v., så langt den passer for banken. Et eget avsnitt i årsrapporten dokumenterer hvordan anbefalingen følges. Banken er også underlagt et omfattende lov- og regelverk, som for en stor del ivaretar god eierstyring og selskapsledelse.

Retningslinjer for fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

Banken hadde i 2011 etter organisasjonsplanen to ledende ansatte, banksjef og ass. banksjef. I forbindelse med at banken ansatte ny banksjef 1.10.11, ble det med virkning fra 01.01.12 foretatt en organisasjonsendring som innebærer at banken etter dette har 5 ledende ansatte.

Godtgjørelse til banksjef behandles og avgjøres av styret en gang i året på bakgrunn av en vurdering av oppnådde resultater og bankens økonomiske utvikling, foruten lønnsutvikling og lønnsnivå for banksjefer som er daglige ledere i sparebanker av tilsvarende størrelse.

Godtgjørelse til øvrige ledende ansatte behandles og avgjøres av banksjefen normalt en gang i året, med bakgrunn i tilsvarende kriterier som for banksjef.

Disse retningslinjene er veiledende for styret. Dersom styret i en avtale fraviker retningslinjene, skal begrunnelsen for dette angis i styreprotokollen.

Når det gjelder tilleggsytelser utover ordinær lønn, omfattes ledende ansatte av en ytelsesbasert pensjonsordning, som de øvrige ansatte. Det er inngått førtidspensjonsavtale med banksjefen.

Banksjefen har fri bil, telefon og internett. Øvrige ledende ansatte har fri telefon.

Banken har en bonusavtale som trer i kraft når bankens lønnsomhet er god nok. Banksjefen omfattes av denne på samme måte som de øvrige ansatte.

Det foreligger ingen andre tilleggsytelser til ledende ansatte, ingen etterlønnsordninger til ledende ansatte og heller ingen variable elementer i godtgjørelsene til ledende ansatte.

Det er ikke inngått noen avtaler eller endret noen avtaler i det foregående regnskapsåret som medfører avtaler om godtgjørelse som nevnt i almenneaksjeloven § 6-16 a, først ledd tredje punktum nr. 1 til 6, som har virkning for selskapet og egenkapitalbevisiere.

ORGANISASJON

Forstanderskapet og styret

På forstanderskapets valgmøte i 2011 ble Gunhild Svidal gjenvalgt som leder for 1 år og Monica Pedder Kirilova ble valgt som ny nestleder for 1 år. Lars Terje Slåke ble valgt som ny styreleder for 1 år, da Olav Teigen ikke kunne gjenvelges og gikk ut av styret. Ronny Eriksen ble valgt som nytt styremedlem for 2 år.

Personalet

Hol Sparebank hadde ved årets slutt 33 hel- og deltidsansatte medregnet vaktmester og renholds-personale. Omregnet utgjorde bemanningen 29,7 årsverk, mot 29,4 i 2010.

Utviklingen innenfor finansnæringen krever at banken stadig har fokus på opplæring og kompetanseheving. Det er nødvendig å holde kompetansen på et høyt nivå, i forhold til hva myndighetene, bransjen, kundene og markedet krever, samt økt fleksibilitet og redusert nøkkelpersonrisiko. I 2011 ble 4 ansatte godkjent som AFR (Autoriserte Finansielle Rådgivere), herunder nåværende banksjef. Banken vil framover ha fortsatt høyt fokus på kompetanse og kompetanseutvikling.

Banken har for de ansatte etablert kollektiv pensjonsforsikring og gruppelivsforsikring gjennom DNB Livsforsikring ASA. Yrkeskadeforsikring og yrkessykdomsforsikring er dekket gjennom Terra Skadeforsikring. Yrkesreiseforsikring er dekket gjennom Gjensidige.

HELSE, ARBEIDSMILJØ, SIKKERHET OG LIKESTILLING

Styret vurderer arbeidsmiljøet i banken som godt. Gjennom HMS arbeid internt i banken, Hallingdal og Valdres Bedriftshelsetjeneste (HaVa) og utviklingssamtaler kartlegges det interne arbeidsmiljøet i banken. Resultatene brukes som grunnlag for å sette i verk forbedringstiltak.

Totalt sykefravær i 2011 var 4,8 prosent, mot 3,4 prosent i 2010. Hol Sparebank vil i samarbeid med bedriftshelsetjenesten arbeide aktivt for å holde sykefraværet på et lavt nivå. Det har ikke vært noen skader eller ulykker blant arbeidstakerne under utførelsen av arbeidet.

Banken vektlegger likestilling når det gjelder kjønn i tilsetninger i nye stillinger inkl. lederstillinger og ved omorganiseringer. Valgkomiteene i sparebankene som foreslår medlemmer til forstanderskap, styre og kontrollkomité har fra Sparebankforeningen blitt oppfordret til å foreslå flere kvinner til disse organene, dersom kvinnene er svakt representert.

Pr. 31.12.11 var det 2 kvinner i bankens styre, en andel lik 33 prosent. Banken har også kvinne som leder av forstandskapet. I ledende stillinger har banken etter omorganisering gjeldende fra 01.01.12 3 kvinner og 2 menn.

I banken legges det vekt på at sikkerheten ved kontorene skal være god, og sikkerheten holdes løpende under overvåkning. Bankens sikkerhetsrutiner vurderes som gode. Sikkerhetsarbeidet og HMS drives etter gjeldende lover og regler.

Etter styrets oppfatning forurenses ikke bankens virksomhet det ytre miljø. Det er ikke iverksatt spesielle tiltak på miljøområdet i 2011.

FORSKNINGS- OG UTVIKLINGSAKTIVITETER

Banken har ikke hatt noen forskningsaktiviteter i 2011 og har heller ikke planer om noen i 2012. I løpet av året utvikles banken gjennom kurs og møter som de ansatte deltar på samt bankens deltakelse i Terra-Gruppen AS, Sparebankforeningen, samarbeid med andre banker m.v. I tillegg pågår det en rekke aktiviteter for å utvikle kompetansen hos de ansatte i banken innenfor mange fagområder og for å tilfredsstille bransjenormer og lover og regler.

KAPITALDEKNINGSREGELVERK

Finansdepartementet fastsatte 14/12-2006 forskrift om kapitalkrav, som også gjelder sparebanker. Formålet med forskriften er å styrke det finansielle system, mer risikofølsomme kapitalkrav, bedre risiko-styring og kontroll, tettere tilsyn og mer informasjon til markedet.

Kapitaldekningsregelverket består av tre pilarer:

Pilar 1 Nye minimumskrav til ansvarlig kapital

Pilar 2 Krav til vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging

Pilar 3 Markedsdisiplin – krav til offentliggjøring av informasjon

Hol Sparebank gjennomførte i mars 2011 risiko- og kapitalvurderingsprosess (ICAAP) og utarbeidet en rapport som ble godkjent av styret. Banken har også utarbeidet et eget Pilar 3 dokumentet.

TVISTESAKER

Banken er ikke involvert i tvistesaker som forventes å påvirke bankens resultat vesentlig.

HENDELSER ETTER 31.12.2011

Det er ikke oppstått forhold etter avslutningen av regnskapsåret som har innvirkning på bedømmelsen og vurderingen av regnskapet for 2011 utover det som er nevnt i denne årsberetningen.

UTSIKTENE FOR 2012

Det forventes en lav arbeidsledighet i bankens markedsområde samt at antall konkurser vil være få. På den annen side er det ikke vekst i folketallet i Hol kommune. Bedrifter som har tilknytning til reiseliv har fortsatt utfordringer når det gjelder opprettholdelse og økning av volum på omsetning og belegg. Dette vil gi seg utslag i lavere lønnsomhet og likviditet. Bedrifter i enkelte andre bransjer er også sårbare når det gjelder omsetning, bruttofortjeneste og likviditet.

Bankkonkurransen er økende den generelle lojaliteten til bank er fallende. Dette vil påvirke rentenettoen. Samtidig forventer banken at høstens merkeprosess med omprofilering, fornying av verdier og økt aktivi-

tet og synlighet i lokalmarkedet, vil gi resultater i form av økt kundetilfredshet og –lojalitet, og mersalg til eksisterende kunder. Vi forventer også økt attraktivitet og en viss tilstrømning fra nye kunder, primært hytte markedet.

Det forventes et flatt rentemarked og banken ser ikke for seg vesentlige renteendringer i det kommende året.

Banken vil arbeide for å øke rentenettoen i kroner i 2012. Vi regner samtidig med lave netto inntekter på verdipapirer i 2012. Tap på utlån forventes å være på nivå med 2011. Basert på ovennevnte forventer banken et positivt driftsresultat for 2012.

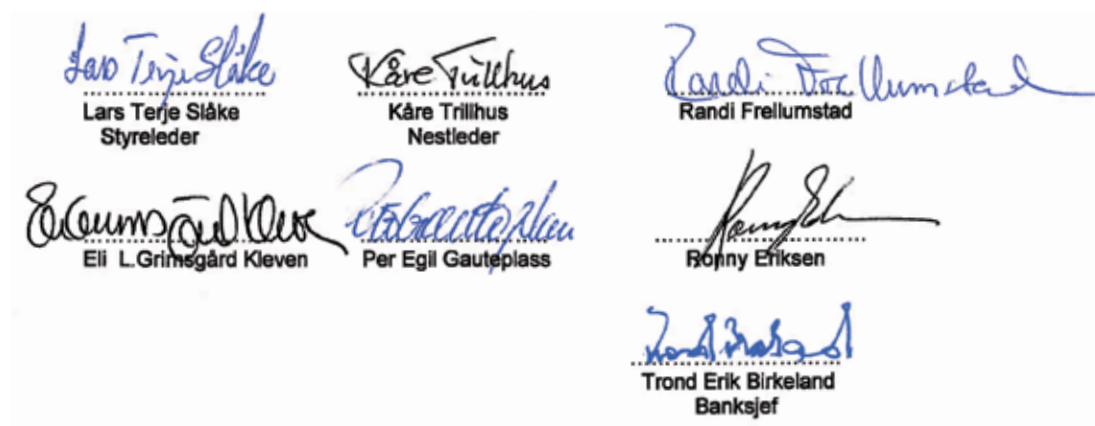
Styret i Hol Sparebank vil fortsatt arbeide for at banken skal være en selvstendig sparebank med nær tilknytning til lokalsamfunnet. Vi vil fokusere på gode kunderelasjoner, konkurransedyktige produkter, god organisasjon og mer effektiv drift, slik at banken i årene fremover kan fremlegge bra økonomiske resultater og være en god lokalbank og arbeidsplass. Med solid økonomi og høy kompetanse skal banken stå godt rustet til å ta hånd om de oppgaver den har i lokalsamfunnet.

Viktige oppgaver for banken i 2012 vil bli økt fokus på kundepleie og –tilfredshet, utvikling av kompetanse og kultur, foruten oppfølging på kreditt- og verdipapiriområdet, fokus på lønnsom drift og kostnadskontroll, samt generelt reduksjon av risikofaktorer.

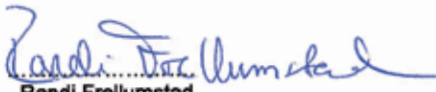
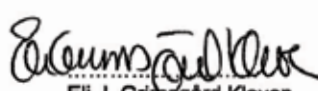

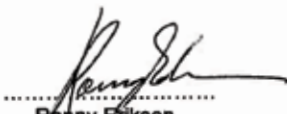
TAKK

Styret vil rette en varm takk til våre mange kunder for den tillit de har vist banken ved å bruke banken til sine forretninger. Styret retter også en varm takk til bankens medarbeidere for stor innsats og godt samarbeid i året som har gått.

Geilo, 3. februar 2012

The image shows seven handwritten signatures in blue ink, each followed by a dotted line and the name and title of the signatory. The signatories are arranged in three rows: three in the top row, two in the middle row, and two in the bottom row.

 Lars Terje Slåke Styreleder	 Kåre Trillhus Nestleder	 Randi Frellumstad
 Eli L. Grimsgård Kleven	 Per Egil Gauteplass	 Ronny Eriksen
		 Trond Erik Birkeland Banksjef

KASSE EXCHANGE
022 <88>
RADGJYNT.
509 <88>

HOL SPAREBANK

EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Redegjørelse

Bankens prinsipper og policy skal sikre at bankens virksomhetsstyring er i tråd med allmenne og anerkjente oppfatninger og standarder, samt lov og forskrift.. Prinsippene skisserer de overordnede føringene og skal sikre et godt samspill mellom bankens ulike interessenter som egenkapitalbevisiere, långivere, kunder, ansatte, styringsorganer, ledelse og samfunnet for øvrig. Prinsippene for god eierstyring og selskapsledelse beskriver således hvordan banken blir styrt og kontrollert for å skape verdier for banken og dens interessenter.

Prinsippene for eierstyring og selskapsledelse er konkretisert i ulike styringsdokumenter for Hol Sparebanks virksomhet. Dette omfatter bl.a. bankens vedtekter, strategier, styreinstruks, rammeverk for styring og kontroll, etiske retningslinjer og rutiner for egenhandel. Prinsippene framgår av herværende dokument, jfr. Regnskapslovens § 3 – 3b.

Virksomhet

Hol Sparebank har flere interessenter, og det er en målsetting å skape mest mulig verdi for alle interessenter.

Bankens formål fremkommer av vedtektene. Den strategiske utvikling ivaretas gjennom 3 års rullerende strategiplaner. Gjennom periodiske mål og gjennomføring av tiltak styrkes bankens forretningsmessige grunnlag til fordel for både långivere, kunder og ansatte.

Hol Sparebanks samfunnsansvar er omfattende og ivaretas på flere måter. Hovedsakelig skjer dette gjennom gaver, deltakelse og medvirkning i ulike fora for samfunns- og næringsliv.

Hol Sparebank har en kunderettet og en teambasert organisasjon med fokus på Personmarked og Bedriftsmarked. Dette er supplert med støtte-/fagområder og stabsfunksjoner.

Selskapskapital og utbytte samt likebehandling av egenkapitalbevisiere

Hol Sparebank er i hovedsak en selveiende institusjon. Ekstern egenkapitaltilførsel finner sted ved utstedelse av egenkapitalbevis. Eiere av egenkapitalbevis skal ha forutsigbare vilkår både med hensyn til likebehandling, avkastning og styringsmessig innflytelse. Børsnoteringen av egenkapitalbevisene sikrer at banken aksepterer og imøtekommer de markedsvilkår som til enhver tid gjelder for egenkapital

Når det gjelder utbytte, fastsetter bankens forstanderskap etter forslag fra styret hvert år utbytte på egenkapitalbevisene på bakgrunn av årets resultat. Det tas sikte på at egenkapitalbevisierne skal ha en andel av overskuddet som tilsvarer deres andel av egenkapitalen. Hol Sparebank vil vektlegge et konkurransedyktig kontantutbytte.

Transaksjoner med nærstående

Dersom nærstående av primærinnsidere foretar kjøp eller salg av egenkapitalbevis, vil banken foreta en børsmelding på kjøpet eller salget.

Fri omsettelighet

Egenkapitalbevisene kan fritt omsettes på Oslo Børs.

Forstanderskap, valgkomiteer og styre/sammensetning og uavhengighet

Forstanderskapet består av tolv medlemmer. Tre medlemmer velges av Hol kommune, tre medlemmer velges av egenkapitalbeviserne, tre medlemmer velges av innskyterne og tre medlemmer velges av de ansatte.

Medlemmer og varamedlemmer fra Hol kommune velges av kommunestyret i Hol kommune. Medlemmer og varamedlemmer fra egenkapitalbeviserne velges av egenkapitalbeviseremøtet, etter forslag fra en valgkomité nedsatt av egenkapitalbeviserne. Medlemmer fra innskyterne velges på innskytervalg møte, etter forslag fra en valgkomité fra innskyterne.

Banken har også en valgkomité nedsatt av forstanderskapet, som kommer med forslag til styremedlemmer, styreleder og nestleder i styret, leder og nestleder i forstanderskapet samt medlemmer i kontrollkomité og valgkomité.

Styret består av seks styremedlemmer, hvorav fem medlemmer velges på fritt grunnlag av forstanderskapet og ett medlem velges av forstanderskapet blant de ansatte, etter forslag fra de ansattes medlemmer i forstanderskapet. Ved valg av de fem medlemmene som velges fritt vektlegges kompetanse, uavhengighet, kjennskap til økonomi, næringsliv og kommunen etc., alder og kjønn.

Styrets arbeid

Det er utarbeidet en styreinstruks. Styret setter opp en møteplan (årshjul) hvor faste og lovpålagte saker for ulike møter framgår. Det avholdes elleve ordinære styremøter i året og i tillegg ekstrasamlinger etter

behov. Strategi, regnskap, budsjetter, risikovurderinger, gjennomgang av rapporter fra administrasjonen og behandling av låne- og garantisaker er viktige deler av styrets arbeid.

Risikostyring og intern kontroll

Styret har vedtatt prinsipper for risikostyring gjennom bankens instruksverk, policy for intern kontroll og etablerte nøkkelkontroller. Bankens administrasjon har ansvar for å følge opp den daglige risikostyringen. Styret holdes løpende orientert gjennom månedlige rapporter.

Internkontrollen er det vesentligste virkemiddelet for å redusere den operasjonelle risikoen. Banken har en løpende oppfølging av denne. Bankens internrevisjon rapporterer jevnlig til styret.

Godtgjørelse til styret

Godtgjørelse til styret bestemmes av bankens forstanderskap, etter forslag fra kontrollkomiteen. Det tilstrebes at godtgjørelsen skal være på nivå med banker av samme størrelse.

Godtgjørelse til ledende ansatte

Godtgjørelse til banksjef bestemmes av bankens styre. Godtgjørelse til øvrige ledere bestemmes av banksjef.

Informasjon og kommunikasjon

Hol Sparebank legger vekt på å gi en relevant og tidsriktig informasjon til markedet. Dette foretas normalt gjennom børsmeldinger, hvor regnskapspresentasjoner er sentrale. Gjennom ekstern rating søker Hol Sparebank å tilføre informasjon til markedet samtidig som bankens rating skal bidra til å sikre bankens finansielle troverdighet.

Selskapsovertakelse

Siden banken i hovedsak er en selveiende institusjon, er det ikke aktuelt å nedfelle hovedprinsipper for hvordan styret bør opptre ved eventuelle overtakelsestilbud.

Revisor

Ekstern revisor skal se til at bankens formuesforvaltning er ordnet på en betryggende måte, mens intern revisor skal påse at det er gjennomført en tilstrekkelig og effektiv intern kontroll. Intern revisor rapporterer direkte til styret, mens ekstern revisor rapporterer til forstanderskapet.

REGNSKAP

Nøkkeltall for Hol Sparebank	side	26
Resultatregnskap	side	27
Balanse	side	28
Endringer i egenkapital	side	29
Kontantstrømoppstilling	side	30
Noter til konsernregnskapet:		
Note 1 Generell informasjon	side	32
Note 2 Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsipper	side	32
Note 3 Finansiell risikostyring	side	38
Note 4 Viktige regnskapsestimer og skjønsmessige vurderinger	side	49
Note 5 Segmentinformasjon	side	50
Note 6 Netto renteinntekt	side	51
Note 7 Provisjoner	side	52
Note 8 Utbytte	side	52
Note 9 Andre gevinster/(tap) netto	side	52
Note 10 Andre inntekter	side	52
Note 11 Driftskostnader før tap på utlån	side	53
Note 12 Tap på utlån og garantier	side	53
Note 13 Personalkostnader	side	53
Note 14 Kontanter og kontantekvivalenter	side	53
Note 15 Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	side	54
Note 16 Lån til og fordringer på kunder	side	54
Note 17 Finansielle eiendeler	side	57
Note 18 Investeringer i tilknyttede selskaper (Konsern)	side	61
Note 19 Andre immaterielle eiendeler	side	61
Note 20 Eiendommer, anlegg og utstyr	side	62
Note 21 Investeringseiendommer	side	63
Note 22 Skattekostnad	side	63
Note 23 Utsatt skattefordel	side	64
Note 24 Andre eiendeler	side	65
Note 25 Gjeld til kredittinstitusjoner	side	65
Note 26 Innskudd fra og gjeld til kunder	side	66
Note 27 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	side	67
Note 28 Andre forpliktelser	side	68
Note 29 Pensjoner	side	68
Note 30 Innskutt egenkapital	side	72
Note 31 Fond for urealiserte gevinster	side	73
Note 32 Resultat pr. egenkapitalbevis	side	73
Note 33 Utbytte pr. egenkapitalbevis	side	73
Note 34 Nærstående parter	side	74
Note 35 Betingede utfall og garantier	side	77
Note 36 Egenkapitalbevisiere	side	77
Note 37 Kapitaldekning	side	78
Note 38 Hendelser etter balansedagen	side	79
Erklæring fra styret og daglig leder	side	80
Beretning fra Kontrollkomiteen	side	81
Revisjonsberetning	side	82

NØKKELTALL FOR HOL SPAREBANK

Resultatregnskap (hele tusen)	Morbank		Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Netto rente og kredittprovisjonsinntekter	38.056	37.226	36.876	36.065
Andre driftsinntekter	7.885	11.709	8.250	12.254
Driftskostnader	34.715	32.065	34.206	31.556
Tap på utlån	2.596	3.666	2.596	3.666
Årsresultat etter skatt	6.461	10.589	6.191	10.516
Balanse (hele tusen)				
Brutto utlån	1.981.017	1.914.255	1.968.682	1.901.661
Individuelle- og gruppenedskrivninger	26.038	26.016	26.038	26.019
Innskudd fra kunder	1.649.210	1.556.264	1.648.722	1.555.445
Forvaltningskapital	2.364.381	2.260.619	2.366.204	2.262.354
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	2.262.915	2.280.979	2.282.823	2.288.346
Gjennomsnittlig egenkapital	184.861	176.940	187.324	179.563
Nøkkeltall (%)				
	2011	2010	2011	2010
1. Rentenetto	1,68	1,63	1,62	1,58
2. Driftskostnader	1,53	1,41	1,50	1,39
3. Kostnadsprosent	75,56	65,53	75,80	65,31
4. Kostnadsprosent korrigert	75,92	70,08	76,16	69,91
5. Innskuddsdekning	83,25	81,30	83,75	81,79
6. Innskuddsvekst	5,97	1,61	6,00	1,59
7. Tapsprosent utlån	0,13	0,19	0,13	0,19
8. Misligholdsprosent	3,36	2,36	3,38	2,40
9. Utlånsvekst	3,49	1,89	3,52	1,92
10. Totalkapitalrentabilitet	0,29	0,46	0,27	0,46
11. Egenkapitalrentabilitet	3,50	5,98	3,30	5,86
12. Kapitaldekning	18,63	20,93	18,76	21,02

Definisjoner

1. Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital
2. Personalkostnader, datakostnader, ordinære avskrivninger og andre driftskostnader i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital
3. Driftskostnader i % av netto rente- og kredittprovisjonsinntekter pluss netto driftsinntekter
4. Driftskostnader i % av netto rente- og kredittprovisjonsinntekter pluss netto driftsinntekter eksklusiv gevinst/tap på verdipapirer
5. Innskudd i % av brutto utlån
6. Vekst i innskudd fra kunder siste 12 måneder
7. Tap på utlån i % av brutto utlån
8. Netto misligholdte engasjementer over 30 dager i % av brutto utlån
9. Vekst i utlån til kunder siste 12 måneder
10. Årsresultat i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital
11. Årsresultat minus ekstraordinære inntekter i % av gjennomsnittlig egenkapital
12. Se note 37

RESULTATREGNSKAP

(Hele tusen)	Noter	Morbank		Konsern	
		2011	2010	2011	2010
Renteinntekter	6	94.377	90.831	93.196	89.669
Rentekostnader	6	56.321	53.605	56.320	53.604
Netto renteinntekter		38.056	37.226	36.876	36.065
Provisjonsinntekter	7	8.071	8.248	8.071	8.248
Provisjonskostnader	7	-2.038	-1.934	-2.038	-1.934
Netto provisjonsinntekter		6.033	6.314	6.033	6.314
Utbytte	8	1.208	1.734	1.208	1.734
Andre gevinster/(tap) netto	9	213	3.182	213	3.182
Andre driftsinntekter	10	431	479	975	1.024
Driftskostnader før tap på utlån	11	-34.715	-32.065	-34.206	-31.556
Tap på utlån	12	-2.596	-3.666	-2.596	-3.666
Driftsresultat		8.630	13.204	8.503	13.097
Inntekter fra investeringer i TS	18			-179	7
Resultat før skatt		8.630	13.204	8.324	13.104
Skatt på ordinært resultat	22	-2.169	-2.615	-2.133	-2.588
Årsresultat		6.461	10.589	6.191	10.516
Kontrollerende interesser				6.202	10.525
Ikke-kontrollerende interesser				-11	-9
Resultat pr egenkapitalbevis					
Resultat pr egenkapitalbevis	32	4,78	7,43	4,61	7,38
Utvannet resultat pr egenkapitalbevis	32	4,78	7,43	4,61	7,38
Utvidet resultatregnskap					
Årsresultat		6.461	10.589	6.191	10.516
<i>Utvidet resultat:</i>					
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	31	2.576	2.597	2.576	2.597
Utvidet resultat etter skatt		2.576	2.597	2.576	2.597
Årets totalresultat		9.037	13.186	8.767	13.113
Totalresultat tilordnes:					
Kontrollerende interesser				8.778	13.122
Ikke-kontrollerende interesser				-11	-9
Årets totalresultat		9.037	13.186	8.767	13.113

Postene i utvidet resultat er etter skatt.

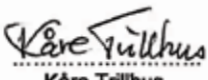

BALANSE

Eiendeler (Hele tusen)	Noter	Morbank		Konsern	
		2011	2010	2011	2010
Konter og fordringer på sentralbanken	14	11.825	11.859	11.825	11.859
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	15	152.294	116.204	152.294	116.204
Utlån til og fordringer på kunder	16	1.958.603	1.891.658	1.946.222	1.879.023
Verdipapirer	17	211.442	213.900	211.442	213.900
Eierinteresser i datterselskap	34	3.995	3.995		
Eierinteresser i tilknyttede selskaper	18	1.250	1.250	4.525	4.704
Eiendom, anlegg og utstyr	20	9.376	8.346	23.566	22.558
Investerings eiendom	21	3.900	3.900	3.900	3.900
Utsatt skattefordel	23	7.261	8.163	7.995	8.862
Andre eiendeler	24	4.435	1.344	4.435	1.344
Sum eiendeler		2.364.381	2.260.619	2.366.204	2.262.354

Gjeld og egenkapital	Noter	Morbank		Konsern	
		2011	2010	2011	2010
Gjeld til kredittinstitusjoner	25	148.140	107.542	148.140	107.542
Innskudd fra og gjeld til kunder	26	1.649.275	1.556.286	1.648.787	1.555.468
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	27	252.468	266.225	252.468	266.225
Andre forpliktelser	28	14.882	10.201	14.939	10.230
Betalbar skatt	22	1.302	2.203	1.302	2.203
Pensjonsforpliktelser	29	18.033	18.462	18.033	18.462
Ansvarlig lånekapital	27	49.644	49.580	49.644	49.580
Fondsobligasjoner	27	40.258	67.297	40.258	67.297
Sum gjeld		2.174.002	2.077.796	2.173.571	2.077.007

Egenkapital		Morbank		Konsern	
Innskutt egenkapital	30	40.118	40.118	40.118	40.118
Opptjent egenkapital	31	150.261	142.705	152.594	145.297
Egenkapital		190.379	182.823	192.712	185.415
Ikke-kontrollerende interesser				-79	-68
Sum egenkapital				192.633	185.347
Sum gjeld og egenkapital		2.364.381	2.260.619	2.366.204	2.262.354

Geilo, 3. februar 2012

 Lars Terje Slåke Styreleder	 Kåre Trillhus Nestleder	 Randi Freilumstad
 Eli L. Grimsgård Kleven	 Per Egil Gauteplass	 Rønny Eriksen
		 Trond Erik Birkeland Banksjef

ENDRINGER I EGENKAPITAL

Morbank (Hele tusen)	Note	Innskutt kapital og overkurs	Opptjent egenkapital				Sum egenkapital
			Spare- bankenes fond	Utgjev- nings- fond	Gavefond	FUG	
Egenkapital pr 1.1. 2010		40.118	117.985	2.911	1.250	8.793	171.057
Årsresultat		0	7.268	2.972	1.250	-901	10.589
<i>Utvidet resultat</i>							
Verdiendring tilgjengelig for salg	31					2.597	2.597
Årets totalresultat 2010		0	7.268	2.972	1.250	1.696	13.186
<i>Transaksjoner med eierne</i>							
Utbytte for 2009				-1.420			-1.420
Egenkapital pr 31. 12. 2010		40.118	125.253	4.463	2.500	10.489	182.823
Årsresultat		0	5.662	1.910	0	-1.112	6.461
<i>Utvidet resultat</i>							
Verdiendring tilgjengelig for salg	31					2.576	2.576
Årets totalresultat 2011		0	5.662	1.910	0	1.464	9.037
<i>Transaksjoner med eierne</i>							
Utbytte for 2010	33			-1.480			-1.480
Egenkapital pr 31. 12. 2011		40.118	130.915	4.893	2.500	11.953	190.379

Konsern (Hele tusen)	Note	Innskutt kapital og overkurs	Opptjent egenkapital				Sum kon- trollerende	Ikke kon- trollerende	Sum egen- kapital
			Spare- bankens fond	Utjev- nings- fond	Gave- fond	FUG			
Egenkapital pr 1.1. 2010		40.118	120.640	2.911	1.250	8.793	173.712	-59	173.653
Årsresultat		0	7.204	2.972	1.250	-901	10.525	-9	10.516
<i>Utvidet resultat</i>									
Verdiendring tilgjengelig for salg	31					2.597	2.597		2.597
Årets totalresultat 2010		0	7.204	2.972	1.250	1.696	13.122	-9	13.113
<i>Transaksjoner med eierne</i>									
Utbytte for 2009				-1.420			-1.420		-1.420
Egenkapital pr 31. 12. 2010		40.118	127.844	4.463	2.500	10.489	185.415	-68	185.347
Årsresultat		0	5.404	1.910	0	-1.112	6.202	-11	6.191
<i>Utvidet resultat</i>									
Verdiendring tilgjengelig for salg	31					2.576	2.576		2.576
Årets totalresultat 2011		0	5.404	1.910	0	1.464	8.778	-11	8.767
<i>Transaksjoner med eierne</i>									
Utbytte for 2010	33			-1.480			-1.480		-1.480
Egenkapital pr 31. 12. 2011		40.118	133.248	4.893	2.500	11.953	192.712	-79	192.633

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

(Hele tusen)

	Morbank		Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Kontantstrøm fra virksomhet				
Resultat før skatt	8.630	13.204	8.324	13.104
Periodens betalte skatt	-2.582	-1.607	-2.582	-1.607
(Gevinst)/tap på salg av varige driftsmidler	0	0	0	0
Avskrivninger (note 19 og 20)	933	901	1.626	1.595
(Gevinst)/tap ved salg av aksjer/andeler	-2.008	-3.022	-2.008	-3.022
(Gevinst)/tap ved salg av obligasjoner	426	-29	426	-29
Opp/nedskrivning aksjer/andeler	-473	80	-473	80
Opp/nedskrivning obligasjoner	81	-502	81	-502
Økning/(reduksjon) tapsnedskrivninger utlån/garantier	2.682	4.400	2.682	4.400
Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalt i pensjonsordning	44	-1.087	44	-1.087
Andel resultat i tilknyttede selskaper (note 18)			179	-7
Inn-/utbetalinger på nedbetalingslån til kunder	-28.271	-22.092	-28.530	-22.342
Endring i benyttede rammekreditter	-41.169	-26.516	-41.169	-26.516
Innbetalinger på tidligere avskrevne fordringer	15	96	15	96
Poster klassifisert som investerings- eller finansieringsaktivitet	0	200	0	200
Innbetaling av og utbetalinger på innskudd fra kunder	92.946	24.646	93.277	24.310
Innbetalinger for salg av andre verdipapirer med kort løpetid	56.617	104.882	56.617	104.882
Utbetalinger for kjøp av andre verdipapirer med kort løpetid	-71.956	-97.036	-71.956	-97.036
Innbetalinger av og utbetalinger på innskudd fra andre finans institusjoner	-36.090	77.042	-36.090	77.042
Inn-/utbetalinger på utlån og fordringer på andre finansinstitusjoner	40.470	-59.805	40.470	-59.805
Endring i andre tidsavgrensingsposter	2.252	5.038	2.285	5.037
Netto kontantstrøm fra virksomhet	22.547	18.793	23.218	18.793
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter				
Innbetalinger ved salg av aksjer og andeler i andre foretak	1.000	832	1.000	832
Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler i andre foretak	-4.037	-3.210	-4.037	-3.210
Innbetalinger ved salg av verdipapirer, eiendommer etc.	40.000	5.000	40.000	5.000
Utbetalinger ved kjøp av verdipapirer, eiendommer etc.	-15.201	-5.000	-15.201	-5.000
Innbetalinger ved salg av driftsmidler	0	0	0	0
Utbetalinger ved kjøp av driftsmidler m.v.	-1.963	-265	-2.634	-265
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	19.799	-2.643	19.128	-2.643
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter				
Innbetalinger ved utstedelse av fondsobligasjoner	0	0	0	0
Innbetalinger ved utstedelse av ansvarlig lånekapital	0	0	0	0
Utbetalinger ved tilbakebetalinger av ansvarlig lånekapital	0	0	0	0
Innbetalinger ved utstedelse av obligasjonsgjeld	49.900	0	49.900	0
Utbetalinger ved tilbakebetalinger av obligasjonsgjeld	-90.000	-75.000	-90.000	-75.000
Utbetalinger av utbytte/gaver (note 33)	-2.280	-2.817	-2.280	-2.817
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	-42.380	-77.817	-42.380	-77.817
Netto kontantstrøm for perioden	-34	-61.667	-34	-61.667
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	11.859	73.526	11.859	73.526
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-34	-61.667	-34	-61.667
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt (note 14)	11.825	11.859	11.825	11.859

NOTER TIL REGNSKAPET

1. Generell informasjon

Hol Sparebank er en selvstendig lokal sparebank som tilbyr banktjenester, forsikring og verdipapirhandel. Bankens datterselskap bedriver utleie av forretningslokaler. Konsernet tilbyr primært sine banktjenester til lokalsamfunnet men har også kunder ut over kommunegrensen. Konsernregnskapet består av morselskap Hol Sparebank og datterselskap AS Fremstad.

Hol Sparebank er registrert og hjemmehørende i Norge, med hovedkontor på Geilo, Norge. Hol Sparebank har postadresse; Postboks 190, 3581 Geilo.

Selskapet er notert på Oslo Børs med egenkapitalbevis og obligasjonsgjeld.

Regnskapet gjelder for perioden 01.01.11 til 31.12.11. Alle tall er presentert i norske kroner og i hele tusen, med mindre annet er spesifisert i notene. Konsern- og selskapsregnskapet ble vedtatt av styret 03. februar 2012 og Forstanderskapet 22. februar 2012.

2. Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsipper

Nedenfor beskrives de viktigste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelsen av regnskapet. Disse prinsippene er benyttet på samme måte i alle perioder som er presentert, dersom ikke annet fremgår av beskrivelsen.

2.1 Basisprinsipper

Konsern- og selskapsregnskapet er utarbeidet i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) og fortolkninger fra IFRS fortolkningskomite (IFRIC), som fastsatt av EU. For det avlagte konsernregnskapet er det ingen forskjeller mellom IFRS som fastsatt av EU og IASB.

Konsern- og selskapsregnskapet er utarbeidet basert på historisk kost prinsippet med følgende modifikasjoner: revaluering av tomter, finansielle derivater og finansielle eiendeler og forpliktel-

ser samt investeringseiendommer er vurdert til virkelig verdi over resultatet.

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i høy grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger eller høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for konsernregnskapet, er beskrevet i note 4.

Konsernregnskapet er avlagt under forutsetningen om fortsatt drift.

2.1.1 Endringer i regnskapsprinsipper og opplysninger

a) Nye og endrede standarder med ikrafttredelse i 2011.

Det er ingen nye eller endrede IFRSer eller IFRIC-fortolkninger som er trådt i kraft for 2011-årsregnskapet som er vurdert å ha eller forventet å få en vesentlig påvirkning på konsernet.

b) Standarder, endringer og fortolkninger til eksisterende standarder som ikke er trådt i kraft og hvor konsernet ikke har valgt tidlig anvendelse

Konsernet har ikke valgt tidlig anvendelse av noen nye eller endrede IFRSer eller IFRIC-fortolkninger.

- IAS 19 "Employee Benefits" ble endret i juni 2011. Endringen medfører at alle estimatavvik føres i utvidet resultat etter som disse oppstår (ingen korridor), en umiddelbar resultatføring av alle kostnader ved tidligere perioders pensjonsopptjening og at man erstatter rentekostnader og forventet avkastning på pensjonsmidler med et netto rentebeløp som beregnes ved å benytte diskonteringsrenten på netto pensjonsforpliktelse (eiendel). Konsernet har ennå ikke sluttført analysen av konsekvensene av endringene i IAS 19.

- IFRS 9 "Financial Instruments" regulerer klassifisering, måling og regnskapsføring av finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser. IFRS 9 ble utgitt i november 2009 og oktober 2010, og erstatter de deler av IAS 39 som omhandler regnskapsføring, klassifisering og måling av finansielle instrumenter. Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler deles inn i to kategorier basert på målemetode: de som er målt til virkelig verdi og de som er målt til amortisert kost. Klassifiseringsvurdering gjøres ved første gangs regnskapsføring. Klassifiseringen vil avhenge av selskapets forretningsmodell for å håndtere sine finansielle instrumenter og karakteristikken ved de kontraktsfestede kontantstrømmene fra instrumentet. For finansielle forpliktelser er kravene i hovedsak lik IAS 39. Hovedendringen, i de tilfeller hvor man har valgt virkelig verdi for finansielle forpliktelser, er at den delen av en endring i virkelig verdi som skyldes endring i selskapets egen kredittrisiko føres over utvidet resultat i stedet for i resultatregnskapet, dersom dette ikke medfører en periodiseringsfeil i resultatmålingen. Konsernet planlegger å anvende IFRS 9 når standarden trer i kraft og er godkjent av EU. Standarden trer i kraft for regnskapsperioder som begynner 1. januar 2013 eller senere, men IASB har på høring et forslag til utsatt ikrafttredelse til regnskapsperioder som begynner 1. januar 2015 eller senere.
- IFRS 10 "Consolidated Financial Statements" er basert på dagens prinsipper om å benytte kontrollbegrepet som det avgjørende kriteriet for å bestemme om et selskap skal inkluderes i konsernregnskapet til morselskapet. Standarden gir utvidet veiledning til vurderingen av om kontroll er til stede i de tilfeller hvor dette er vanskelig. Konsernet har ikke vurdert alle mulige konsekvenser som følge av IFRS 10. Konsernet planlegger å anvende standarden for regnskapsperioder som begynner 1. januar 2013 og senere.
- IFRS 12 "Disclosures of Interest in Other Entities" inneholder opplysningskravene for økonomiske interesser i datterselskaper, felleskontrollert virksomhet, tilknyttede selskaper, selskaper for særskilte formål "SPE" og andre ikke-balanseførte selskaper. Konsernet har ikke vurdert den fulle innvirkning av IFRS 12. Konsernet planlegger å anvende standarden for regnskapsperioder som begynner 1. januar 2013 og senere.
- IFRS 13 "Fair Value Measurement" definerer hva som menes med virkelig verdi når begrepet benyttes i IFRS, gir en enhetlig beskrivelse av hvordan virkelig verdi skal bestemmes i IFRS og definerer hvilke tilleggsopplysninger som skal gis når virkelig verdi benyttes. Standarden utvider ikke omfanget av regnskapsføring til virkelig verdi men gir veiledning om anvendelsesmetode der bruken allerede er påkrevd eller tillatt i andre IFRSer. Konsernet benytter virkelig verdi som målekriterium for visse eiendeler og forpliktelser. Konsernet har ikke vurdert den fulle innvirkning av IFRS 13. Konsernet planlegger å anvende IFRS 13 for regnskapsperioder som begynner 1. januar 2013 og senere.

For øvrig er det ingen andre IFRS'er eller IFRIC-fortolkninger som ikke er trådt i kraft som forventes å ha en vesentlig påvirkning på regnskapet.

2.2 Konsolideringsprinsipper

a) Datterselskaper

Datterselskaper er selskaper der konsernet har makt til å utforme enhetens finansielle og operasjonelle retningslinjer (kontroll), normalt gjennom aksjeeie med mer enn halvparten av stemmerettene. Ved fastsettelse av om det foreligger kontroll tas også virkningen av potensielle stemmeretter som kan utøves eller konverteres på balansedagen med i vurderingen. Datterselskaper konsolideres.

Konsernet vurderer også om det foreligger kontroll der man ikke har mer enn 50 % av stemmerettene, men likevel i praksis er i stand til å styre finansielle og operasjonelle retningslinjer (såkalt faktisk kontroll). Faktisk kontroll kan oppstå i situasjoner hvor øvrige stemmeretter er spredt på et stort antall eiere som ikke realistisk er i stand til å organisere sin stemmegivning. I vurderingen av faktisk kontroll tillegges det faktum at konsernet kan velge det styret de ønsker avgjørende vekt.

Datterselskaper konsolideres fra det tidspunktet hvor konsernet oppnår kontroll, og konsolideringen opphører når kontrollen over datterselskapet opphører.

Virksomhetssammenslutningen regnskapsføres etter oppkjøpsmetoden. Vederlaget som er ytt måles til virkelig verdi av overførte eiendeler, pådratte forpliktelser og utstedte egenkapitalinstrumenter. Inkludert i vederlaget er også virkelig verdi av alle eiendeler eller forpliktelser som følge av avtale om betinget vederlag. Utgifter knyttet til virksomhetssammenslutningen kostnadsføres når de påløper. Identifiserbare eiendeler, og gjeld regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Ikke-kontrollerende eierinteresser i det oppkjøpte foretaket måles fra gang til gang enten til virkelig verdi, eller til sin andel av det overtatte foretakets nettoeiendeler.

Når virksomhet erverves i flere trinn skal eierandel fra tidligere kjøp verdsettes på nytt til virkelig verdi på kontrolltidspunktet med resultatføring av verdiendringen.

Betinget vederlag måles til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Etterfølgende endringer i virkelig verdi av det betingede vederlaget skal i henhold til IAS 39 resultatføres eller føres som en endring i det utvidete resultatregnskapet dersom det betingede vederlaget klassifiseres som en eiendel eller gjeld. Det foretas ikke ny verdimåling av betingede vederlag klassifisert som egenkapital, og etterfølgende oppgjør føres mot egenkapitalen.

Dersom summen av vederlaget, virkelig verdi av tidligere eierandeler og eventuell virkelig verdi av ikke-kontrollerende eierinteresser overstiger virkelig verdi av identifiserbare nettoeiendeler i det oppkjøpte selskapet, balanseføres differansen som goodwill. Er summen lavere enn selskapets nettoeiendeler, resultatføres differansen.

Konserninterne transaksjoner, mellomværender, inntekter og kostnader elimineres. Gevinst- og tapselement i en balanseført eiendel oppstått som følge av en konsernintern transaksjon elimineres også. Regnskapene til datterselskapene omarbeides når dette er nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

b) Endring i eierinteresser i datterselskaper uten tap av kontroll

Transaksjoner med ikke-kontrollerende eiere i datterselskaper som ikke medfører tap av kontroll behandles som egenkapitaltransaksjoner. Ved ytterligere kjøp føres forskjellen mellom vederlaget og aksjenes forholdsmessige andel av balanseført verdi av nettoeiendeler i datterselskapet mot egenkapitalen til morselskapets eiere. Gevinst eller tap ved salg til ikke-kontrollerende eiere føres tilsvarende mot egenkapitalen.

c) Avhending av datterselskap

Ved tap av kontroll måles eventuell gjenværende eierinteresse til virkelig verdi med endring over resultatet. Virkelig verdi utgjør deretter anskaffelseskost for den videre regnskapsføring, enten som investering i tilknyttet selskap, felleskontrollert virksomhet eller finansiell eiendel. Beløp som tidligere er ført i utvidet resultat relatert til dette selskapet behandles som om konsernet hadde avhendet underliggende eiendeler og gjeld. Dette vil kunne innebære at beløp som tidligere er ført i utvidet resultat omklassifiseres til resultatet.

d) Tilknyttede selskaper

Tilknyttede selskaper er selskaper der konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Betydelig innflytelse foreligger normalt der konsernet har mellom 20 og 50 % av stemmerettene. Investeringer i tilknyttede selskaper regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. På kjøpstidspunktet regnskapsføres investering i tilknyttede selskaper til anskaffelseskost, og konsernets andel av resultater i etterfølgende perioder inntektsføres eller kostnadsføres. Balanseført beløp inkluderer eventuell implisitt goodwill identifisert på kjøpstidspunktet.

Ved reduksjon av eierandel i tilknyttet selskap hvor konsernet opprettholder betydelig innflytelse, omklassifiseres kun en forholdsmessig andel av beløp som tidligere er ført i utvidet resultat til resultatet.

Konsernets andel av over- eller underskudd i tilknyttede selskaper resultatføres og tillegges balanseført verdi av investeringen. Konsernets andel av utvidet resultat i det tilknyttede selskapet føres

i utvidet resultat i konsernet og tillegges også balanseført beløp for investeringene. Konsernet resultatfører ikke andel av underskudd hvis dette medfører at balanseført verdi av investeringen blir negativ (inklusive usikrede fordringer på enheten), med mindre konsernet har påtatt seg forpliktelser eller foretatt betalinger på vegne av det tilknyttede selskapet.

Konsernet avgjør ved slutten av hver regnskapsperiode hvorvidt det foreligger nedskrivningsbehov på investeringen i det tilknyttede selskapet. I så fall beregnes nedskrivningsbeløpet som forskjellen mellom gjenvinnbart beløp av investeringen og dens bokførte verdi, og resultatfører differansen i på egen linje sammen med regnskapslinjen "Andel resultat i tilknyttede selskaper".

Dersom det oppstår gevinst eller tap på transaksjoner mellom konsernet og dets tilknyttede selskaper regnskapsføres kun den forholdsmessige andelen som knytter seg til aksjonærer utenfor konsernet. Urealiserte tap elimineres med mindre det foreligger et nedskrivningsbehov på eiendelen som var gjenstand for transaksjonen. Der det har vært nødvendig er regnskapsprinsipper i de tilknyttede selskaper omarbeidet for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

2.3 Segmentinformasjon

Virksomheten har splittet utlån og innskudd etter sektor og næring, samt geografi. Det henvises til note 5, samt note 16 og 26 for utlån og innskudd.

2.4 Omregning av utenlandsk valuta Transaksjoner og balanseposter

Transaksjoner i utenlandsk valuta regnes om til den funksjonelle valutaen ved bruk av transaksjonskursen. Valutagevinster og -tap som oppstår ved betaling av slike transaksjoner, og ved omregning av pengeposter (eiendeler og gjeld) i utenlandsk valuta ved årets slutt til kursen på balansedagen, resultatføres.

2.5 Varige driftsmidler

Tomter og bygninger består hovedsakelig av filialer og kontorer til bankdrift. Forretningsbygningenes anskaffelseskost er dekomponert og blir avskrevet. Anskaffelseskost inkluderer kostnader som er direkte henførbare til anskaffelsen av eiendommen. Bygningene avskrives lineært over forventet brukstid. Tomter er vurdert til revaluert verdi, basert på verdivurderinger utført av eksterne uavhengige takstmenn. Øvrige varige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost, med fradrag for avskrivninger.

Påfølgende utgifter legges til driftsmidlenes balanseførte verdi eller balanseføres separat, når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte konsernet, og utgiften kan måles pålitelig. Øvrige reparasjons- og vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

En økning i balanseført verdi som følge av revaluering av tomter regnskapsføres i utvidet resultat og spesifiseres separat. Nedregulering av balanseført verdi ved revaluering som utligner tidligere verdiøkning av samme driftsmiddel føres også direkte i egenkapitalen. Ytterligere nedregulering som følge av revaluering resultatføres. Hvert år overføres differansen mellom avskrivninger basert på driftsmidlenes revaluerte verdi (resultatførte avskrivninger) og avskrivninger basert på driftsmidlenes anskaffelseskost til opptjent egenkapital.

Tomter avskrives ikke. Andre driftsmidler avskrives etter den lineære metode, slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost, eller revaluert verdi, avskrives til restverdi over forventet utnyttbar levetid, som er:

Bygninger	20-50 år
Maskiner og datautstyr	3-10 år
Kjøretøy	5 år
Inventar	3-15 år

Driftsmidlenes utnyttbare levetid, samt restverdi, revurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig.

Når balanseført verdi på et driftsmiddel er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp, skrives verdien ned til gjenvinnbart beløp.

Gevinst og tap ved avgang resultatføres og utgjør forskjellen mellom salgpris og balanseført verdi. Når revaluerte driftsmidler selges, overføres revaluert beløp i egenkapitalen knyttet til driftsmidlet til opptjent egenkapital.

2.6 Investeringseiendommer

Investeringseiendommer er bokført til virkelig verdi.

Merverdi utover kostpris er bokført på fond for urealiserte gevinster fratrukket utsatt skatt. Endringer i den virkelige verdien resultatføres i perioden når gevinsten eller tapet oppstår. Eiendommene eies av foretaket og leies ut i henhold til en eller flere operasjonelle leieavtaler. Leieinntektene er bokført i regnskapet under posten andre driftsinntekter.

Verdivurderingen av investeringseiendommene blir foretatt av en uavhengig takstmann minimum hvert tredje år. Eiendommene er verditaksert ved befaring av eiendommene og med grunnlag i hva tilsvarende eiendommer er solgt for i samme tidsperiode. Prisene er justert iht. den siste utviklingen/nedgangen i markedet.

2.7 Overtatte eiendeler

Som ledd i behandlingen av misligholdte lån og garantier, kan banken i enkelte tilfeller overta eiendeler som har vært stilt som sikkerhet for slike engasjementer. Ved overtakelse verdsettes eiendommene til antatt realisasjonsverdi. Eventuelle tap/gevinst-

er ved avhendelse eller revurdering av verdi på slike eiendeler føres som tap/reduksjon i tap på utlån.

2.8 Immaterielle eiendeler

Edb programvare

Kjøpt edb programvarer balanseføres til anskaffelseskost (inkludert utgifter til å få programmene operative) og avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid (5 år).

Utgifter til vedlikehold av programvare kostnadsføres etter hvert som de påløper. Utviklingsutgifter som er direkte henførbare til design og testing av en identifiserbar og unik programvare som kontrolleres av konsernet, blir balanseført som en immateriell eiendel når følgende kriterier er oppfylt:

- det er teknisk mulig å ferdigstille programvaren slik at den vil være tilgjengelig for bruk;
- ledelsen har til hensikt å ferdigstille programvaren og bruke den;
- det er mulig å bruke programvaren;
- det kan påvises hvordan programvaren vil generere sannsynlige fremtidige økonomiske fordeler;
- tilstrekkelige tekniske, finansielle eller andre ressurser er tilgjengelige for å ferdigstille og ta i bruk programvaren; og
- utgiftene kan måles pålitelig.

Direkte henførbare utgifter som balanseføres som en del av en programvare inkluderer ytelser til ansatte som utvikler softwaren og en forholdsmessig andel av relevante fellesutgifter. Andre utviklingsutgifter som ikke oppfyller disse kriteriene blir kostnadsført etter hvert som de påløper.

Utviklingsutgifter som er kostnadsført kan ikke balanseføres som en eiendel i senere perioder.

2.9 Verdifall på ikke-finansielle eiendeler

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler med udefinert utnyttbar levetid avskrives ikke og vurderes årlig for verdifall. Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidige kontantstrømmer ikke kan forsvare balanseført verdi.

En nedskrivning resultatføres med forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag av salgskostnader og bruksverdi.

Ved vurdering av verdifall, grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler.

2.10 Finansielle eiendeler

Konsernet klassifiserer finansielle eiendeler i følgende kategorier: til virkelig verdi over resultatet, utlån og fordringer og eiendeler tilgjengelig for salg. Klassifiseringen avhenger av hensikten med eiendelen. Ledelsen klassifiserer finansielle eiendeler ved anskaffelse.

a) Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet

Denne kategorien har to underkategorier: finansielle eiendeler holdt for handelsformål, og finansielle eiendeler som ledelsen initielt har valgt å klassifisere som til virkelig verdi over resultatet. En finansiell eiendel klassifiseres i denne kategorien dersom den primært er anskaffet med henblikk på å gi fortjeneste fra kortsiktige prissvingninger, eller dersom ledelsen velger å klassifisere den i denne kategorien. Eiendelens virkelig verdi på balansedagen benyttes i finansregnskapet for denne kategorien.

Eiendeler frivillig klassifisert til virkelig verdi inngår i bankens likviditetsbuffer og skal raskt kunne omsettes. Eiendelene inngår i bankens risiko og investeringsstrategi, og utviklinger i porteføljen rapporteres månedlig til styret.

Renteinntekter knyttet til verdipapirer inkluderes i "Renteinntekter" etter effektiv rente metoden. Øvrige verdiendringer inngår i linjen "Andre gevinster/(tap) netto".

b) Utlån og fordringer

Utlån er ikke-derivative finansielle eiendeler med faste eller bestembare betalinger som ikke er omsatt i et aktivt marked, og som ikke er definert som eiendeler vurdert til virkelig verdi over resultat eller finansielle eiendeler, tilgjengelig for salg. Banken har klassifisert "Kontanter og fordringer på kredittinstitusjoner", "Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner" og "Utlån og fordringer på kunder" i denne kategorien. Utlån bokføres etter amortisert kost i finansregnskapet.

c) Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er ikke-derivative finansielle eiendeler som man velger å plassere i denne kategorien eller som ikke er klassifisert i noen annen kategori. Hensikten med disse eiendelene er å generere inntekter over en lengre tidshorison, eller strategiske plasseringer hos samarbeidspartnere. Eiendelens virkelig verdi på balansedagen benyttes i finansregnskapet for denne kategorien.

Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på transaksjonstidspunktet, som er den dagen konsernet forplikter seg til å kjøpe eller selge eiendelen. Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet, balanseføres første gang til virkelig verdi pluss transaksjonskostnader. Finansielle eiendeler som føres til virkelig verdi over resultatet regnskapsføres ved anskaffelsen til virkelig verdi og transaksjonskostnader resultatføres. Investeringer fjernes fra balansen

når rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og konsernet i hovedsak har overført all risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet. Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg og finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet vurderes til virkelig verdi etter førstegangs balanseføring. Utlån og fordringer og holdt til forfall investeringer regnskapsføres til amortisert kost ved bruk av effektiv rente metoden.

Gevinst eller tap fra endringer i virkelig verdi av eiendeler klassifisert som "finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet" medtas i resultatregnskapet under "andre gevinster/(tap) netto" i den perioden de oppstår. Endring i amortisert kost resultatføres.

Urealisert gevinst eller tap for finansielle eiendeler klassifisert tilgjengelig for salg innregnes i utvidet resultat, bortsett fra nedskrivninger ved verdifall, som resultatføres. Ved avhendelse blir akkumulert verdiendring på det finansielle instrumentet som tidligere er regnskapsført mot egenkapitalen reversert og gevinst blir resultatført.

Virkelig verdi av børsnoterte investeringer er basert på gjeldende kjøpskurs. Hvis markedet for verdipapiret ikke er aktivt (eller hvis det gjelder et verdipapir som ikke er børsnotert), bruker konsernet verdsettelsesteknikker for å fastsette den virkelige verdien. Disse omfatter nylig gjennomførte transaksjoner til markedsvilkår, henvisning til andre instrumenter som i vesentlig grad er like, og bruk av diskontert kontantstrømsanalyse. Teknikkene vektlegger markedsinformasjon i størst mulig grad og i minst grad selskaps-spesifikk informasjon.

På hver balansedag vurderer konsernet om det finnes objektive indikatorer som tyder på verdiforringelse av enkelte eiendeler eller grupper av finansielle eiendeler. For egenkapitalinstrumenter klassifisert som tilgjengelig for salg, vil en vesentlig eller en langvarig reduksjon i virkelig verdi av instrumentet under anskaffelseskost også være en indikasjon på at eiendelen er utsatt for verdifall. Dersom det foreligger slike indikasjoner, og verdireduksjoner tidligere har vært ført mot utvidet resultat, skal det kumulative tapet som er innregnet i utvidet resultat omklassifiseres til det konsoliderte resultatregnskapet. Beløpet måles som differansen mellom anskaffelseskost og dagens virkelige verdi, med fradrag for tap ved verdifall som tidligere er resultatført. Tap ved verdifall innregnet i det konsoliderte resultatregnskapet for en investering i et egenkapitalinstrument skal ikke reverseres over det konsoliderte resultatregnskapet.

2.11 Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter og innskudd i Norges Bank.

2.12 Innlån og innskudd fra og gjeld til kunder

Innlån regnskapsføres til virkelig verdi når utbetaling av innlånet finner sted, med fradrag for transaksjonskostnader. I etterfølgende perioder regnskapsføres innlån til amortisert kost beregnet ved bruk av effektiv rente. Forskjellen mellom det utbetalte lånebeløpet (fratrukket transaksjonskostnader) og innløsningsverdien resultatføres over innlånets løpetid.

Banken har klassifisert "Gjeld til kredittinstitusjoner", "Innskudd fra og gjeld til kunder", "Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer", " Ansvarlig lånekapital" og "Fondsobligasjoner" i denne kategorien.

2.13 Utsatt skatt

Det er beregnet utsatt skatt på alle midlertidige forskjeller mellom skattemessige og konsoliderte regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld, ved bruk av gjeldsmetoden. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skattelover som er vedtatt eller i det alt vesentlige er vedtatt på balansedagen, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten gjøres opp.

Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattbar inntekt vil foreligge, og at de midlertidige forskjellene kan fratrekkes i denne inntekten.

Utsatt skatt beregnes på midlertidige forskjeller fra investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper, bortsett fra når konsernet har kontroll over tidspunktet for reversering av de midlertidige forskjellene, og det er sannsynlig at de ikke vil bli reversert i overskuelig fremtid.

2.14 Pensjonsforpliktelser, bonusordninger og andre kompensasjonsordninger overfor ansatte

a) Pensjonsforpliktelser

Det er kun morbank som har pensjonsordning. Bankens pensjonsordning oppfyller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon. Pensjonsordningen er generelt finansiert gjennom innbetalinger til forsikringsselskap, fastsatt basert på periodiske aktuarberegninger. Konsernets pensjonsordning er en ytelsesplan. Typisk er en ytelsesplan en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av en eller flere faktorer slik som alder, antall år i selskapet og lønn.

Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedatoen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene, justert for ikke resultatførte estimatavvik og ikke resultatførte kostnader knyttet til tidligere perioders pensjonsopptjening. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode.

Nåverdien av de definerte ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte fremtidige utbetalinger med renten på 10 års stat.

Estimatavvik som skyldes ny informasjon eller endringer i de aktuarmessige forutsetningene utover det største av 10 % av verdien av pensjonsmidlene eller 10 % av pensjonsforpliktelsene, blir ført i resultatregnskapet over en periode som tilsvarer arbeidstakernes forventede gjennomsnittlige resterende ansettelsesperiode.

Endringer i pensjonsplanens ytelser kostnadsføres eller inntektsføres løpende i resultatregnskapet, med mindre rettighetene etter den nye pensjonsplanen er betinget av at arbeidstakeren blir værende i tjeneste i en spesifisert tidsperiode (opptjeningsperioden). I dette tilfellet amortiseres kostnaden knyttet til endret ytelse lineært over opptjeningsperioden.

b) Bonusplaner

Konsernet regnskapsfører en forpliktelse og en kostnad for bonuser basert på en beregning som tar hensyn til avkastningen etter visse justeringer. Konsernet regnskapsfører en avsetning der det foreligger kontraktmessige forpliktelser eller der det foreligger en tidligere praksis som skaper en selvpålagt forpliktelse.

2.15 Avsetninger

Konsernet regnskapsfører avsetninger for rettslige krav når: Det eksisterer en juridisk eller selvpålagt forpliktelse som følge av tidligere hendelser, det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør i form av en overføring av økonomiske ressurser og forpliktelsens størrelse kan estimeres med tilstrekkelig grad av pålitelighet.

I tilfeller hvor det foreligger flere forpliktelser av samme natur, fastsettes sannsynligheten for at forpliktelsen vil komme til oppgjør ved å vurdere gruppen under ett. Avsetning for gruppen regnskapsføres selv om sannsynligheten for oppgjør knyttet til gruppens enkeltelementer kan være lav.

Avsetninger måles til nåverdien av forventede utbetalinger for å innfri forpliktelsen. Det benyttes en diskonteringsrate før skatt som reflekterer nåværende markedsituasjon og risiko spesifikk for forpliktelsen. Økningen i forpliktelsen som følge av endret tidsverdi føres som rentekostnad.

2.16 Inntektsføring

Konserninternt salg elimineres. Inntekter resultatføres som følger:

a) Salg av tjenester

Salg av tjenester resultatføres i den perioden tjenesten utføres.

b) Renteinntekter

Renteinntekter resultatføres proporsjonalt over tid i samsvar med effektiv rente metoden. Effektiv rentes metode er en måte å inntektsføre renteinntekt over relevant periode. Effektiv rente er den renten som nøyaktig neddiskonterer estimerte fremtidige kontantstrømmer over forventet levetid til den finansielle eiendelen. Kontantstrømmen blir fastsatt etter kontraktlige bestemmelser.

Ved nedskrivning av fordringer, reduseres fordringens balanseførte verdi til gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er estimert fremtidig kontantstrøm diskontert med opprinnelig effektive rente. Etter nedskrivning resultatføres renteinntekter basert på opprinnelig effektiv rentesats.

c) Inntekt fra utbytte

Utbytteinntekter resultatføres når rett til å motta betaling oppstår.

2.17 Utbytte

Utbyttebetalinger til selskapets egenkapitalbeveiere klassifiseres som gjeld fra og med det tidspunkt utbyttet er fastsatt av forstandskapet.

3. Finansiell risikostyring

Banken har i sin strategiplan definert som mål å oppnå driftsresultater før tap på utlån i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital på over 0,7 %. Det er videre sagt at egenkapitalavkastningen minimum bør være over 3 mnd NIBOR pluss 2 % i planperioden.

For verdipapirporteføljen er målet at denne bør gi en avkastning minimum lik bankens vektete fundingkostnad. Tap på utlån til kunder bør ikke overstige 0,4 % av brutto utlån.

I strategiplanen ønsker styret å opprettholde en kjernekapitaldekning på over 12 %, og en kapitaldekning på over 15 %. Banken vil iverksette tiltak hvis kapitaldekningen faller under dette nivået. Bankens kapitaldekning er vist i note 37.

I strategiplanen uttrykker styret at banken skal ha tilfredsstillende likviditet for å kunne imøtekomme sine forpliktelser. Det vektlegges at banken skal ha god likviditetsstyring og planlegging.

Bankens finansielle risiko består hovedsakelig av risiko knyttet til utlån, verdipapirer, likviditet og derav utvikling i resultat og soliditet. Bankens målsetting med finansiell risiko er å sikre en god avkastning på eiendeler til en forsvarlig risiko.

Den finansielle risikoen reduseres ved bruk av rutiner og rammer i tillegg til de lovregler som gjelder. I tillegg kommer god kredittvurdering ved lånesaksbehandling og kjøp av verdi-

papirer, samt bruk av derivater/rentebytteavtaler for å redusere risiko som følge av fastrente på utlån og verdipapirer. Bankens kapitalforvaltning når det gjelder innlån og plassering i egenkapital- og fremmedkapitalinstrumenter krever kompetanse og jevnlig fokus på spredning på innlån og plasseringer samt på avkastning, risiko og rente- og markedssyn.

Styret har vedtatt prinsipper for risikostyring gjennom bankens instruksverk, policy for internkontroll og etablerte nøkkelkontroller. Bankens administrasjon har ansvar for å følge opp den daglige risikostyringen. Styret holdes løpende orientert gjennom månedlige rapporter.

Bankens aktiviteter medfører ulike typer finansiell risiko: markedsrisiko, kredittisiko og likviditetsrisiko. Den finansielle risikoen reduseres ved bruk av rutiner og rammer i tillegg til de lovverk som gjelder.

Bankens internkontroll er det vesentligste hjelpemiddelet for å redusere den operasjonelle risikoen. Banken har løpende oppfølging av denne. Bankens internrevisjon rapporterer jevnlig til styret.

3.1 Kredittisiko

Kredittisiko for banken oppstår som følge av plasseringer i utlån og garantier samt i verdipapirer. Kredittisiko kan påføre banken tap hvis motpart ikke makter å innfri sine forpliktelser ovenfor banken.

Banken har i sin strategiplan og sitt budsjett fastsatt rammer og tall for vekst i utlån. Strategiplanen omhandler også rammer for størrelse og antall store engasjementer. Det foreligger også en detaljert verdipapirrutine for å styre kredittisiko i verdipapirporteføljen.

Utlån og garantier er oppsummert som følger i regnskapet:

	Morbank		Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Kasse-/drifts- og brukskreditter	294.205	255.115	294.205	255.115
Byggelån	32.958	30.879	32.958	30.879
Nedbetalingslån	1.653.854	1.628.261	1.641.519	1.615.668
Sum utlån før tapsnedskrivninger	1.981.017	1.914.255	1.968.682	1.901.662
- Individuelle tapsnedskrivninger	15.476	16.043	15.476	16.043
- Gruppenedskrivninger	10.562	9.976	10.562	9.976
Sum netto utlån og fordringer på kunder	1.954.979	1.888.236	1.942.644	1.875.643
Påløpte renter utlån til kunder	3.624	3.422	3.578	3.380
Sum utlån til og fordringer på kunder	1.958.603	1.891.658	1.946.222	1.879.023
Garantier (Note 35)	51.113	49.696	51.113	49.696

3.1.1 Brutto utlån og garantier

I løpet av 2011 har banken hatt en vekst i brutto utlån på 3,5 % mot 1,9 % i 2010. Banken har hatt en vekst i privat markedet på ca 7,0 % i 2011 (2010: 7,4 %). Utlån til næring har en vekst lik -4,8 % (2010: -9,0 %).

3.1.2 Sikkerheter

Verdien av deponerte sikkerheter skal være tilstrekkelig til å sikre engasjementet ved eventuell realisering, både på kort og lang sikt. Sikkerhetsobjekter som er ukjente for oss, skal dokumentere sin verdi gjennom offentlig takst der det er relevant.

For sikkerheter som pant i fordringer, pant i varelager, pant i driftstilbehør m.v. bruker banken egne definerte forholdstill som gir mest mulig reell verdi ved eventuell realisering.

Banken har overtatt en hyttetomt i 2011 som følge av mislighold og konstaterte tap. Tomten er bokført til markedsverdi under andre eiendeler.

Banken hadde følgende registrerte sikkerheter for utlån og fordringer på kunder til pålydende verdi:

	2011	2010
Fritidsbolig	344.198	364.925
Kausjon	79.319	85.326
Pant i innstående	6.560	3.953
Landbrukseiendom med bolig	391.264	380.043
Næringseiendom med bolig	160.427	185.257
Bolig og forretningsbygg	50.672	62.797
Selveierleilighet	340.485	298.131
Enebolig	1.952.054	1.960.740
Totale sikkerheter	3.324.979	3.341.172

3.1.3 Engasjementstørrelse

Et engasjement er definert som kundens utlån, garantier og ubenyttede trekkfasiliteter. Dette utgjør bankens maksimale kredittrisiko. Totale engasjement fremkommer i punkt 3.1.4 fordelt på sektorene næring og privat.

Store engasjementer blir rapportert på egne lister og styrerapporter til styret. Administrasjonen har ansvar for å følge opp utviklingen i store engasjementer. Bankens utlånsvirksomhet styres av banksjef. Pr. 31.12.11 utgjorde de 20 største engasjementene 249.870 (2010: 254.986) av totale utlån på 1.981.017 (2010: 1.914.255). Banken har også fastsatt rammer for utlån til næringsgruppene A, F, I og L, se note 16, for å styre konsentrasjonsrisiko i utlånsporteføljen.

3.1.4 Risikoklassifisering

Risikoklassifiseringen er en integrert del av bankens kredittvurderingsprosess. Systemet muliggjør god overvåkning og måling av risikoutviklingen i bankens utlånsportefølje.

Risikoklassifisering næringskunder

	Brutto engasjement		Individuelle nedskrivninger		Gruppe nedskrivninger		Netto engasjement		%	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Liten risiko	155.990	98.185	0	0	0	0	155.990	98.185	26,19	15,83
Normal risiko	288.202	296.252	0	0	0	0	288.202	296.252	48,38	47,77
Moderat lav risiko	133.701	213.366	1.612	0	5.924	5.430	126.165	207.936	21,18	33,53
Moderat høy risiko	30.167	24.519	4.811	6.691	0	677	25.356	17.151	4,25	2,77
Høy risiko	2.613	5.024	2.613	3.935	0	489	0	600	0,00	0,10
Totalt	610.673	637.346	9.036	10.626	5.924	6.596	595.713	620.124	100,00	100,00

3.1.4.2 Personkunder

Klassifisering av bankens personkunder er basert på tre hovedfaktorer. Nøkkeltall fra kundens personlige økonomi utgjør 50 % av totalklassifiseringen, mens sikkerheter utgjør 40 %. Øvrige faktorer består av saksbehandlers vurdering av kundehistorikk og kundens gjeldsbetjeningsevne, og utgjør 10 % av total risikoklassifisering.

Ved prising av privatengasjementer har man tradisjon for å vurdere belåning av sikkerheten ved fastsettelse av pris. Prisingen er derfor mindre avhengig av risikoklassen enn prisingen av næringsengasjementer.

Risikoklassifisering personkunder

	Brutto engasjement		Individuelle nedskrivninger		Gruppe nedskrivninger		Netto engasjement		%	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Liten risiko	808.712	716.981	0	0	0	0	808.712	716.981	52,47	49,76
Normal risiko	616.223	586.637	0	0	0	0	616.223	586.637	39,98	40,71
Moderat lav risiko	87.544	108.170	0	0	875	1.082	86.669	107.088	5,62	7,43
Moderat høy risiko	34.745	32.531	2.877	1.622	3.524	2.041	28.344	28.868	1,84	2,00
Høy risiko	5.077	5.425	3.563	3.795	239	257	1.275	1.373	0,08	0,10
Totalt	1.552.301	1.449.744	6.440	5.417	4.638	3.380	1.541.223	1.440.947	100,00	100,00

3.1.4.1 Næringskunder

Klassifiseringen av næringskunder er basert på nøkkeltall fra kundens regnskap samt tilknyttede sikkerheter. Begge faktorene er vektet 50 %. Risikoklassifiseringen oppdateres hver gang det startes en ny sak på kunden, samt ved årlig vurdering av regnskaper. Banken tar bevisst hensyn til risikoklassifiseringen ved prising av nye engasjementer.

I risikoklassene Liten risiko og Normal risiko vil det normalt ikke forekomme tap. For risikoklassen Moderat lav vil normalt renteinntektene overstige forventet tap. Risikoklassene Moderat høy og Høy er engasjement hvor banken forventer å bli påført noe tap.

Risikoklassifiseringen oppdateres hver gang det startes ny sak på kunden, samt hvert 5. år på de kundene hvor det ikke har vært noen endringer på engasjementet. Etter bankens vurdering sikrer dette en god oppfølging av kredittrisikoen for det enkelte engasjement.

Risikoklassen Liten risiko vil normalt være forbeholdt solide kunder med et langvarig problemfritt kundeengasjement i banken. En ny kunde vil normalt etter omleggingen vises i risikoklassene Normal risiko og moderat lav risiko. Moderat høy risiko vil normalt være kunder hvor bankens forventede renteinntekter overstiger forventet tap. Høy risiko utgjør engasjement som er oversendt til inkasso eller øvrige misligholdte engasjementer.

3.1.5 Misligholdte og tapsutsatte engasjementer

Kreditrisiko oppstår på utlån/garantier som følge av at engasjementer misligholdes eller det oppstår hendelser som gjør det overveiende sannsynlig at engasjementet vil påføres tap på et senere tidspunkt. Et engasjement anses som misligholdt når kunden ikke har betalt forfalt termin innen 90 dager etter forfall,

eller når overtrekk på rammekreditt ikke er innekket innen 90 dager etter at rammekreditten ble overtrukket. Misligholdte engasjementer gjennomgås og behandles fortløpende av bankens administrasjon. Bankens styre mottar månedlig rapporter vedrørende utviklingen på mislighold.

Misligholdte engasjementer over 90 dager:

	2011	2010
Brutto misligholdte engasjementer	66.620	56.027
- Individuelle tapsnedskrivninger	11.110	10.352
Netto misligholdte engasjementer	55.510	45.675

Totale engasjementer som har forfalt på rapporteringstidspunktet:

2011	Privatkunder	Næringskunder	Totalt
Under 1 mnd	32.299	8.542	40.841
Over 1 t.o.m 3 mnd	8.584	1.470	10.054
Over 3 t.o.m 6 mnd	3.522	675	4.197
Over 6 t.o.m 12 mnd	27.969	18.737	46.706
Over 1 år	11.344	4.373	15.717
Sum	83.718	33.797	117.515

2010

Under 1 mnd	51.078	5.904	56.982
Over 1 t.o.m 3 mnd	10.059	11.278	21.337
Over 3 t.o.m 6 mnd	3.475	3.218	6.693
Over 6 t.o.m 12 mnd	27.133	596	27.729
Over 1 år	12.386	9.219	21.605
Sum	104.131	30.215	134.346

Misligholdte ikke nedskrevne engasjement:

2011	Privatkunder	Næringskunder	Totalt
Under 1 mnd	32.299	8.542	40.841
Over 1 t.o.m 3 mnd	8.584	1.470	10.054
Over 3 t.o.m 6 mnd	3.394	675	4.069
Over 6 t.o.m 12 mnd	4.363	320	4.683
Over 1 år	2.307	79	2.386
Sum	50.947	11.086	62.033

2010

Under 1 mnd	51.078	5.904	56.982
Over 1 t.o.m 3 mnd	10.059	11.278	21.337
Over 3 t.o.m 6 mnd	3.049	3.137	6.186
Over 6 t.o.m 12 mnd	2.426	0	2.426
Over 1 år	3.603	1.912	5.515
Sum	70.215	22.231	92.446

Sikkerheten til misligholdte engasjement anses som gode, se tabell under punkt 3.1.2. Totale engasjementer uten tilhørende sikkerhet beløper seg til 6.687 (2010: 5.278).

Tapsutsatte utlån, er utlån som ikke er misligholdt, men hvor kundens økonomiske situasjon innebærer en overveiende sannsynlighet for at et allerede oppstått tap vil materialisere seg på et senere tidspunkt. Rentene på slike utlån løper som normalt inntil mislighold inntreffer.

Tapsutsatte engasjementer	2011	2010
Brutto tapsutsatte ikke misligholdte engasjementer	18.746	17.784
- Individuelle tapsnedskrivninger	4.366	5.691
Netto tapsutsatte, ikke misligholdte engasjementer	14.380	12.093

Refinansiering av utlån til kunder

Restruktureringsaktiviteter inkluderer utvidelse av løpetid, godkjenning av endringer i strategier og rentejusteringer. Restruktureringspraksisen er basert på vurdering av forhold som gir bankens ledelse indikasjoner på at fremtidig betaling sannsynligvis vil forekomme. Restrukturering er mest aktuelt for nedbetalingslån.

Refinansierte utlån og fordringer på kunder	2011	2010
Utlån med videreføring av nedskrivning etter refinansiering	7.807	8.832
Utlån uten nedskrivning etter refinansiering, som ellers ville vært tapsvurdert	7.578	2.568
Utlån uten nedskrivning etter refinansiering, som ellers ikke ville vært tapsvurdert	0	0
Totalt	15.385	11.400

3.1.6 Nedskrivninger

Hvis det foreligger objektive indikasjoner for tap på engasjement, blir engasjementet nedskrevet til verdien av fremtidige kontantstrømmer neddiskontert basert på effektiv rente.

Utlånsporteføljen er inndelt i grupper med tilnærmet lik risiko-profil, og nedskrives hvis det foreligger objektive indikasjoner for tap på grupper. Individuelt vurderte lån trekkes ut av tilhørende gruppe og er ikke med i grunnlaget for gruppenedskrivninger.

Banken gjennomgår portefølje av utlån og garantier og foretar individuelle nedskrivninger. Gruppenedskrivninger på utlån og garantier foretas med basis i risikoklassifiseringen. Brutto mislighold på utlån over 90 dager pr. 31.12.11 er 66.620 (2010: 56.027), som utgjør 3,36 prosent (2010: 2,93 %) av brutto utlån. Totale tapsnedskrivninger er 26.038 pr. 31.12.11 (2010: 26.019), som utgjør 1,31 prosent (2010: 1,36 %) av brutto utlån.

Individuelt vurderte utlån til kunder som er grunnlag for nedskrivning utgjorde i 2011 74.585 (2010: 59.693).

Renteinntekter på individuelt nedskrevne utlån var i 2011 3.229 (2010: 2.548).

3.1.7 Kredittrisiko på verdipapirer

Kredittrisiko i obligasjonsportefølje oppstår som følge av konkurs, gjeldsforhandlinger eller makrohendelser. Som følge av denne risiko benyttes rammer i rutine og plasseringer for å spre risiko på mange selskaper. På grunn av betydelig usikkerhet rundt tilbakebetaling av bankens beholdning av Obligasjonsforetaket III ble papiret nedskrevet til kurs lik 20 % i 2008. I kroner utgjorde nedskrivningen 8.000. Banken har tilbakeført nedskrivning på 300 i 2011.

Bankens obligasjonsportefølje har følgende kredittkvalitet. Vurderingen av bankobligasjoner er basert på DnB NOR Markets sin vurdering, øvrige sektorer er basert på Moody's vurdering.

	2011	2010
AAA	20.478	25.902
AA- til AA+	3	20.221
A- til A+	32.879	48.848
Lavere enn A- (til BB)	41.815	26.509
Uten rating	0	0
Totalt	95.175	120.481

Banken ønsker at porteføljen av finansielle instrumenter skal ha en lav kredittisikoprofil, og det investeres fortrinnsvis i banker, solide foretak samt stat og statsgaranterte foretak. Kredittkvaliteten ansees som tilfredsstillende.

3.2 Markedsrisiko

Hensikten med bankens eksponering i markedsrisiko er i hovedsak kortsiktig plassering av overskuddslikviditet for å oppnå meravkastning. Eksponeringen skal ha lav risiko.

Banken er utsatt for markedsrisiko på sine finansielle instrumenter igjennom svingninger i markedspriser. Markedsrisiko består for banken av kursrisiko, renterisiko og valutarisiko.

Bankens plasseringer i verdipapirer kan oppdeles i egenkapitalinstrumenter og renteinstrumenter. Banken deler porteføljens eksponering for markedsrisiko ved å klassifisere i virkelig verdi over resultat og verdipapirer tilgjengelig for salg.

Verdipapirer som er klassifisert som handelsportefølje er anskaffet for aktivt kjøp og salg for om mulig å realisere gevinster på kortsiktige kurssvingninger. Handelsporteføljen vurderes til virkelig verdi.

Porteføljen som er klassifisert som tilgjengelig for salg er mindre likvide verdipapirer som banken har til hensikt å eie over en ubestemt tidsperiode og inngår ikke i likviditetsbufferen.

Banken har utarbeidet detaljerte rammer og retningslinjer for plasseringer i verdipapirer for å styre konsentrasjonsrisiko. Dette er rammer for plassering i enkelt papirer, bransjer og overordnet størrelse på de forskjellige porteføljene. Styret mottar månedlig rapporter som viser reelle beholdninger i forhold til bankens retningslinjer.

Tabellen under gjelder morbank. Datterselskapet har ingen eksponering av betydning.

Finansielle eiendeler og forpliktelser 31.12.2011

	Virkelig verdi handelsformål	Frivillig klassifisert til virkelig verdi	Tilgjengelig for salg	Finansielle eiendeler og gjeld til amortisert kost	Totalt
Kontanter og fordringer på sentralbanker				11.825	11.825
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				152.294	152.294
Verdipapirer	56.995	96.149	58.298		211.442
Utlån til kunder				1.958.603	1.958.603
Sum finansielle eiendeler	56.995	96.149	58.298	2.122.722	2.334.164
Gjeld til kredittinstitusjoner				148.140	148.140
Innskudd fra og gjeld til kunder				1.649.275	1.649.275
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer				252.468	252.468
Ansvarlig lånekapital				49.644	49.644
Fondsobligasjon				40.258	40.258
Sum finansielle forpliktelser	0	0	0	2.139.785	2.139.785

Finansielle eiendeler og forpliktelser 31.12.2010

	Virkelig verdi handelsformål	Frivillig klassifisert til virkelig verdi	Tilgjengelig for salg	Finansielle eiendeler og gjeld til amortisert kost	Totalt
Konter og fordringer på sentralbanker				11.859	11.859
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				116.204	116.204
Verdipapirer	42.393	121.955	49.552		213.900
Utlån til kunder				1.891.658	1.891.658
Sum finansielle eiendeler	42.393	121.955	49.552	2.019.721	2.233.621
Gjeld til kredittinstitusjoner				107.542	107.542
Innskudd fra og gjeld til kunder				1.556.286	1.556.286
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer				266.225	266.225
Ansvarlig lånekapital				49.580	49.580
Fondsobligasjon				66.972	66.972
Sum finansielle forpliktelser	0	0	0	2.046.605	2.046.605

3.2.1 Kursrisiko

Egenkapitalinstrumenter består av bl.a. aksjer, aksjefond, egenkapitalbevis og plasseringer i eiendom. Porteføljen er pr. 31.12.11 63.268 (2010: 56.795). 4.970 (2010: 7.243) av denne porteføljen (aksjer og egenkapitalbevis) er klassifisert som handelsportefølje og utsettes direkte for svingninger på Oslo Børs og internasjonale børser.

Resultateffekt

Gjennomsnittlig reduksjon i kurser handelsportefølje

	2011	2010
- 10 %	-497	-724
- 20 %	-994	-1.449
- 30 %	-1.491	-2.173

Porteføljen tilgjengelig for salg, totalt 58.298 (2010: 49.552), har en akkumulert verdiøkning over kostpris på 9.049 (2010: 7.477). Ved følgende gjennomsnittlige endringer vil resultat kunne påvirkes gitt at verdifallet er vesentlig og/eller varig:

Resultateffekt

Gjennomsnittlig reduksjon i kurser handelsportefølje

	2011	2010
- 10 %	-5.830	-4.955
- 20 %	-11.660	-9.910
- 30 %	-17.489	-14.866

3.2.2 Renterisiko

Renterisiko er risikoen for at bankens fremtidige kontantstrømmer av finansielle instrumenter vil svinge som følge av endringer i markedsrenten.

Bankens portefølje av obligasjoner, pr. 31.12.11 95.175 (2010: 120.481), påvirkes av endringer i korte og lange renter. Fastrenteobligasjoner utgjør ca. 42 prosent av den totale porteføljen (2010: 53 %). Ved 1 prosent renteendring utgjør prissensitiviteten 795 (2010: 1.279), mens bankens ramme er 4.000. Porteføljen av flytende rente obligasjoner, f.t. ca. 58 prosent,

påvirker bankens rentenetto ved endringer i NIBOR-renten. Høyere korte markedsrenter gir høyere renteinntekt på denne porteføljen og lavere når markedsrentene faller. Bankens portefølje av obligasjoner innregnes til virkelig verdi over resultatet. Renter påvirker rentenetto og kursendringer påvirker Andre gevinster/(tap) netto.

Bankens innlån i tillegg til ordinære innskudd samt ansvarlige lån og fondsobligasjonslån er knyttet opp mot NIBOR-rente. Banken har i tillegg noen ordinære innskudd og utlån som er knyttet opp mot NIBOR-rente. Når rentene stiger, vil den negative effekten på bankens resultat bli større, siden banken har en større andel på passivasiden enn aktividasiden som er knyttet opp mot NIBOR-rente.

Sensitivitet på rentenetto

Økning i basispunkter

	2011	2010
	Økning rentenetto	Økning rentenetto
+ 25	165	67
+ 100	659	266
+ 200	1.319	533

Reduksjon i basispunkter

	2011	2010
	Reduksjon rentenetto	Reduksjon rentenetto
- 25	-165	-67
- 100	-659	-266
- 200	-1.319	-533

Bankens rentenetto påvirkes av rentemargin på utlån/innskudd, og renteavkastning på obligasjoner og innlån. Rentemarginen utlån/innskudd påvirkes av rentenivå og konkurranse. Bankens rentenetto er 1,68 prosent pr. 31.12.2011 (2010: 1,63 %). Rente-marginen er 2,14 prosent pr. 31.12.2011 (2010: 2,30 %).

Pr 31. desember 2011

	Inntil 1 mnd.	1-3 mnd.	3 mnd -1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten rente- ekspon- ring	Sum
Konter og fordringer på sentralbanker		789				11.036	11.825
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2.000	147.444		2.850			152.294
Utlån til og fordringer på kunder		1.868.431	15.163	63.882	11.127		1.958.603
Verdipapirer	20.304	39.359	15.141	21.342	3	115.293	211.442
Øvrige eiendelsposter						30.217	30.217
Sum eiendeler	22.304	2.056.023	30.304	88.074	11.130	156.546	2.364.381
Gjeld til kredittinstitusjoner	70.517	77.623					148.140
Innskudd fra og gjeld til kunder	10.628	1.635.696	2.951				1.649.275
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	177.043	49.954	25.471				252.468
Andre forpliktelser						34.217	34.217
Ansvarlig lånekapital	40.258	49.644					89.902
Egenkapital						190.379	190.379
Sum gjeld og egenkapital	298.446	1.812.917	28.422	0	0	224.596	2.364.381
Netto renteeksponering på balanseposter	-276.142	243.106	1.882	88.074	11.130		

Pr 31. desember 2010

Sum eiendeler	22.185	1.965.264	59.432	72.742	11.062	129.934	2.260.619
Sum gjeld og egenkapital	383.812	1.661.477	1.641	0	0	213.689	2.260.619
Netto renteeksponering på balanseposter	-361.627	303.787	57.791	72.742	11.062		

3.2.3 Valutarisiko

Banken har ikke plasseringer i valutainnskudd eller egne valutalån. Banken er kun utsatt for valutarisiko på bankens kontantbeholdning av valuta. Bokført verdi av valutabeholdning er 1.126 (2010: 908).

Endringer i valutakurser kan medføre høyere kredittrisiko på valutalån, som banken har garantert for. Denne porteføljen er 29.737 pr. 31.12.11 (2010: 29.651). Det har ikke vært tapshendelser på garantier for valutalån i 2011. Banken tar sikkerhet i fasteiendom innenfor 60 % av forsvarlig verdi for disse garantiene. Sikkerheten skal utgjøre 120 % av pålydende lånebeløp i NOK.

3.3 Likviditetsrisiko

Bankens likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser ved forfall.

3.3.1 Likviditetsstyring

Økonomiansvarlig og banksjef har den daglige oppfølgingen av likviditet. Banken benytter Monte Carlo simulering for å estimere likviditetsutviklingen daglig. Likviditetsrapportering inngår i den månedlige styrerapporten og omhandler bl.a. rullerende likviditetsbudsjetter, likviditetsindikatorer og utvikling i innskuddsdekningen. Rapporteringen omfatter også bankens trekkfasiliteter, likviditetsbuffer, funding og forfallsoversikt over bankens innlån fra markedet.

Bankens legger også vekt på at deler av verdipapirporteføljen skal bestå av likvide papirer som raskt kan omsettes for å fremskaffe likviditet.

Banken har utarbeidet en beredskapsplan for likviditetskriser som er vedtatt i styret. Det foretas jevnlig stresstesting for å avdekke eventuelle endringer i risikobildet.

3.3.2 Funding

I prosessen rundt funding skal både prising og risiko vurderes. Det skal tas hensyn til både renterisiko og likviditetsrisiko (refinansieringsrisikoen). Normalt har kortsiktig funding lavere kostnader, men likviditetsrisikoen er høyere enn ved langsiktig funding. Kortsiktig funding regnes som funding med forfall innen 1 år. Det skal være en intensjon om at fundingen har optimal spredning på forfall, for å redusere refinansieringsrisikoen.

Banken har flere finansieringskilder som banken kan henvende seg til for å fremskaffe funding.

3.3.3 Restløpetid

Tabellen under viser den finansielle gjeldens kontraktslige restløpetid, til forfall på de ulike balansepostene. Tabellene er utarbeidet for morbank, forskjellen mellom morbank og konsern er neglisjerbar.

Pr 31. desember 2011	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	Over 5 år	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner	581	826	23.797	133.771	0	158.975
Innskudd fra og gjeld til kunder	1.623.181	23.143	2.951			1.649.275
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	2.286	444	131.408	130.175		264.313
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	430	632	3.178	96.125		100.365
Sum forpliktelser	1.626.478	25.045	161.334	360.071	0	2.172.928

Pr 31. desember 2010	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	Over 5 år	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner	351	540	2.731	118.421		122.043
Innskudd fra og gjeld til kunder	1.533.844	20.930	1.682			1.556.456
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	2.712	0	98.041	182.668		283.421
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	382	2.688	3.000	92.884	40.600	139.554
Sum forpliktelser	1.537.289	24.158	105.454	393.973	40.600	2.101.474

3.3.4 Likviditetsrisiko pr 31.12.2011

Finanstilsynets modul for evaluering av likviditetsrisiko (Likviditetsindikator 1) beregner andel illikvide eiendeler som vurderes å ha stabil finansiering.

Hol Sparebanks Likviditetsindikator 1 pr 31.12.2011 viser forholdstallet 107,5 % (2010: 108,2 %), Referansegruppe- gjennomsnittet som er basert på gjennomsnittet til 13 større banker er fastsatt til 100,4 prosent pr 30.09.2011. Banken har således et positivt avvik, som da karakteriseres som lav risiko.

Forfallsversikt over innlån og ansvarlige lån/fondsobligasjonslån viser forfalldatoer fra april 2012 og til april 2016. Trekkfasiliteter i andre banker har ikke vært benyttet i 2011. Ca. 97 prosent av verdipapirer i handelsporteføljen pr. 31.12.2011 (2010: 99 %) anså banken som likvide verdier.

Banken fokuserer på oppfølging av likviditet. Likviditetssituasjonen anses som god. Banken har historisk sett hatt høy innskuddsdekning og den er ved utgangen av 2011 ca. 83,3 prosent (2010: 81,3 %). Spreadene på innlån i obligasjonsmarkedet har vært høy i 2011 som følge av risiko i finansmarkedene.

3.3.5 Finansielle eiendeler stilt som sikkerhet

Banken har deponert 35.000 av obligasjonsporteføljen (2010: 55.000) som sikkerhet for likviditetslån i Norges Bank. Pr 31.12.11 utgjør virkelig verdi 34.240 (2010: 54.641). Låneverdier til Norges Bank er beregnet til 30.936 (2010: 51.454).

3.4 Vurdering av virkelig verdi

Tabellen under viser finansielle instrumenter til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode. De ulike nivåene er definert som følger:

- Nivå 1: Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse.
- Nivå 2: Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) enn notert pris (brukt i nivå 1) for eiendelen eller forpliktelsen.
- Nivå 3: Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger).

Følgende tabell presenterer morbank og konsernets eiendeler målt til virkelig verdi pr 31. desember 2011. Morbank og konsern har ikke finansiell gjeld som måles til virkelig verdi.

Eiendeler 2011	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi				
- Verdipapirer holdt for handelsformål				
• Aksjer	3.477			3.477
• Egenkapitalbevis		1.493		1.493
• Fond	52.025			52.025
- Verdipapirer frivillig klassifisert til virkelig verdi				
• Noterte verdipapirer	40.958	34.063		75.021
• Unoterte verdipapirer		21.128		21.128
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter				
• Aksjer			31.987	31.987
• Aksjefond/Verdipapirandeler		15.814	10.497	26.311
Sum eiendeler	96.460	72.498	42.484	211.442

Eiendeler 2010	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi				
- Verdipapirer holdt for handelsformål				
• Aksjer	3.403			3.403
• Egenkapitalbevis		2.086		2.086
• Aksjefond	36.904			36.904
- Verdipapirer frivillig klassifisert til virkelig verdi				
• Noterte verdipapirer	46.947	34.001		80.948
• Unoterte verdipapirer		41.007		41.007
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter				
• Aksjer			26.979	26.979
• Aksjefond/Verdipapirandeler		12.505	10.068	22.573
Sum eiendeler	87.254	89.599	37.047	213.900

NOTER TIL REGNSKAPET

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder, slik som verdipapirer som holdt for handelsformål og verdipapirer frivillig klassifisert til virkelig verdi, er fullt ut basert på omsetningskurs på Oslo Børs eller internasjonale børser på balansedagen. Omsetningskursen som benyttes for finansielle eiendeler er gjeldende kjøpskurs; for finansielle forpliktelser benyttes gjeldende salgskurs. Disse instrumentene er inkludert i nivå 1.

På bakgrunn av manglende likviditet ble egenkapitalbevis og enkelte obligasjoner flyttet til Nivå 2 i 2010.

Verdipapirandeler innenfor kategorien tilgjengelig for salg bokføres til virkelig verdi. Institusjonen mottar månedlige rapporter fra leverandør med markedsverdier som benyttes i finansregnskapet. Verdipapirene handles ikke i et aktivt marked, men verdiene er ikke basert på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2.

Dersom en eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markedsdata, er instrumentet inkludert i nivå 3.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (egenkapitalinstrumenter tilgjengelig for salg), og hvor det ikke finnes observerbare data, bestemmes virkelig verdi ved å bruke verdsettelsesteknikker. Teknikkene som er benyttet er registrert andel av bokført egenkapital i aktuelt selskap og nylige emisjonskurser hvor dette har vært tilfellet. Konsernet gjør forutsetninger basert på markedsforholdene som eksisterer på hver balansedag. Andre teknikker, slik som diskontert verdi på fremtidige kontantstrømmer benyttes for å fastsette virkelig verdi for øvrige finansielle instrumenter.

Bankens beholdning av aksjer i Terra Gruppen utgjør det vesentligste av beholdningen i Nivå 3. Selskapet har ingen notert kurs i et aktivt marked og banken har derfor benyttet siste kjente kurs ved armlengdes avstand transaksjon. Banken har ingen hensikt til å avhende aksjene i nærmeste fremtid. Det henvises til note 17 for ytterligere informasjon.

Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3 pr 31. desember 2011.

	Egenkapitalinstrumenter		Totalt
	Aksjer	Verdipapirandeler	
Åpningsbalanse	26.979	10.068	37.047
Overføring til nivå 3	-	-	-
Kjøp	4.037	0	4.037
Salg	-1.000	-150	-1.150
Gevinst eller tap ført under Andre gevinster/(tap) netto	367	0	367
Gevinst eller tap ført i utvidet resultat	1.604	579	2.183
Utgående balanse	31.987	10.497	42.484

Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3 pr 31. desember 2010.

	Egenkapitalinstrumenter		Totalt
	Aksjer	Verdipapirandeler	
Åpningsbalanse	22.366	10.845	33.211
Overføring til nivå 3	-	-	-
Kjøp	3.210	0	3.210
Salg	-1.051	-195	-1.246
Gevinst eller tap ført under netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter i resultatet	1.068	-626	442
Gevinst eller tap ført i utvidet resultat	1.386	44	1.430
Utgående balanse	26.979	10.068	37.047

Utlån til og fordringer på kunder bokføres til amortisert kost. Hvis det foreligger objektive indikasjoner for tap på utlån, blir engasjementet nedskrevet til verdien av fremtidige kontantstrømmer neddiskontert basert på effektiv rente.

Utlånsporteføljen er inndelt i grupper med tilnærmet lik risikoprofil, og nedskrives hvis det foreligger objektive indikasjoner for tap på grupper. Individuelt vurderte lån trekkes ut av tilhørende gruppe og er ikke med i grunnlaget for gruppenedskrivninger.

Virkelig verdi knyttet til bankens fastrenteutlån og fastrenteinnskudd til kunder er beregnet ved å neddiskontere fremtidige kontantstrømmer med tilhørende markedsrente. Virkelig verdi er tilnærmet lik bokført verdi.

Innlån blir bokført til amortisert kost. Virkelig verdi er beregnet ved å neddiskontere forventede kontantstrømmer med gjeldende markedsrente inkludert forventet spread banken må betale ved opptak av innlån i dagens marked.

Tabellen sammenligner bokført verdi og virkelig verdi:

	2011		2010	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
Kontanter og fordringer på sentralbanker	11.825	11.825	11.859	11.859
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	152.294	152.294	116.204	116.204
Utlån til og fordringer på kunder	1.942.644	1.945.013	1.875.642	1.878.415
Verdipapirer til virkelig verdi	56.995	56.995	42.393	42.393
Verdipapirer frivillig klassifisert til virkelig verdi	96.149	96.149	121.955	121.955
Verdipapirer tilgjengelig for salg	58.298	58.298	49.552	49.552
Gjeld til kredittinstitusjoner	147.529	147.529	107.240	107.240
Innskudd fra og gjeld til kunder	1.648.722	1.648.643	1.555.445	1.555.396
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	250.044	249.998	265.057	265.355
Ansvarlig lånekapital	49.609	49.850	49.547	49.730
Fondsobligasjoner	39.864	39.255	64.832	64.085

4. Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer, inklusive forventninger om fremtidige hendelser som anses å være sannsynlige under nåværende omstendigheter.

Banken forventer ingen endringer i nøkkelforutsetningene som vil medføre vesentlige endringer i bokførte verdier av eiendeler og forpliktelser i løpet av neste år.

4.1 Viktige regnskapsestimater og antagelser/forutsetninger

Konsernet utarbeider estimater og gjør antagelser/forutsetninger knyttet til fremtiden. De regnskapsestimater som følger av dette vil pr. definisjon sjelden være fullt ut i samsvar med det endelige utfall. Estimater og antagelser/forutsetninger som representerer en betydelig risiko for vesentlige endringer i balanseført verdi på eiendeler og gjeld i løpet av neste regnskapsår, drøftes nedenfor.

a) Tap på utlån og garantier

Individuelle og gruppenedskrivninger blir fortatt når det foreligger objektive indikasjoner for tap på utlån og garantier. Vurderingene er basert på lokale og nasjonale observasjoner. Banker benytter historiske erfaringer samt risikoklassifiseringen og objektive indikasjoner til å fastsette nedskrivningen.

b) Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler testes for nedskrivninger basert på fremtidige kontantstrømmer. Usikkerheter er knyttet til kontantstrøm estimater.

c) Pensjonsforpliktelser

Endringer i pensjonsforpliktelser er basert på estimater for levetid, rentesatser mv. Usikkerhet er knyttet til disse estimater.

d) Virkelig verdi på finansielle instrumenter

Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel unoterte derivater) fastsettes ved å benytte verdsettelsesteknikker. Konsernet vurderer og velger metoder og forutsetninger som hovedsakelig er basert på markedsforholdene på balansedagen.

5 Segmentinformasjon

Virksomheten har splittet utlån og innskudd etter sektor og næring. Det henvises til note 16 og 26 for utlån og innskudd for ytterligere informasjon vedrørende næringsfordeling. Banken har videre splittet utlånsporteføljen prosentvis fordelt på fylker.

Banken har fordelt resultatregnskapet etter næring.

Konsernets balanse fordelt på primærmarkedene:

31.12.2011

Balanse	Privatkunder	Næringskunder	Ufordelt	Totalt
Brutto utlån til kunder	1.432.880	535.802		1.968.682
Individuelle tapsnedskrivninger utlån	-6.440	-9.036		-15.476
Gruppenedskrivninger utlån	-4.638	-5.924		-10.562
Andre eiendeler			423.560	423.560
Sum eiendeler pr segment	1.421.802	520.842	423.560	2.366.204
Innskudd fra og gjeld til kunder	755.401	893.321		1.648.722
Annen gjeld			524.849	524.849
Sum gjeld pr segment	755.401	893.321	524.849	2.173.571
Egenkapital			192.633	192.633
Sum gjeld og egenkapital pr segment	755.401	893.321	717.482	2.366.204

31.12.2010

Balanse	Privatkunder	Næringskunder	Ufordelt	Totalt
Brutto utlån til kunder	1.338.668	562.994		1.901.662
Individuelle tapsnedskrivninger utlån	-5.417	-10.626		-16.043
Gruppenedskrivninger utlån	-3.380	-6.596		-9.976
Andre eiendeler			386.711	386.711
Sum eiendeler pr segment	1.329.871	545.772	386.711	2.262.354
Innskudd fra og gjeld til kunder	705.799	849.647		1.555.446
Annen gjeld			521.561	521.561
Sum gjeld pr segment	705.799	849.647	521.561	2.077.007
Egenkapital			185.347	185.347
Sum gjeld og egenkapital pr segment	705.799	849.647	706.908	2.262.354

Konsernets resultat fordelt på primærmarkedene:

31. desember 2011

Resultat	Privatmarked	Næringsmarked	Finansiell	Ufordelt	Totalt
Netto renteinntekt	41.723	9.079	-13.926		36.876
Netto provisjonsinntekter	4.487	1.579	-33		6.033
Andre driftsinntekter			1.421	796	2.217
Tap på utlån	-2.260	-336			-2.596
Driftskostnader				-34.206	-34.206
Resultat før skatt	43.950	10.322	-12.538	-33.410	8.324

31. desember 2010

Resultat	Privatmarked	Næringsmarked	Finansiell	Ufordelt	Totalt
Netto renteinntekt	38.122	13.036	-15.093		36.065
Netto provisjonsinntekter	4.661	1.689	-36		6.314
Andre driftsinntekter			4.916	1.031	5.947
Tap på utlån	-111	-3.555			-3.666
Driftskostnader				-31.556	-31.556
Resultat før skatt	42.672	11.170	-10.213	-30.525	13.104

Bankens geografiske spredning av utlånsporteføljen fordelt på fylker:

Fylke	2011	2010
Buskerud	65,92 %	66,71 %
Oslo	13,28 %	12,17 %
Akershus	7,17 %	6,82 %
Hordaland	6,42 %	6,73 %
Vestfold	3,20 %	3,07 %
Øvrige fylker (Under 1 %)	4,01 %	4,50 %
Totalt	100,00 %	100,00 %

6 Netto renteinntekt

	Morbank		Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Renteinntekter				
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.775	3.156	1.775	3.156
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder	84.864	81.132	83.683	79.970
Renter og lignende inntekter av verdipapirer	7.518	6.006	7.518	6.006
Andre renteinntekter og lignende inntekter	220	537	220	537
Sum renteinntekter	94.377	90.831	93.196	89.669
Rentekostnader				
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	4.168	4.308	4.168	4.308
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	34.474	29.707	34.473	29.706
Renter og lignende kostnader på obligasjoner	12.342	12.233	12.342	12.233
Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	5.337	7.357	5.337	7.357
Sum rentekostnader	56.321	53.605	56.320	53.604
Netto renteinntekt	38.056	37.226	36.876	36.065

7 Provisjoner

	2011	2010
Garantiprovisjon	880	880
Andre gebyrer og provisjoner:		
Gebyr betalingsformidling	4.288	4.566
Gebyr sikkerhetsbokser	186	199
Gebyr forsikring	708	537
Øvrige provisjoner og gebyrer	2.009	2.066
Sum gebyr- og provisjonsinntekter	8.071	7.368
Sum provisjonskostnader	2.038	1.934
Netto provisjonsinntekt	6.033	6.314

8 Utbytte

	2011	2010
Handelsformål	133	814
Tilgjengelig for salg	1.075	920
Sum utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning	1.208	1.734

9 Andre gevinster/(tap) netto

Etter klasse	2011	2010
Rentebærende verdipapirer	-426	29
Ikke rentebærende verdipapirer	30	2.187
Netto valutagevinster / (tap)	690	664
Nedskrivning/Reversering av nedskrivning rentebærende verdipapirer	-81	502
Verdiendring Investeringseiendommer	0	-200
Andre gevinster/(tap) netto	213	3.182

For oversikt over årets verdiendring som er bokført direkte til egenkapital henvises det til note 17.

Etter kategori	2011	2010
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat	263	2.168
Finansielle eiendeler frivillig klassifisert til virkelig verdi	-507	531
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	457	683
Investeringseiendommer	0	-200
Andre gevinster/(tap) netto	213	3.182

10 Andre inntekter

	Morbank		Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Inntekter fast eiendom	349	353	893	898
Andre driftsinntekter	82	126	82	126
Sum andre inntekter	431	479	975	1.024

11 Driftskostnader før tap på utlån

	Morbank		Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Personalkostnader (note 13)	17.199	15.783	17.210	15.794
Ekstern databehandling	3.847	3.519	3.847	3.519
Telefon, porto, frakt	678	697	678	697
Øvrige Administrasjonskostnader	2.376	2.205	2.376	2.205
Avskrivninger (note 19 og 20)	933	901	1.626	1.594
Driftskostnader faste eiendommer	431	532	801	892
Kostnader leide lokaler	2.230	2.190	550	510
Innredning og varige driftsmidler	618	472	715	579
Øvrige driftskostnader	6.403	5.766	6.403	5.766
Sum driftskostnader	34.715	32.065	34.206	31.556

12 Tap på utlån og garantier

	2011	2010
Nedskrivninger tap på utlån og garantier. m.v. 31.12 (note 16)	26.038	26.019
- Nedskrivninger tap på utlån og garantier. m.v. 01.01 (note 16)	26.019	34.616
+ Konstatert tap i perioden	2.663	12.998
- Inngang på tidligere konstatert tap	-16	-96
+ Amortiserte renter	70	639
Tap på utlån, garantier m.v.	2.596	3.666

13 Personalkostnader

	Morbank		Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Lønn, honorarer	13.171	13.142	13.181	13.152
Pensjonskostnader (note 29)	2.218	776	2.218	776
Sosiale kostnader	1.810	1.865	1.811	1.866
Sum personalkostnader	17.199	15.783	17.210	15.794

	2011	2010
Antall ansatte pr 31.12		
Antall ansatte	33	33
Antall årsverk	29,7	29,4
(Bankens datterselskap har ingen fast ansatte)		

14 Kontanter og kontantekvivalenter

	2011	2010
Kontanter	11.036	10.991
Bankinnskudd i Norges Bank	789	868
Sum kontanter og kontantekvivalenter	11.825	11.859

I kontantstrømoppstillingen omfatter kontanter og kontantekvivalenter ovennevnte.

15 Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner

	2011	2010
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	147.444	111.054
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	4.850	5.150
Sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	152.294	116.204
Kortsiktig (Under 12 mnd)	147.444	114.704
Langsiktig (Over 12 mnd)	4.850	1.500

Konsernet har følgende utnyttede trekkfasiliteter:

Flytende rente	Morbank		Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Utløper innen ett år	100.000	100.000	100.000	100.300
Utløper etter mer enn ett år	0	0	0	0
	100.000	100.000	100.000	100.300

Fasilitetene som utløper innen ett år er årlige fasiliteter som må fornyes på forskjellige tidspunkter i løpet av 2011. Det henvises også til note 3.3.3.

16 Lån til og fordringer på kunder

	Morbank		Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Kasse-/drifts- og brukskreditter	294.205	255.115	294.205	255.115
Byggelån	32.958	30.879	32.958	30.879
Nedbetalingslån	1.653.854	1.628.261	1.641.519	1.615.668
Sum utlån før tapsnedskrivninger	1.981.017	1.914.255	1.968.682	1.901.662
- Individuelle tapsnedskrivninger	15.476	16.043	15.476	16.043
- Gruppenedskrivninger	10.562	9.976	10.562	9.976
Sum netto utlån og fordringer på kunder	1.954.979	1.888.236	1.942.644	1.875.643
Påløpte renter utlån til kunder	3.624	3.422	3.578	3.380
Sum utlån til og fordringer på kunder	1.958.603	1.891.658	1.946.222	1.879.023
Kortsiktig (Under 12 mnd)	467.881	408.622	467.835	408.327
Langsiktig (Over 12 mnd)	1.490.722	1.483.036	1.478.387	1.470.696

Brutto utlån fordelt etter sektor og næring:	Morbank		Konsern	
	2011	2010	2011	2010
<i>Fordelt etter sektor</i>				
Privatkunder	1.432.880	1.338.668	1.432.880	1.338.668
<i>Fordelt etter næring</i>				
A - Jordbruk, skogbruk og fiske	67.997	66.821	67.997	66.821
B - Bergverksdrift og utvinning	0	0	0	0
C - Industri	24.055	25.169	24.055	25.169
D - Elektrisitets-, gass-, damp og varmtvannsforsyning	5.464	5.774	5.464	5.774
E - Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	1.492	1.653	1.492	1.653
F - Bygge- og anleggsvirksomhet	71.299	72.835	71.299	72.835
G - Varehandel, reparasjon av motorvogner	32.767	34.327	32.767	34.327
H - Transport og lagring	28.390	26.481	28.390	26.481
I - Overnattings- og serveringsvirksomhet	75.250	78.612	75.250	78.612
J - Informasjon og kommunikasjon	1.718	2.630	1.718	2.630
K - Finansierings- og forsikringsvirksomhet	24.152	21.814	24.152	21.814
L - Omsetning og drift av fast eiendom	170.842	179.406	158.507	166.813
M - Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	9.901	10.900	9.901	10.900
N - Forretningsmessig tjenesteyting	9.966	14.696	9.966	14.696
P - Undervisning	5.024	5.297	5.024	5.297
Q - Helse- og sosialtjenester	7.391	7.872	7.391	7.872
R - Kulturell virksomhet, underholdning og fritidsaktiviteter	7.787	17.908	7.787	17.908
S - Annen tjenesteyting	4.642	3.392	4.642	3.392
Sum brutto utlån	1.981.017	1.914.255	1.968.682	1.901.662

Endring i individuelle tapsnedskrivninger:

	2011	2010
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån, garantier m.v. 01.01.	16.043	22.720
- Konstatert tap i perioden på utlån, garantier m.v. hvor det tidl. er foretatt individuell nedskrivning	2.655	12.841
+ Økte individuelle nedskrivninger i perioden	2.215	2.018
+ Nye individuelle nedskrivninger	2.629	5.562
- Tilbakeføring av individuell nedskrivninger i perioden	2.756	1.416
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån pr 31.12.	15.476	16.043
+ Nye individuelle nedskrivninger garantier	0	0
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån, garantier m.v. 31.12.	15.476	16.043

Endring i gruppenedskrivninger på utlån til kunder:

	2011	2010
Gruppenedskrivninger til dekning av tap på utlån, garantier m.v. 01.01	9.976	11.896
+/- Periodens gruppenedskrivning til dekning av tap på utlån, garantier m.v.	586	1.920
Gruppenedskrivninger til dekning av tap på utlån, garantier mv 31.12.	10.562	9.976

NOTER TIL REGNSKAPET

Nedskrivninger på utlånsporteføljen fordelt på sektor og næring:

	Individuelle nedskrivninger		Gruppenedskrivninger	
	2011	2010	2011	2010
<i>Fordelt etter sektor</i>				
Privatkunder	6.440	5.417	4.638	3.380
<i>Fordelt etter næring</i>				
A - Jordbruk, skogbruk og fiske	0	0	36	185
B - Bergverksdrift og utvinning	0	0	0	0
C - Industri	1.651	1.468	1	52
D - Elektrisitets-, gass-, damp og varmtvannsforsyning	0	0	0	0
E - Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	0	0	0	0
F - Bygge- og anleggsvirksomhet	3.485	3.485	1.270	432
G - Varehandel, reparasjon av motorvogner	72	72	163	459
H - Transport og lagring	908	781	208	869
I - Overnattings- og serveringsvirksomhet	0	0	303	189
J - Informasjon og kommunikasjon	0	0	0	0
K - Finansierings- og forsikringsvirksomhet	0	0	16	32
L - Omsetning og drift av fast eiendom	2.788	4.688	3.821	3.875
M - Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	132	132	3	12
N - Forretningsmessig tjenesteyting	0	0	76	306
P - Undervisning	0	0	0	1
Q - Helse- og sosialtjenester	0	0	0	68
R - Kulturell virksomhet, underholdning og fritidsaktiviteter	0	0	11	106
S - Annen tjenesteyting	0	0	16	10
T - Lønnet arbeid i private husholdninger	0	0	0	0
Sum nedskrivninger	15.476	16.043	10.562	9.976

17 Finansielle eiendeler

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet

<i>Børsnoterte verdipapirer – Holdt for handelsformål:</i>	2011	2010
Aksjer	3.477	3.403
Egenkapitalbevis	1.493	2.086
<i>Unoterte verdipapirer – Holdt for handelsformål:</i>		
Aksjefond	0	1.754
Rentefond	52.025	35.150
Sum	56.995	42.393

Finansielle eiendeler frivillig klassifisert til virkelig verdi over resultat

Noterte verdipapirer – Frivillig klassifisert til virkelig verdi over resultat:		
Obligasjoner	74.291	79.863
<i>Unoterte verdipapirer – Frivillig klassifisert til virkelig verdi over resultat:</i>		
Obligasjoner	20.884	40.618
Sum	95.175	120.481
Påløpte renter Obligasjonsportefølje	974	1.474
Sum Obligasjoner	96.149	121.955

Finansielle eiendeler klassifisert tilgjengelig for salg med verdiendring over egenkapital

<i>Unoterte verdipapirer – Tilgjengelig for salg:</i>		
Aksjer	31.987	26.979
Aksjefond/Verdipapirandeler	26.311	22.573
Sum	58.298	49.552
Sum finansielle eiendeler	211.442	213.900

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet er inkludert i seksjonen om endringer i operasjonelle aktiviteter i kontantstrøm oppstillingen. Endringer i virkelig verdi på finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet inngår i posten andre gevinster/(tap) netto i resultatregnskapet (note 9). Virkelig verdi av alle egenkapitalinstrumentene er basert på kjøpskurs dersom det foreligger i et aktivt marked.

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

	2011	2010
Balanseført verdi 01.01	49.552	43.383
Tilgang	7.647	26.895
Avgang	-1.849	-24.094
Resultatføring	457	689
Netto urealisert gevinst/tap ført direkte mot egenkapitalen før skatt	2.491	2.679
Balanseført verdi 31.12	58.298	49.552

Alle eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg er notert i NOK.

NOTER TIL REGNSKAPET

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat 2011

Selskapets navn:	Antall	Pålydende verdi	Eierandel > 10 %	Anskaffelses- kost	Bokført verdi
Andeler til virkelig verdi					
DnB NOR Obligasjon 20 (IV)	34.563,3710			36.947	36.803
Bankklikviditet Norge	14.731,4790			15.000	15.222
Sum andeler verdipapirfond				51.947	52.025
Aksjer og Egenkapitalbevis					
Høland og Setskog Sparebank	4.400	100,00		539	427
Indre Sogn Sparebank	5.000	100,00		585	204
Klepp Sparebank	4.000	100,00		407	196
Melhus Sparebank	4.500	100,00		690	666
Norsk Hydro	57.608	1,10		1.345	832
Statoil ASA	10.000	2,50		1.380	1.535
Subsea7	10.000	2,00 USD		1.404	1.110
Sum aksjer og egenkapitalbevis				6.350	4.970
Handelsportefølje til virkelig verdi				58.297	56.995

Finansielle eiendeler Tilgjengelig for salg med endring over egenkapital 2011

Selskapets navn:	Antall	Pålydende verdi	Eierandel > 10 %	Anskaffelses- kost	Bokført verdi
Aksjer tilgjengelig for salg					
Eiendoms kreditt	5.818	100,00		615	615
Geilosmiu AS	25	1.000,00		25	0
German Property AS	94.000	1,00		981	735
Kvinesdal Sparebank	10.639	100,00		1.064	596
PBS Holding	24.979	1,00		992	992
Nordito Property AS	254	25,00		9	9
SPAMA	100	100,00		10	10
Terra Gruppen AS	252.977	1,00		20.781	28.839
Visa Inc. A- aksjer	127	0,0001 USD		57	57
Visa Inc. C- aksjer	297	0,0001 USD		134	134
Sum aksjer tilgjengelig for salg				24.668	31.987
Andeler tilgjengelig for salg					
DE Residential Co-Invest AS	14.037,0000			2.522	2.952
Diversifiserte Globale aksjer	19.427,0300			2.859	3.091
FO Distressed 2008 IS	16,0000			1.914	1.934
FO Global Infrastruktur 2008 IS	15,0000			1.504	1.449
FO Global Private Equity 2007 IS	1,2000			2.381	2.353
FO Nordic Private Equity 2008 IS	1,3333			3.043	3.069
FO Secondaries Direct III IS	19,0000			1.435	1.678
Nordisk Eiendomsinvest AS	10.000,0000			2.020	1.961
NR Logistikkbygg (III) IS	2,2860			2.135	2.240
NR Kontor og handelseiendom	21.739,0000			2.361	1.382
Nye Lørenveien Eiendom AS	20,0000			2.020	202
Lagårdveien Eiendomsinvest AS	20.000,0000			4.000	4.000
Sum andeler verdipapirfond				28.194	26.311
Sum verdipapirer tilgjengelig for salg				52.862	58.298

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat 2010

Selskapets navn:	Antall	Pålydende verdi	Eierandel > 10 %	Anskaffelses- kost	Bokført verdi
Andeler til virkelig verdi					
DnB NOR Obligasjon 20 (IV)	32.649,1587			35.000	35.150
Spar Investor Norge AS	5.000,0000			500	1.754
Sum andeler verdipapirfond				35.500	36.904
Aksjer og Egenkapitalbevis					
Høland og Setskog Sparebank	4.400	100,00		539	453
Indre Sogn Sparebank	5.000	100,00		585	305
Klepp Sparebank	4.000	100,00		440	331
Melhus Sparebank	4.500	100,00		690	711
Neset Sparebank	2.120	100,00		212	286
Norsk Hydro	57.608	1,10		2.388	2.455
Telenor ASA	10.000	6,00		1.100	948
Sum aksjer og egenkapitalbevis				5.954	5.489
Handelsportefølje til virkelig verdi				41.454	42.393

Finansielle eiendeler Tilgjengelig for salg med endring over egenkapital 2010

Selskapets navn:	Antall	Pålydende verdi	Eierandel > 10 %	Anskaffelses- kost	Bokført verdi
Aksjer tilgjengelig for salg					
Eiendoms kreditt	4.644	100,00		492	492
Eiendomsmegler1 Geilo AS	450	35,00	15,00 %	165	206
Geilosmiu AS	25	1.000,00		25	0
German Property AS	94.000	1,00		981	686
Nets	24.979	1,00		992	992
Nordito Property AS	254	25,00		9	9
SPAMA	100	100,00		10	10
Terra Gruppen AS	227.977	1,00		17.931	24.393
Visa Inc. A- aksjer	127	0,0001USD		57	57
Visa Inc. C- aksjer	297	0,0001USD		134	134
Sum aksjer tilgjengelig for salg				20.796	26.979
Andeler tilgjengelig for salg					
DE Residential Co-Invest AS	14.037,0000			2.625	3.089
Diversifiserte Globale aksjer	22.633,0300			3.320	3.803
FO Distressed 2008 IS	16,0000			1.112	1.182
FO Global Infrastruktur 2008 IS	15,0000			585	520
FO Global Private Equity 2007 IS	1,2000			2.078	2.102
FO Nordic Private Equity 2008 IS	1,3333			1.990	1.803
FO Secondaries Direct III IS	19,0000			902	977
Nordisk Eiendomsinvest AS	10.000,0000			2.020	1.597
NR Logistikkbygg (III) IS	2,2860			2.283	2.117
NR Kontor og handelseiendom	21.739,0000			2.408	1.190
Nye Lørenveien Eiendom AS	20,0000			2.020	193
Lagårdveien Eiendomsinvest AS	20.000,0000			4.000	4.000
Sum andeler verdipapirfond				25.343	22.573
Sum verdipapirer tilgjengelig for salg				42.095	49.552

18 Investeringer i tilknyttede selskaper (Konsern)

	2011	2010
Balanseført verdi 01.01	4.704	4.697
Endringer tilknyttet selskap	0	0
Andel av resultat etter skattekostnad ¹	-179	7
Omregningsdifferanser	0	0
Andre bevegelser i egenkapitalen	0	0
Balanseført verdi 31.12	4.525	4.704

¹Andel av resultat er etter fradrag for skatt

Konsernets andel av resultat, eiendeler og gjeld i de tilknyttede selskapene, hvorav ingen er børsnoterte, er følgende:

Navn	Registrert i	Eiendeler	Gjeld	Inntekt	Tap/Inntekt	Eierandel i %
2011						
Geilo Informasjonssenter AS	Norge (Hol)	8.928	4.403	582	-179	50
		8.928	4.403	582	-179	
2010						
Geilo Informasjonssenter AS	Norge (Hol)	6.497	1.793	407	7	50
		6.497	1.793	407	7	

19 Andre immaterielle eiendeler

SDC datasystem

	2011	2010
Balanseført verdi 01.01	0	960
Tilgang		0
Nedskrivninger		0
Årets avskrivninger		960
Balanseført verdi 31.12	0	0
Anskaffelseskost 01.01	0	5.624
Akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger	0	5.624
Balanseført verdi 31.12	0	0

Den immaterielle eiendelen er aktivering av morbankens andel av utviklingskostnadene til nytt datasystem for Terra bankene.

Eiendelen avskrives lineært over 5 år.

Årets netto avskrivninger på 0 (2010: 185) er inkludert i avskrivninger i resultatregnskapet.

NOTER TIL REGNSKAPET

20 Eiendommer, anlegg og utstyr

Morbank	Tomter og bygninger	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre	Sum
Regnskapsåret 2011				
Balanseført verdi 01.01.11	6.949	1.015	382	8.346
Tilgang	925	1.038	0	1.963
Avgang	0	0	0	0
Årets avskrivninger	419	413	101	933
Balanseført verdi 31.12.11	7.455	1.640	281	9.376
Pr. 31. desember 2011				
Anskaffelseskost	17.081	9.065	3.837	29.983
Revaluert verdi	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger	9.626	7.425	3.556	20.607
Balanseført verdi 31.12.11	7.455	1.640	281	9.376
Regnskapsåret 2010				
Balanseført verdi 01.01.10	7.057	1.344	396	8.797
Tilgang	53	114	98	265
Avgang	0	0	0	0
Årets avskrivninger	161	443	112	716
Balanseført verdi 31.12.10	6.949	1.015	382	8.346
Pr. 31. desember 2010				
Anskaffelseskost	16.156	8.027	3.837	28.020
Revaluert verdi	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger	9.207	7.012	3.455	19.674
Balanseført verdi 31.12.10	6.949	1.015	382	8.346
Konsern				
Regnskapsåret 2011				
Balanseført verdi 01.01.11	21.161	1.015	382	22.558
Tilgang	1.596	1.038	0	2.634
Avgang	0	0	0	0
Årets avskrivninger	1.112	413	101	1.626
Balanseført verdi 31.12.11	21.645	1.640	281	23.566
Pr. 31. desember 2011				
Anskaffelseskost	42.438	9.065	3.837	55.340
Revaluert verdi	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger	20.793	7.425	3.556	31.774
Balanseført verdi 31.12.11	21.645	1.640	281	23.566
Regnskapsåret 2010				
Balanseført verdi 01.01.10	21.962	1.344	396	23.702
Tilgang	53	114	98	265
Avgang	0	0	0	0
Årets avskrivninger	854	443	112	1.409
Balanseført verdi 31.12.10	21.161	1.015	382	22.558
Pr. 31. desember 2010				
Anskaffelseskost	40.842	8.027	3.837	52.706
Revaluert verdi	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger	19.681	7.012	3.455	30.148
Balanseført verdi 31.12.10	21.161	1.015	382	22.558

Konsernets tomter er revaluert av uavhengig takstmann. Verdivurderingen er basert på markedspriser.

Konsernets bankbygg ble dekomponert med utgangspunkt i opprinnelig anskaffelseskost ved bygging. Byggene avskrives over forventet brukstid.

Morbankens avskrivninger på 933 (2010: 901) er resultatført som avskrivninger.
Konsernets avskrivninger på 1.626 (2010: 1.409) er resultatført som avskrivninger.

Kostnader knyttet til leieavtaler utgjør for eiendommer 1.680 (2010: 1.680). Leiekostnadene/inntektene er eliminert i regnskapet. Dersom tomter og bygninger hadde blitt regnskapsført til historisk kost, ville balanseført verdi vært:

	2011	2010
Anskaffelseskost 01.01	43.846	42.250
Akkumulerte avskrivninger	19.135	18.441
Balanseført verdi 31.12	24.711	23.809

21 Investeringseiendommer

Investeringseiendommer til virkelig verdi	2011	2010
Balanseført verdi 01.01	3.900	4.100
Tilgang	0	0
Avgang	0	0
Endringer i verdivurdering (Note 9)	0	-200
Balanseført verdi 31.12	3.900	3.900

Det foreligger ingen restriksjoner for realisasjon av eiendommene. Pr 31.12.2011 sto en eiendom på 161 m² ledig, bokførte driftskostnader på denne leiligheten var 39 (2010:15). Eiendommen har vært utleid i 10 mnd i 2011.

Leieinntekter bokført i perioden for investeringseiendommene var 89 (2010: 100).
Bokførte driftskostnader i perioden for investeringseiendommene var 39 (2010: 275).
Urealisert gevinst ført mot fond for urealisert gevinst utgjør pr 31.12.2011 3.095 (2010: 3.095).

Eiendommene er verdivurdert av uavhengig takstmann august 2010. Det er lite som tilsier vesentlige forskjeller i verdi på balansedagen.

22 Skattekostnad

Skattekostnad:	Morbank		Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Betalbar skatt	1.302	2.203	1.302	2.203
Utsatt skatt (Note 23)	988	514	952	487
For mye avsatt i fjor	-121	-102	-121	-102
For lite avsatt i fjor	0	0	0	0
Sum Skattekostnad	2.169	2.615	2.133	2.588
Skattekostnad:				
Resultat før skatt	8.630	13.204	8.324	13.104
Skatt beregnet	2.416	3.697	2.331	3.669
Skatteeffekt av permanente forskjeller	-126	-980	-77	-979
For mye avsatt i fjor	-121	-102	-121	-102
For lite avsatt i fjor	0	0	0	0
Skattekostnad	2.169	2.615	2.133	2.588

23 Utsatt skattefordel

Utsatt skatt nettoføres når konsernet har en juridisk rett til å motregne utsatt skattefordel mot utsatt skatt i balansen og dersom den utsatte skatten er til samme skattemyndighet. Følgende beløp har blitt nettoført:

	Morbank		Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Utsatt skattefordel:				
Utsatt skattefordel som reverseres om mer enn 12 mnd	-8.128	-9.030	-8.862	-9.729
Utsatt skattefordel som reverseres innen 12 mnd	0	0	0	0
Sum	-8.128	-9.030	-8.862	-9.729
Utsatt skatt:				
Utsatt skatt som reverseres om mer enn 12 mnd	867	867	867	867
Utsatt skatt som skal betales innen 12 mnd	0	0	0	0
Sum	867	867	867	867
Netto balanseført utsatt skattefordel	-7.261	-8.163	-7.995	-8.862

Endring i balanseført utsatt skattefordel:	Morbank		Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Balanseført verdi pr 01.01	-8.163	-8.881	-8.862	-9.553
Resultatført i perioden (Note 22)	988	514	952	487
Skatt ført direkte mot egenkapitalen – tilgjengelig for salg	-85	204	-85	204
Balanseført verdi 31.12	-7.261	-8.163	-7.995	-8.862

Utsatt skatt/ utsatt skattefordel består av:	Morbank		Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Utsatt skattefordel:				
Driftsmidler	-462	-756	-939	-1.262
Netto pensjonsforpliktelse	-5.049	-5.169	-5.049	-5.169
Verdipapirer	-2.617	-3.105	-2.617	-3.105
Andre forskjeller	0	0	-256	-193
Sum	-8.128	-9.030	-8.861	-9.729
Utsatt skatt:				
Investeringseiendommer (til FUG)	867	867	867	867
Sum	867	867	867	867

Endring utsattskattefordel i resultatregnskapet består av følgende poster:

	Morbank		Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Forskjell avskrivninger	295	97	323	140
Pensjonsforpliktelse	120	304	120	304
Verdipapirer over resultat	573	169	573	172
Andre forskjeller	0	-56	-64	-129
Sum	988	514	952	487

24 Andre eiendeler

	Morbank		Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Overtatte eiendeler	2.350	0	2.350	0
Andre forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader	180	140	180	140
Andre fordringer	1.905	1.204	1.905	1.204
Sum andre eiendeler	4.435	1.344	4.435	1.344
Kortsiktig (Under 12 mnd)	2.085	1.344	2.085	1.344
Langsiktig (Over 12 mnd)	2.350	0	2.350	0

25 Gjeld til kredittinstitusjoner

Gjeld til kredittinstitusjoner	2011	2010
Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	138	150
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid		
Kredittforeningen for sparebanker, løpetid 7 år NIBOR +0,16	10.000	10.000
Kredittforeningen for sparebanker, løpetid 5 år NIBOR +1,56	45.000	45.000
Kredittforeningen for sparebanker, løpetid 2,6 år NIBOR +1,42	20.000	-
Kredittforeningen for sparebanker, løpetid 1 år NIBOR +0,42	20.000	
Eksport Finans, løpetid 7 år NIBOR + 0,20	50.000	50.000
Andre	2.391	2.090
Sum Gjeld til kredittinstitusjoner	147.529	107.240
Påløpte renter Gjeld til kredittinstitusjoner	611	302
Sum Gjeld til kredittinstitusjoner	148.140	107.542
Kortsiktig (Under 12 mnd)	20.749	452
Langsiktig (Over 12 mnd)	127.391	107.090

26 Innskudd fra og gjeld til kunder

	Morbank		Konsern	
	2011	2010	2011	2010
A - Jordbruk, skogbruk og fiske	47.883	42.199	47.883	42.199
B - Bergverksdrift og utvinning	492	91	492	91
C - Industri	25.316	42.771	25.316	42.771
D - Elektrisitets-, gass-, damp og varmtvannsforsyning	38.441	36.772	38.441	36.772
E - Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	5.193	3.196	5.193	3.196
F - Bygge- og anleggsvirksomhet	96.212	87.478	96.212	87.478
G - Varehandel, reparasjon av motorvogner	49.277	46.452	49.277	46.452
H - Transport og lagring	19.611	19.362	19.611	19.362
I - Overnattings- og serveringsvirksomhet	42.632	37.165	42.632	37.165
J - Informasjon og kommunikasjon	4.017	5.781	4.017	5.781
K - Finansierings- og forsikringsvirksomhet	20.195	20.151	20.195	20.151
L - Omsetning og drift av fast eiendom	71.948	94.672	71.460	93.854
M - Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	60.215	62.596	60.215	62.596
N - Forretningsmessig tjenesteyting	4.299	9.831	4.299	9.831
P - Undervisning	4.851	4.987	4.851	4.987
Q - Helse- og sosialtjenester	7.415	6.140	7.415	6.140
R - Kulturell virksomhet, underholdning og fritidsaktiviteter	30.769	26.584	30.769	26.584
S - Annen tjenesteyting	38.983	34.537	38.983	34.537
T - Lønnet arbeid i private husholdninger	701	492	701	492
Lønnsinntakere mv	755.401	705.799	755.401	705.799
Offentlig forvaltning	325.163	269.009	325.163	269.009
Finans	196	199	196	199
Påløpte renter innskudd	65	22	65	22
Sum innskudd og gjeld til kunder	1.649.275	1.556.286	1.648.787	1.555.468
Kortsiktig (Under 12 mnd)	1.649.275	1.556.286	1.648.787	1.555.468
Langsiktig (Over 12 mnd)	0	0	0	0

Et fåtall innskudd har fast rente med binding under ett år. Alle andre kundeinnskudd har flytende rente.

27 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

			2011	2010
Sertifikatlån	Rente			
NO0010614878 Hol Sparebank FIX 11/12	Fast 3,65 %		25.000	-
Påløpte renter Sertifikatlån			471	-
Sum Sertifikatlån			25.471	-
Langsiktige lån	Rente			
NO0010336373 Hol Sparebank FRN 06/11	NIBOR + 0,25		-	89.966
NO0010500689 Hol Sparebank FRN 09/12	NIBOR + 1,65		99.975	99.875
NO0010470479 Hol Sparebank FRN 08/13	NIBOR + 2,60		75.140	75.216
NO0010614860 Hol Sparebank FRN 11/13	NIBOR + 0,65		49.929	-
Obligasjonslån			225.044	265.057
Påløpte renter Obligasjonslån			1.953	1.168
Sum Obligasjonslån			226.997	266.225
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer			252.468	266.225
Ansvarlig lånekapital	Rente	Step-up (År)		
NO0010421134 Hol Sparebank FRN 08/18	NIBOR + 2,10	NIBOR + 2,85 (2013)	49.609	49.547
Ansvarlig lånekapital			49.609	49.547
Påløpte renter Ansvarlig lån			35	33
Sum Ansvarlig lånekapital			49.644	49.580
Fondsobligasjon	Rente	Step-up (År)		
NO0010306632 Hol Sparebank FRN 06/-	NIBOR + 1,15	NIBOR + 2,15 (2016)	39.864	39.832
Fondsobligasjon Statens Finansfond	Statsveksler + 6,00	Statsveksler + 7,00 (2013)	-	25.000
Fondsobligasjoner			39.864	64.832
Påløpte renter Fondsobligasjoner			394	2.465
Sum Fondsobligasjoner			40.258	67.297
Total gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer			342.370	383.102
Konsernet er eksponert for renteendringer på lånene basert på følgende reprisingsstruktur:				
			2011	2010
6 måneder eller mindre			339.517	379.436
6-12 måneder			0	0
1-5 år			0	0
Over 5 år			0	0
			339.517	379.436

NOTER TIL REGNSKAPET

Forfall for verdipapirene er som følger:	2011	2010
Under 12 måneder	125.000	90.000
Mellom 1 og 2 år	175.000	100.000
Mellom 2 og 5 år	40.000	150.000
Over 5 år	-	40.000
	340.000	380.000

Effektiv rente på balansedagen var som følger:

	2011	2010
NO0010336373 Hol Sparebank FRN 06/11	-	2,78 %
NO0010500689 Hol Sparebank FRN 09/12	4,65 %	4,25 %
NO0010614878 Hol Sparebank FIX 11/12	3,65 %	-
NO0010470479 Hol Sparebank FRN 08/13	5,73 %	5,13 %
NO0010614860 Hol Sparebank FRN 11/13	3,55 %	-
NO0010421134 Hol Sparebank FRN 08/18	5,00 %	4,72 %
NO0010306632 Hol Sparebank FRN 06/-	4,12 %	3,74 %
Fondsobligasjon Statens Finansfond	-	8,37 %

Balanseført verdi og virkelig verdi på gjeld:

	Balanseført verdi		Virkelig verdi	
	2011	2010	2011	2010
NO0010336373 Hol Sparebank FRN 06/11	-	89.966	-	89.956
NO0010500689 Hol Sparebank FRN 09/12	99.975	99.875	100.002	100.073
NO0010614878 Hol Sparebank FIX 11/12	25.000	-	25.009	-
NO0010470479 Hol Sparebank FRN 08/13	75.140	75.216	75.046	75.326
NO0010614860 Hol Sparebank FRN 11/13	49.929	-	49.941	-
NO0010421134 Hol Sparebank FRN 08/18	49.609	49.547	49.850	49.730
NO0010306632 Hol Sparebank FRN 06/-	39.864	39.832	39.255	39.085
Fondsobligasjon Statens Finansfond	-	25.000	-	25.000
	339.517	379.436	339.103	379.170

28 Andre forpliktelser

	Morbank		Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Offentlige avgifter	1.554	1.507	1.554	1.507
Andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	2.250	2.314	2.250	2.343
Annen gjeld	11.078	6.380	11.135	6.380
Sum andre forpliktelser	14.882	10.201	14.939	10.230

29 Pensjoner

	2011	2010
Balanseført forpliktelse:		
Forsikret pensjonsforpliktelse	11.386	11.732
Pensjonsavtale Banksjef	4.972	4.569
AFP forpliktelse gammel ordning	1.675	2.160
Sum forpliktelse	18.033	18.462

Kostnad belastet resultatregnskapet (note 13):

Forsikret pensjonsforpliktelse	1.579	2.644
Uforsikret pensjonsforpliktelse	0	-5.769
Pensjonsavtale Banksjef	402	1.739
Pensjonskostnader over drift	237	2.162
Sum pensjonskostnader	2.218	776

Pensjonsytelser**I) Forsikret pensjonsforpliktelse**

	2011	2010
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	1.640	1.778
Rentekostnad	1.136	1.645
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-1.178	-1.144
Resultatførte estimatendringer og estimatavvik	-188	124
Kostnader knyttet til tidligere perioders pensjonsopptjening	0	0
Arbeidsgiveravgift	169	241
Sum kostnad forsikret ordning	1.579	2.644

Faktisk avkastning på pensjonsmidler

Beste estimat basert på oppnådd avkastning pr. 3. kvartal 2011	0	1.055
--	---	-------

Pensjonsforpliktelsen

Nåverdi av opptjent pensjonsforpliktelse	33.784	31.871
Virkelig verdi på pensjonsmidler	-28.497	-26.627
Sum faktisk netto forpliktelse	5.287	5.244

Ikke resultatførte estimatavvik	5.539	5.932
Arbeidsgiveravgift	560	556
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	11.386	11.732

Prosentvis sammensetning av pensjonsmidler

Kontrakten er forsikret i porteføljen til Vital Forsikring ASA	2011	2010
Aksjer	10,40 %	15,10 %
Omløpsobligasjoner	15,20 %	15,40 %
Pengemarked	21,70 %	17,40 %
Anleggsobligasjoner	33,40 %	33,70 %
Eiendom	18,00 %	16,80 %
Annet	1,20 %	1,50 %

Demografiske forutsetninger

Anvendt dødelighetstabell	K2005	K2005
Anvendt uføretariff	IR02	IR02
Forventet uttakshyppighet AFP	8 % til 0 % for alle	8 % til 0 % for alle

NOTER TIL REGNSKAPET

Antall personer omfattes av ordningen		
Aktive	34	36
Pensjonister	12	11
Totalt	46	47
II) Uforsikret pensjonsforpliktelse	2011	2010
Nåverdi av årets pensjonsopptjening		44
Rentekostnad		25
Forventet avkastning på pensjonsmidler		0
Resultatførte estimatendringer og estimatavvik		0
Resultatført ved overgang til ny AFP		-5.845
Arbeidsgiveravgift		7
Sum kostnad uforsikret ordning	0	-5.769
Pensjonsforpliktelsen	2011	2010
Nåverdi av opptjent pensjonsforpliktelse		0
Virkelig verdi på pensjonsmidler		0
Sum faktisk netto forpliktelse	0	0
Ikke resultatførte estimatavvik		0
Arbeidsgiveravgift		0
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	0	0
Demografiske forutsetninger		
Anvendt dødelighetstabell	K2005	K2005
Anvendt uføretariff	IR02	IR02
Forventet uttakshyppighet AFP	60 % ved 62	60 % ved 62
Antall personer omfattes av ordningen		
Aktive	0	0
Pensjonister	0	0
Totalt	0	0
III) Pensjonsavtale Banksjef	2011	2010
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	202	190
Rentekostnad	161	183
Resultatført planendring	0	1.276
Resultatførte estimatendringer og estimatavvik	0	50
Kostnader knyttet til tidligere perioders pensjonsopptjening	0	0
Arbeidsgiveravgift	39	40
Sum kostnad uforsikret ordning	402	1.739
Faktisk avkastning på pensjonsmidler		
Beste estimat basert på oppnådd avkastning pr. 3. kvartal 2011	0	0

Pensjonsforpliktelsen	2011	2010
Nåverdi av opptjent pensjonsforpliktelse	5.382	4.483
Virkelig verdi på pensjonsmidler	0	0
Sum faktisk netto forpliktelse	5.382	4.483
Ikke resultatførte estimatavvik	-980	-389
Arbeidsgiveravgift	570	475
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	4.972	4.569
Demografiske forutsetninger		
Anvendt dødelighetstabell	K2005	K2005
Anvendt uføretariff	IR02	IR02
Forventet uttakshyppighet AFP	0 %	0 %
Antall personer omfattes av ordningen		
Aktive	1	1
Pensjonister	0	0
Totalt	1	1

	2011	2010
IV) Pensjonskostnad over drift		
Pensjon over drift	130	2
Avsetninger til AFP, gammel ordning	107	2.160
	237	2.162

Følgende økonomiske forutsetninger er lagt til grunn for beregning av pensjonsforpliktelsene:

	2011	2010
Diskonteringsrente	2,60 %	3,60 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	4,10 %	5,00 %
Årlig lønnsvekst	3,50 %	4,00 %
G-regulering	3,25 %	3,75 %
Årlig regulering av pensjoner	0,10 %	0,90 %
Arbeidsgiveravgift sats	10,60 %	10,60 %

Endring i pensjonsforpliktelsen

	2011	2010
DBO ved periodens begynnelse	36.355	45.568
Årets pensjonsopptjening, Service Cost	1.843	2.012
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsene	1.297	1.854
Overgang til ny AFP-ordning	0	-4.794
Planendring	0	1.154
Aktuarielt tap/(gevinst)	313	-8.548
Pensjonsutbetalinger	-643	-891
DBO ved periodens slutt	39.165	36.355

NOTER TIL REGNSKAPET

Endring i pensjonsmidlene

	2011	2010
Pensjonsmidler ved periodens begynnelse	26.627	23.132
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	1.354	1.313
Aktuarielt (tap)/gevinst	-405	1.559
Administrasjonskostnader	-176	-169
Innbetaling	1.740	1.532
Pensjonsutbetalinger	-643	-740
Pensjonsmidler ved periodens slutt	28.497	26.627

Pr 31. desember	2011	2010	2009	2008	2007
Nåverdi av opptjent pensjonsforpliktelse	39.165	36.355	45.568	49.712	40.386
Virkelig verdi på pensjonsmidler	28.497	26.627	23.132	23.109	21.718
Underskudd/(overskudd)	10.668	9.728	22.436	26.603	18.668

Sensitiviteten til pensjonsforpliktelsen for +0,5 %/-0,5 % endringer i de vektete økonomiske forutsetningene er:

	+0,5 %	-0,5 %
Diskonteringsrente	- 9 %	+10 %
lønnsregulering	+7 %	-6 %
G-regulering	-1 %	+1 %
Regulering av pensjoner	+5 %	-1 %

30 Innskutt Egenkapital

	Antall egenkapitalbevis	Innskutt kapital	Overkurs	Sum
Pr. 1. januar 2010	400	40.000	118	40.118
Innbetalinger 2010	0	0	0	0
Beholdning av egne egenkapitalbevis	0	0	0	0
Pr. 31. desember 2010	400	40.000	118	40.118
Innbetalinger 2011	0	0	0	0
Beholdning av egne egenkapitalbevis	0	0	0	0
Pr. 31. desember 2011	400	40.000	118	40.118

Akseopsjoner benyttes ikke som en del av bankens avlønningssystem.

31 Fond for urealiserte gevinster

	Urealiserte gevinster mot egenkapital	Urealiserte gevinster over resultat	Sum FUG
Balanse 1. januar 2010	5.458	3.335	8.793
Oppskrivning av virkelig verdi tilgjengelig for salg til utvidet resultat	2.597		2.597
Endring urealiserte gevinster over FUG	-578	-323	-901
Balanse 31. desember 2010	7.477	3.012	10.489
Oppskrivning av virkelig verdi tilgjengelig for salg til utvidet resultat	2.576		2.576
Endring urealiserte gevinster over FUG	-1.004	-108	-1.112
Balanse 31. desember 2011	9.049	2.904	11.953

32 Resultat pr. egenkapitalbevis

Resultat pr. egenkapitalbevis er beregnet ved å dele den delen av årsresultatet som er tilordnet selskapets egenkapitalbevis eiere med et veid gjennomsnitt av antall utstedte ordinære egenkapitalbevis gjennom året, fratrukket egne egenkapitalbevis.

	2011	2010
Årsresultat som er tilordnet selskapets egenkapitalbevisere	1.910	2.972
Veid gjennomsnitt av antall utstedte egenkapitalbevis (i tusen) (note 30)	400	400
Resultat pr. egenkapitalbevis	4,78	7,43

Utvannet resultat pr. egenkapitalbevis

Ved beregning av utvannet resultat pr. egenkapitalbevis, benyttes det veide gjennomsnitt av antall utstedte ordinære egenkapitalbevis i omløp regulert for effekten av konvertering av alle potensielle egenkapitalbevis som kan medføre utvanning. Selskapet har ingen potensielle egenkapitalbevis som kan medføre utvanning.

	2011	2010
Årsresultat som er tilordnet selskapets egenkapitalbevis eiere	1.910	2.972
Gjennomsnittlig antall utstedte, ordinære egenkapitalbevis (tusen)	400	400
Gjennomsnittlig antall ordinære egenkapitalbevis for beregning av utvannet resultat pr. egenkapitalbevis (tusen)	400	400
Utvannet resultat pr. egenkapitalbevis	4,78	7,43

33 Utbytte pr. egenkapitalbevis

Utbetalt utbytte for 2010 var 1.480 (3,70 pr. egenkapitalbevis). Foreslått utbetaling av utbytte for regnskapsåret 2011 er kr 5,00 pr. egenkapitalbevis, totalt 2.000. Vedtak om utbytteutdeling fattes på forstanderskapsmøtet 22. februar 2012. Det foreslåtte utbyttet er ikke medtatt i årsregnskapet.

34 Nærstående parter

Konsernet er kontrollert av Hol Sparebank (registrert i Norge) som eier 88,34 % av datterselskapet AS Fremstads aksjer. De resterende 11,66 % av aksjene eies av en aksjonær.

Hol Sparebanks eierandel av det tilknyttede selskapet Geilo Informasjonssenter AS er 50 % (Note 18). Konsernet har vært involvert i transaksjoner med følgende nærstående parter:

i) Resultatposter

	2011	2010
Leieinntekter/leiekostnader fra/til datterselskap	1.680	1.680
Renter og kredittprovisjoner fra datterselskap	1.181	1.162
Renter og kredittprovisjoner til datterselskap	1	1
Utbytte aksjer	0	0

ii) Balanseposter ved årets slutt

	2011	2010
Fordringer på nærstående parter:		
Utlån til AS Fremstad	12.335	12.593
Bokført verdi aksjer i AS Fremstad	348	348
Leieboerinnskudd til AS Fremstad	3.647	3.647
Gjeld til AS Fremstad	488	818
Lån til datterselskap forfaller til betaling 15. juni 2031 og rentesatsen er på 7,95 %		

iii) Lån til nærstående parter

	2011	2010
Lån til styremedlemmer og ledende ansatte (og deres familier):		
Balanseført verdi 01.01	16.731	10.187
Lån gitt i løpet av året	4.213	6.425
Lån tilbakebetalt i løpet av året	-2.201	-2.721
Belastede renter	508	405
Innbetalte renter	-508	-405
Endring som følge av endringer i styret	1.197	2.840
Balanseført verdi 31.12	19.940	16.731
Lån til datterselskap:		
Balanseført verdi 01.01	12.593	12.843
Lån gitt i løpet av året	0	0
Lån tilbakebetalt i løpet av året	-258	-250
Belastede renter	957	937
Innbetalte renter	-957	-937
Balanseført verdi 31.12	12.335	12.593
Lån til tilknyttede selskaper:		
Balanseført verdi 01.01	3.394	3.754
Lån gitt i løpet av året	1.330	0
Lån tilbakebetalt i løpet av året	-227	-360
Belastede renter	182	187
Innbetalte renter	-182	-187
Balanseført verdi 31.12	4.497	3.394

Lån til styremedlemmer og ledende ansatte har følgende lånevilkår:

2011

Navn:	Lånebeløp:	Lånetype:	Rente:	Utløpsdato:
Øyvind Strand	521	Gjeldsbrevlån	1,80 %	12.03.2019
Øyvind Strand	891	Fastrente 5 år	2,60 %	12.03.2029
Øyvind Strand	972	Flexilån	1,90 %	12.03.2017
Øyvind Strand	2.490	Fastrente 10 år	2,90 %	12.11.2041
Trond Erik Birkeland	3.457	Gjeldsbrevlån	1,80 %	15.09.2036
Lars Terje Slåke	848	Gjeldsbrevlån	3,80 %	12.02.2020
Eli G. Kleven	891	Flexilån	3,90 %	08.01.2017
Randi Frellumstad	773	Fastrente 3 år	4,30 %	20.01.2030
Randi Frellumstad	850	Gjeldsbrevlån	3,80 %	20.03.2033
Per Egil Gauteplass	1.603	Fastrente 5 år	2,60 %	12.11.2032
Per Egil Gauteplass	125	Gjeldsbrevlån	1,80 %	12.03.2014
Ronny Eriksen	1.924	Flexilån	3,90 %	09.06.2020
Ronny Eriksen	100	Gjeldsbrevlån	3,80 %	10.11.2014

2010

Navn:	Lånebeløp:	Lånetype:	Rente:	Utløpsdato:
Øyvind Strand	589	Gjeldsbrevlån	1,40 %	12.03.2019
Øyvind Strand	931	Fastrente 5 år	2,60 %	12.03.2029
Øyvind Strand	660	Flexilån	1,50 %	12.03.2017
Trond Erik Birkeland	3.457	Gjeldsbrevlån	1,40 %	15.09.2036
Olav Teigen	749	Fastrente 5 år	5,80 %	20.09.2027
Olav Teigen	78	Flexilån	3,50 %	30.03.2017
Lars Terje Slåke	937	Gjeldsbrevlån	3,40 %	12.02.2020
Eli G. Kleven	910	Flexilån	3,50 %	08.01.2017
Randi Frellumstad	773	Fastrente 3 år	4,30 %	20.01.2030
Randi Frellumstad	876	Gjeldsbrevlån	3,40 %	20.03.2033
Per Egil Gauteplass	1.660	Fastrente 5 år	2,60 %	12.11.2032
Per Egil Gauteplass	89	Gjeldsbrevlån	1,40 %	12.03.2014

Lån til nærstående av styret og øvrige ansatte:

2011

Navn:	Lånebeløp:	Rentevilkår:
Nærstående av styret og ledende ansatte	2.160	I henhold til bankens prisliste
Ansatte i Hol sparebank	39.837	Funksjonærvilkår

2010

Nærstående av styret og ledende ansatte	2.322	I henhold til bankens prisliste
Ansatte i Hol sparebank	35.258	Funksjonærvilkår

Det har ikke vært nødvendig å gjøre nedskrivninger på lån til styremedlemmer, ledende ansatt, nærstående, datterselskap eller ansatte.

Godtgjørelse til ledende ansatte:	2011	2010
Lønn og andre kortsiktige ytelser til Banksjef Øyvind Strand	978	855
Innbetalt pensjonspremie	163	142
Andre skattepliktige ytelser til Banksjef	126	126
Sum	1.267	1.123
Lønn og andre kortsiktige ytelser til Banksjef Trond Erik Birkeland	874	521
Innbetalt pensjonspremie	190	122
Andre skattepliktige ytelser til Ny Banksjef	27	0
Sum	1.091	643

Banken benytter ingen form for aksjebasert avlønning.

Godtgjørelse til ledende organer:	2011	2010
<i>Godtgjørelse til styret:</i>		
Styreleder Lars Terje Slåke	58	19
Styreleder Olav Teigen, til april 2011	22	65
Nestleder Kåre Trillhus	35	33
Styremedlem Randi Frellumstad	32	29
Ansattrepresentant Per Egil Gauteplass	35	32
Styremedlem Eli G. Kleven	32	29
Styremedlem Ronny Eriksen, fra april 2011	19	-
<i>Godtgjørelse til kontrollkomiteen:</i>		
Leder Inge Stordahl	16	10
Medlem Odd Eide-Fredriksen	11	10
Medlem Trond Augunset	7	10
<i>Godtgjørelse til forstanderskapet:</i>		
Leder Gunhild Svidal	15	14
Møtegodtgjørelse øvrige medlemmer	12	11
Revisjonshonorar:		
Lovpålagt revisjon inklusiv mva	420	547
Andre attestasjonstjenester inklusiv mva	0	0
Skatterådgivning inklusiv mva	0	4
Andre tjenester utenfor revisjonen inklusiv mva	19	21

35 Betingede utfall og garantier

Tvistesaker

Verken morbank eller konsern er involvert i tvistesaker som forventes å påvirke resultatet vesentlig.

Garantiansvar	2011	2010
Lånegarantier	29.737	29.651
Betalingsgarantier	14.930	13.969
Kontraktsgarantier	3.759	2.611
Sikringsfondet	0	964
Annet garantiansvar	2.687	2.501
Sum garantiansvar	51.113	49.696

36 Egenkapitalbevisiere

Egenkapitalbevisiere

Det var 366 egenkapitalbevisiere pr. 31.12.2011, og de 20 største var:

	Antall	%
1 MP Pensjon	26.050	6,51
2 Terra Utbytte	21.550	5,39
3 Sverre Fossly	16.859	4,21
4 Ola Kaupang AS	12.000	3,00
5 Jan Aksdal	11.500	2,88
6 Martin By	9.700	2,42
7 Hans Jørgen Brobakken	9.000	2,25
8 Turid E. By	8.200	2,05
9 Ole Enersen	8.000	2,00
10 Sigurd Vikebø	7.350	1,84
12 Stein Andersson	5.500	1,38
13 Leif Gunnar Gautepllass	5.097	1,27
14 Indre Sogn Sparebank	5.000	1,25
15 Arne Johannessen	4.500	1,13
16 A.E. Tufte AS	4.500	1,13
17 Hallingdal Kraftnett AS	4.500	1,13
18 Signe Markegård	4.400	1,10
19 Leif Brusletto	4.300	1,07
20 Kaare Namtvedt	4.300	1,07
Sum 20 største egenkapitalbevisiere	178.306	44,58
Øvrige egenkapitalbevisiere	221.694	55,42
Totalt antall egenkapitalbevis	400.000	100,00

Egenkapitalbevis eiet av styre- og forstanderskapsmedlemmer samt av bankens ledende ansatte:

	Antall
Sigurd Vikebø	7.350
Leif Gunnar Gautepllass	5.097
Ola Aarset	2.400
Øyvind Strand	1.600
Claus Quist-Hanssen	200
May Britt Solhaug Junger	134
Randi Fossgård	100
Randi Frellumstad	100
Randi Jorde	100
Gunhild Svidal	100

Tallene angir hvor mange egenkapitalbevis vedkommende eide pr. 31.12.2011. For styret, kontrollkomité og ledende ansatte er det også tatt med egenkapitalbevis tilhørende nærstående av disse. Forstanderskapets medlemmer er bare oppført med personlig eide egenkapitalbevis.

Banken har ingen beholdning av egne egenkapitalbevis.

Spredning av egenkapitalbevis pr. 31.12.2011

Intervall	Antall eiere	%	Antall egenkapitalbevis	%
1-10	1	0,27	1	0,00
11-100	100	27,32	9.650	2,41
101-200	52	14,21	9.960	2,49
201-1000	134	36,61	78.422	19,61
1001-2000	39	10,66	60.685	15,17
2001-3000	9	2,46	22.726	5,68
3001-	31	8,47	218.556	54,64
	366	100,00	400.000	100,00

Egenkapitalbevisiere fordelt på kommuner pr. 31.12.2011

Kommunenavn	Antall eiere	%	Antall egenkapitalbevis	%
Hol	117	31,97	141.795	35,45
Hallingdalskommunene for øvrig	10	2,73	6.550	1,64
Buskerud for øvrig	35	9,56	34.276	8,57
Oslo	44	12,02	85.494	21,37
Bergen	22	6,01	15.951	3,99
Norge for øvrig	133	36,34	113.284	28,32
Utlandet	5	1,37	2.650	0,66
Totalt	366	100,00	400.000	100,00

37 Kapitaldekning

Kjernekapital	Morbank		Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Innskutt egenkapital	40.000	40.000	40.000	40.000
Overkursfond	118	118	118	118
Opptjent egenkapital	138.308	132.216	140.641	134.808
Fond for urealiserte gevinster	11.953	10.489	11.953	10.489
Ikke-kontrollerende interesser			79	68
Tillegg/fradrag				
Fondsobligasjon Statens Finansfond 25 mill. Statsveksler + 6,00 %	-	25.000	-	25.000
Fondsobligasjon 40 mill. 3 mnd NIBOR + 1,15 %, call 2016	39.864	39.832	39.864	39.832
- Fondsobligasjon utover 15 % av kjernekapital	-9.884	-10.902	-9.588	-10.556
- Fond for urealiserte gevinster	-9.908	-7.921	-9.908	-7.921
- Justering for urealiserte verdiendringer	-1.323	-1.323	-1.323	-1.323
- Avsatt foreslått utbytte	-2.000	-1.480	-2.000	-1.480
- Utsatt skatt og andre immaterielle eiendeler	-7.261	-8.163	-7.995	-8.862
- Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner 50 %	-11.340	-8.331	-11.256	-8.233
Sum Kjernekapital	188.527	209.535	190.585	211.940

Tilleggskapital	Morbank		Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Fondsobligasjoner utover 15 % av kjernekapital	9.884	10.902	9.588	10.556
45 % av urealiserte gevinster	5.465	4.609	5.465	4.609
Ansvarlig lånekapital 50 mill 3 mnd NIBOR + 2,10 % call 2013	49.609	49.547	49.609	49.547
Tillegg/fradrag				
- Ansvarlig lånekapital > 50 % av kjernekapital før fondsobligasjon	0	0	0	0
- Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner 50 %	-11.340	-8.331	-11.256	-8.233
Sum Tilleggskapital	53.618	56.727	53.406	56.479
Sum Netto ansvarlig kapital	242.145	266.262	243.991	268.419

Kapitalkrav pr Engasjementskategori	Morbank		Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Stater og sentralbanker	0	0	0	0
Lokale og regionale myndigheter	84	164	84	164
Offentlig eide foretak	0	0	0	0
Multilaterale utviklingsbanker	0	0	0	0
Internasjonale organisasjoner	0	0	0	0
Institusjoner	6.887	6.032	6.887	6.032
Foretak	8.986	12.428	7.942	11.378
Massemarkedsengasjementer	634	2.691	634	2.691
Engasjement med pantsikkerhet i eiendom	66.080	61.776	66.080	61.776
Forfalte engasjement	4.731	4.368	4.731	4.368
Høyrisikoengasjement	0	0	0	0
Obligasjoner med fortrinnsrett	103	64	103	64
Andeler i verdipapirfond	2.937	2.368	2.937	2.368
Øvrige engasjementer	9.173	7.052	10.305	8.185
Kapitalkrav for kredittrisiko	99.615	96.943	99.703	97.026
Kapitalkrav operasjonell risiko	7.522	7.345	7.460	7.653
- Fradrag i kapitalkrav	-3.153	-2.538	-3.140	-2.522
Totalt kapitalkrav	103.984	101.750	104.023	102.157
Kapitaldekning Pilar I				
Kjernekapitaldekning	14,50 %	16,47 %	14,66 %	16,60 %
Kapitaldekning	18,63 %	20,93 %	18,76 %	21,02 %

38 Hendelser etter balansedagen

Det har ikke oppstått forhold etter avslutningen av regnskapsåret som har innvirkning på bedømmelsen og vurderingen av regnskapet for 2011.

Erklæring fra styret og daglig leder

Vi erklærer etter beste overbevisning at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2011 er utarbeidet i samsvar med gjeldende IAS 34 - Delårsrapportering, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet. Vi erklærer også, etter beste overbevisning, at halvårsberetningen gir en rettviseende oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på halvårsregnskapet, de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer virksomheten står overfor i neste regnskapsperiode, samt vesentlige transaksjoner med nærstående.

Geilo, 03. februar 2012

Lars Terje Slåke
Styreleder

Kåre Trillhus
Nestleder

Randi Frellumstad

Eli L. Grimsgård Kleven

Per Egil Gauteplass

Ronny Eriksen

Trond Erik Birkeland
Banksjef

Beretning fra Kontrollkomiteen

Kontrollkomiteen har ført tilsyn med at Hol Sparebanks virksomhet i 2011 har vært drevet i samsvar med sparebanklovens og finansieringsvirksomhetslovens bestemmelser, bankens vedtekter, forstanderskapets vedtak, retningslinjer fra Finanstilsynet og andre forskrifter og bestemmelser som banken plikter å rette seg etter.

Komiteen har løpende gjennomgått styrets protokoller og for øvrig foretatt den kontroll som sparebankloven og finansieringsvirksomhetsloven pålegger, samt kontrollkomiteens instruks bestemmer.

Kontrollkomiteen har gjennomgått årsoppgjøret samt revisors beretning. Kontrollkomiteen har ingen ytterligere kommentarer og vil anbefale forstanderskapet å fastsette resultatregnskapet og balansen som bankens regnskap for 2011.

Geilo, 7. februar 2012

Arge Stordahl
Leder

Odd Eide-Fredriksen
Nestleder

Trond Augunset

Til forstanderskapet i Hol Sparebank

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Hol Sparebank som består av morbankregnskap og konsernregnskap. Morbankregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2011, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, endringer i egenkapital og kontantstrøm for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettvisende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av bankens og konsernet Hol Sparebank's finansielle stilling per 31. desember 2011 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Uttalelse om øvrige forhold*Konklusjon om årsberetningen og redegjørelsen om foretaksstyring*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og redegjørelsen om foretaksstyring om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

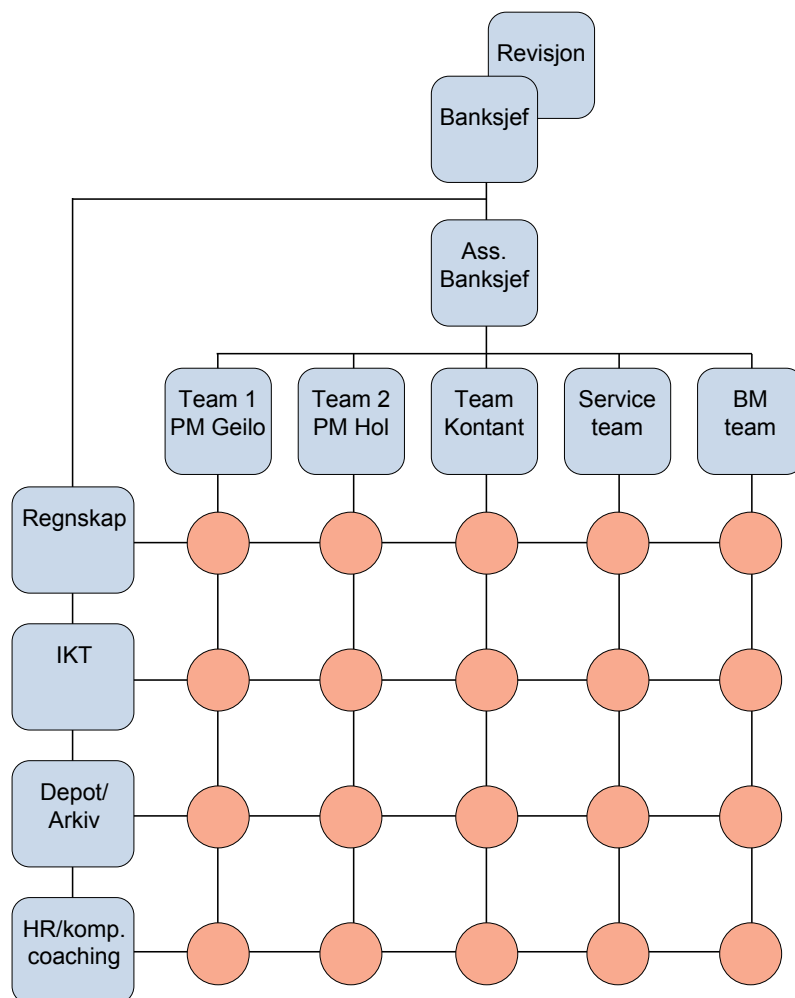
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon" mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Drammen, 3. februar 2012
PricewaterhouseCoopers AS

Sigmund Landaas
Statsautorisert revisor

Bankens administrasjon

Tillitsvalgte 2011

STYRET:

Lars Terje Slåke (leder)
Kåre Trillhus (nestleder)
Eli Grimsgård Kleven
Per Egil Gauteplass
Randi Frellumstad
Ronny Eriksen
Varamedlemmer til styret:
Randi Fossgård
Else Karin Berg Tafjord
May Britt Solhaug Junger

FORSTANDERSKAPET:

Valgt av innskyterne:
Kjetil Larsgard (nestleder)
Arne Ramberg
Karianne Bakken

Varamedlemmer:
Tor Olav Reime
Kari Håvarsdud

Oppnevnt av Hol Kommune:
Gunnhild Svidal (leder)
Pål Kleven
May Britt Solhaug Junger

Varamedlemmer:
Barbro Håvarsdud
Gunnar Veslegard

KONTROLLKOMITÈ:

Advokat Inge Stordahl (leder)
Odd Eide-Fredriksen (nestleder)
Trond B. Augunset

Varamedlemmer:
Herman Trillhus
Ottar Kaupang

REVISJON:
PriseWaterhouseCoopers AS

Medlemmer valgt av Egenkapitalbevisiere:

Ola J. Aarset
Leif Gunnar Gauteplass
Randi Fossgård

Varamedlemmer:
Claus Quist-Hanssen
Sigurd Vikebø

Valgt av ansatte:
Else Karin Berg Tafjord
Irene Lyngstad
Randi Jorde

Varamedlemmer:
Sissel Dymbe
Liv Berit Haugen

HOL SPAREBANK

SIDEN 1905

HOVEDKONTOR:

Geilovegen 34, 3580 Geilo

Postboks 190, 3581 Geilo

Telefon: 32 08 70 20

Telefaks: 32 08 70 21

post@holsparebank.no

www.holsparebank.no

AVDELING HOL:

Ålmannvegen 6, 3576 Hol

Telefon: 32 08 70 80

Telefaks: 32 08 70 81

holavd@holsparebank.no

